

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหาร
ส่วนตำบลนาทอนองพื้นที่ อำเภอดงหลวง จังหวัดชัยภูมิ

ชวาตนา บุญดวง

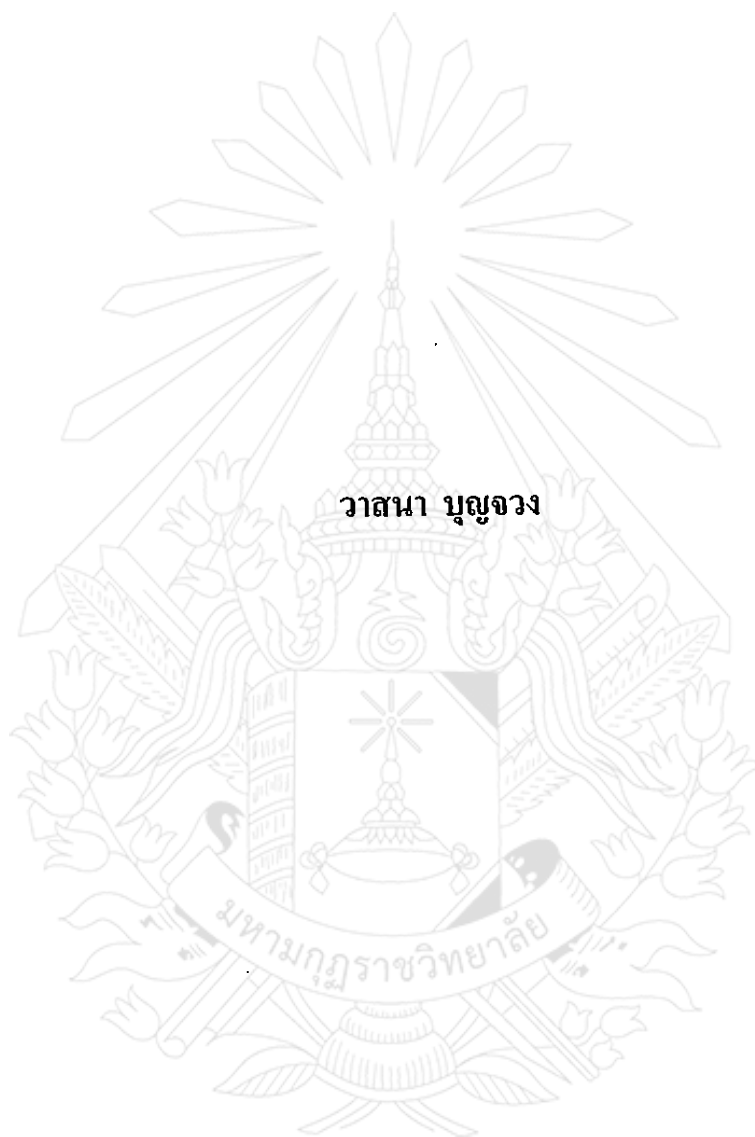
สารนิพนธ์นี้เป็นชิ้นหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๔

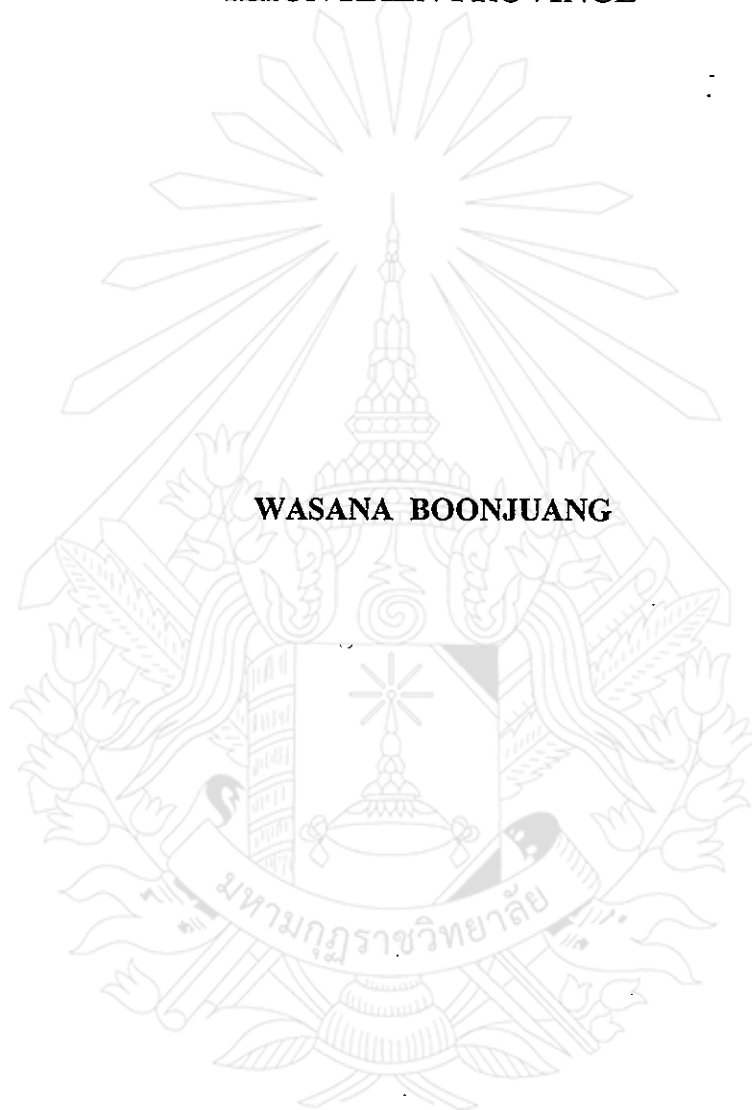
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหาร
ส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2554

B 14605

**PEOPLE'S PARTICIPATION IN GARBAGE MANAGEMENT OF
NANONGTUM TAMBON ADMINISTRATION
ORGANIZATION, CHUMPHAE DISTRICT,
KHON KAEN PROVINCE**

WASANA BOONJUANG

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E 2554 (2011)**

หัวข้อสารนิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอบูรพา จังหวัดขอนแก่น
ชื่อนักศึกษา : วาสนา บุญจวง
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาสกร ดอกจันทร์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์ สมพบ อุกประโคน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ (ดร.))

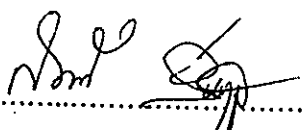
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ (ดร.))

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาสกร ดอกจันทร์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ สมพบ อุกประโคน)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร. สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(ดร.ศาลีณี รักกัตัญญ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : People's Participation in Garbage of Nanongtum Tambon Administration
Organization, Chumphae District, Khon Kaen Province

Student's Name : Wasana Boonjuang

Department : Government

Advisor : Asst. Prof. Dr. Phassakorn Dockchan

Co-Advisor : Lect. Somphop Ukprakone

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for Master's Degree.

P. Sampipattanaviriyajarn
..... Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn (Dr.))

Thematic Committee

P. Sampipattanaviriyajarn
..... Chairman
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn (Dr.))

Phu
..... Advisor
(Asst. Prof. Dr. Phassakorn Dockchan)

Som
..... Co-Advisor
(Lect. Somphop Ukprakone)

S. Chaimusik
..... Member
(Asst. (Emeritus) Prof. Dr. Sukit Chaimusik)

S. Raggatanyoo
..... Member
(Dr. Salinee Raggatanyoo)

หัวข้อสารนิพนธ์	: การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น
ชื่อนักศึกษา	: วาสนา บุญจวง
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาสกร ดอกจันทร์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: อาจารย์ สมพบ อุทประโคน
ปีการศึกษา	: 2553

บทคัดย่อ

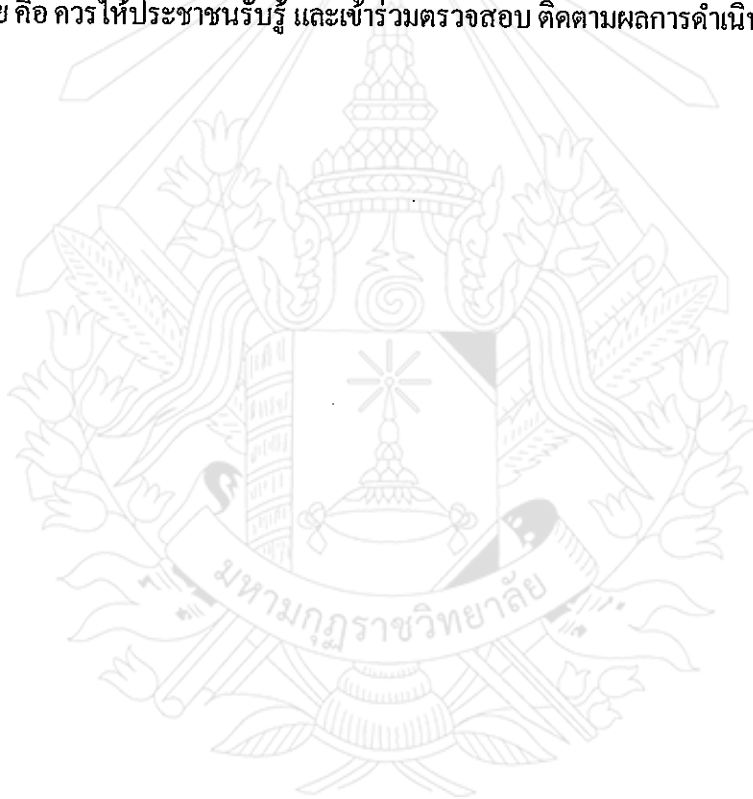
สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกันและ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม จังหวัดขอนแก่น จำนวน 368 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี 2 ประเภท ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน คือ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA or F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าด้านที่มีระดับความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุด คือ ด้านความคิดเห็นของประชาชน อยู่ในระดับมาก

2) ผลการเปรียบเทียบ ประชาชนที่มี เพศที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่ที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพและระยะเวลาที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น สามารถแยกเป็นด้าน มีรายละเอียดดังนี้ (1) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย คือ ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนมากขึ้น (2) ด้านความคิดเห็นของประชาชน คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยให้ประชาชนเห็นประโยชน์ (3) ด้านการจัดการขยะมูลฝอย คือ ควรให้ประชาชนรับรู้ และเข้าร่วมตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงาน

Thematic Title : **People's Participation in Garbage of Nanongtum Tambon Administration Organization, Chumphae District, Khon Kaen Province**

Student's Name : **Wasana Boonjuang**

Department : **Government**

Advisor : **Asst. Prof. Dr. Phassakorn Dockchan**

Co - Advisor : **Lect. Somphop Ukprakone**

Academic Year : **B.E. 2553 (2010)**

ABSTRACT

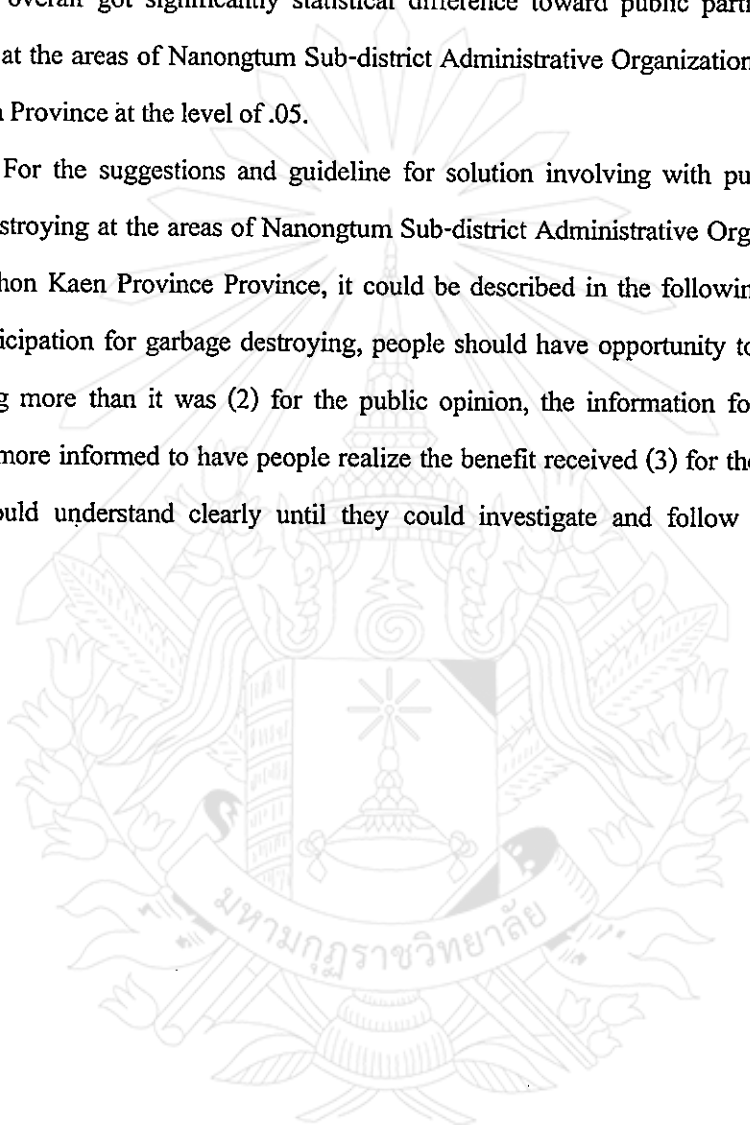
The objectives of this thematic paper were as follows : 1) to study public participation for garbage destroying at the areas of Nanontum Sub-district Administrative Organization, Chumphae District, Khon Kaen Province 2) to compare opinion toward participation for garbage destroying of people who had got different sex, age, educational level, occupation and the period of time for living at the areas of Nanongtum Sub-district Administrative Organization, Chumphae District, Khon Kaen Province 3) to study suggestions and guideline for problem-solving involving with public participation for garbage destroying at the areas of Nanongtum Sub-district Administrative Areas, Chumphae District, Khon Kaen Province. The tools used for the research were questionnaires for data collecting. The sampling were the group of 368 people residing at the areas of Nanongtum Subdistrict Administrative Organization, Chumphae District, Khon Kaen Province. The size of sampling group was set by Krejcie and Morgan Tables which was simple random sampling. The statistics used for data analysis was of 2 categories included: Descriptive statistics - Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, and Inferential statistics - (t-test) and One-Way ANOVA or F-test.

The results of research were found as follows :

1) For public participation for garbage destroying at tea res of Nanngtum Sub-district Administrative Organization Chumphae District, Khon Ka Province, overall were high level, when considering on each aspect it was found that the most important aspect was public participation for garbage destroying with high level, the second one was garbage destroying with high level, and the lowest one was the public opinion with high level.

2) For comparative result, people who had got different sex, had not Got different opinion toward public participation for garbage destroying at the areas of Nanongtum Sub-district Administrative Organization Chumphae District Khon Kaen Province, by overall views it was not different, but those who had got different age, educational level, occupation and period of time for living had overall got significantly statistical difference toward public participation for garbage destroying at the areas of Nanongtum Sub-district Administrative Organization, Chumphae District, Khon Kaen Province at the level of .05.

3) For the suggestions and guideline for solution involving with public participation for garbage destroying at the areas of Nanongtum Sub-district Administrative Organization, Chumphae District, Khon Kaen Province Province, it could be described in the following details: (1) for the public participation for garbage destroying, people should have opportunity to get the meeting foe co-planning more than it was (2) for the public opinion, the information for garbage destroying should be more informed to have people realize the benefit received (3) for the garbage destroying, people should understand clearly until they could investigate and follow up and evaluated it correctly.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เพราะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือและความกรุณาจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณสถาบัน องค์กร และบุคคลที่ได้ให้ความช่วยเหลือดังต่อไปนี้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาสกร คอกจันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และอาจารย์สมพบ อุกประโคน อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม ที่กรุณาแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหา และแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบการจัดพิมพ์สารนิพนธ์ให้ถูกต้องตามรูปแบบของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาจนสามารถนำความรู้มาเขียนสารนิพนธ์นี้ได้ และกรุณาชี้แนะแนวทางในการศึกษาค้นคว้า

ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ ประธานกรรมการ และคณะกรรมการทุกท่าน

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ตรวจสอบสารนิพนธ์และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจนแล้วเสร็จเรียบร้อย

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทุกท่านที่ได้อุทิศแรงกายและแรงใจให้บริการที่ดีเยี่ยมสนับสนุนการทำสารนิพนธ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จ

ขอขอบคุณเพื่อนๆ ที่ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกเพิ่มเติมสิ่งทีขาดแคลนและคอยให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

ทุกท่านที่กล่าวมาได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา แนะนำองค์ความรู้ ให้บริการ และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของสารนิพนธ์ฉบับนี้จนแล้วเสร็จสมบูรณ์

ท้ายที่สุดขอขอบคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ สามเณรและบุตร เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนทุกท่านที่มีส่วนช่วยส่งเสริมให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีทุกประการ

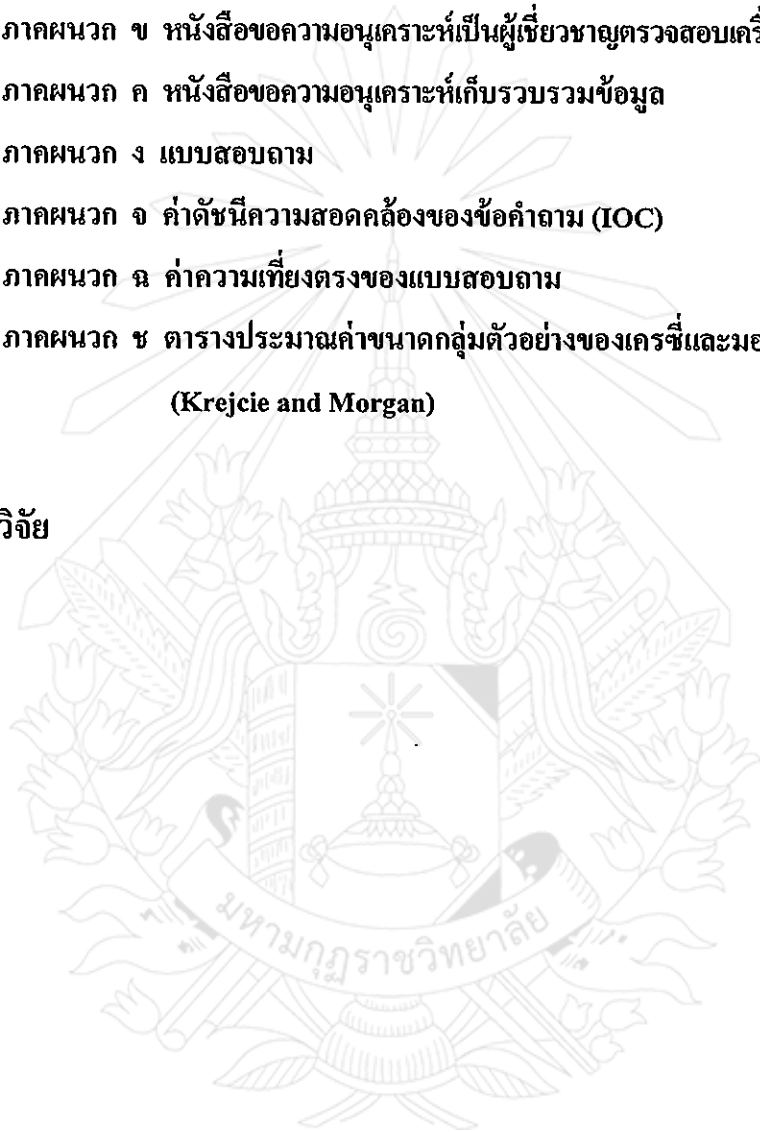
วาสนา บุญจวง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ด
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน	7
2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วม	16
2.3 แนวคิดทฤษฎีการจัดการ	18
2.4 แนวคิดการจัดการ	20
2.5 แนวคิดการจัดการขยะมูลฝอย	24
2.6 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา	36
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
2.8 สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย	47

	๗
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	49
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	52
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	54
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	55
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
4.1 สัญลักษณ์ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
4.2 ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	61
ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น	64
ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย	71
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ ขยะ มูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น	108
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	111
5.1 สรุปผล	112
5.2 อภิปรายผล	115
5.3 ข้อเสนอแนะ	128
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	128
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	129

	๗
บรรณานุกรม	130
ภาคผนวก	135
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	136
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	138
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	142
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม	145
ภาคผนวก จ ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC)	154
ภาคผนวก ฉ ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	160
ภาคผนวก ช ตารางประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)	163
ประวัติผู้วิจัย	166

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอรูมแพ จังหวัดขอนแก่น	49
ตารางที่ 4.1	แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	61
ตารางที่ 4.2	แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	61
ตารางที่ 4.3	แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	62
ตารางที่ 4.4	แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ	62
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย	63
ตารางที่ 4.6	แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอรูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน	64
ตารางที่ 4.7	แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอรูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย	65
ตารางที่ 4.8	แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอรูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน	67
ตารางที่ 4.9	แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอรูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย	69

ตารางที่ 4.10	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ	71
ตารางที่ 4.11	แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ	71
ตารางที่ 4.12	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามเพศ	72
ตารางที่ 4.13	แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามเพศ	72
ตารางที่ 4.14	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามเพศ	73
ตารางที่ 4.15	แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามเพศ	73
ตารางที่ 4.16	แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามเพศ	74
ตารางที่ 4.17	แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามเพศ	74

ตารางที่ 4.18	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ	75
ตารางที่ 4.19	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ	75
ตารางที่ 4.20	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)	76
ตารางที่ 4.21	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอายุ	77
ตารางที่ 4.22	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามอายุ	78
ตารางที่ 4.23	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอายุ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)	79
ตารางที่ 4.24	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามอายุ	80
ตารางที่ 4.25	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามอายุ	80

ตารางที่ 4.26	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วม ร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูล ฝอย จำแนกตามอายุ	81
ตารางที่ 4.27	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมร่วมของประชาชนใน การจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภ อลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอายุ	81
ตารางที่ 4.28	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมร่วมของ ประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนา หนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอายุ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)	82
ตารางที่ 4.29	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วม ร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา	83
ตารางที่ 4.30	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมร่วมของประชาชนใน การจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภ อลำดวน จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา	84
ตารางที่ 4.31	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมร่วมของ ประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนา หนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)	85
ตารางที่ 4.32	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วม ร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระดับการศึกษา	86

ตารางที่ 4.33	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามระดับการศึกษา	87
ตารางที่ 4.34	แสดงการวิเคราะห์ความความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)	88
ตารางที่ 4.35	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษา	89
ตารางที่ 4.36	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษา	89
ตารางที่ 4.37	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระดับการศึกษา	90
ตารางที่ 4.38	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระดับการศึกษา	91
ตารางที่ 4.39	แสดงการวิเคราะห์ความความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)	92

- ตารางที่ 4.40 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพ 93
- ตารางที่ 4.41 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษา 93
- ตารางที่ 4.42 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษา 94
- ตารางที่ 4.43 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอาชีพ 95
- ตารางที่ 4.44 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัด ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอาชีพ 95
- ตารางที่ 4.45 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอาชีพ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) 96
- ตารางที่ 4.46 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามอาชีพ 97

ตารางที่ 4.47	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัด ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามอาชีพ	97
ตารางที่ 4.48	แสดงการวิเคราะห์ความความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามอาชีพ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)	98
ตารางที่ 4.49	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอาชีพ	99
ตารางที่ 4.50	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัด ด้านการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามอาชีพ	99
ตารางที่ 4.51	แสดงการวิเคราะห์ความความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอาชีพ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)	100
ตารางที่ 4.52	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย	101
ตารางที่ 4.53	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัด โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย	101
ตารางที่ 4.54	แสดงการวิเคราะห์ความความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)	102

ตารางที่ 4.55	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย	103
ตารางที่ 4.56	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย	104
ตารางที่ 4.57	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)	105
ตารางที่ 4.58	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย	106
ตารางที่ 4.59	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย	106
ตารางที่ 4.60	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย	107
ตารางที่ 4.61	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย	107

ตารางที่ 4.62	ข้อเสนอแนะของผู้ตอบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอบุษบง จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย	108
ตารางที่ 4.63	ข้อเสนอแนะของผู้ตอบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอบุษบง จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน	109
ตารางที่ 4.64	ข้อเสนอแนะของผู้ตอบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอบุษบง จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย	110

สารบัญแนกม

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรูปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพการณ์ของโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปมากเนื่องจากมนุษย์ได้ปรับแต่งธรรมชาติ เพื่อความสะดวกสบายจึงเกิดผลกระทบกับความเป็นอยู่ เช่น การเกิดปัญหาหมอกควันต่างๆ ขยะมูลฝอย เป็นมลภาวะหนึ่งที่เกิดกับทุกประเทศ ขยะมูลฝอยจึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นคู่กับการผลิตและการบริโภค ผู้ผลิตและผู้บริโภคในสังคม จึงมีส่วนทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้น การเปลี่ยนแปลง ทางเทคโนโลยีการผลิต และการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ ตลอดจน การมีใช้กระแสไฟฟ้า ส่งผลให้มีการเปลี่ยนการเก็บรักษาและการปรุงอาหาร การบรรจุหีบห่อต่างๆ การใช้พลาสติกและกระดาษเข้ามาแทนที่การใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์ที่เป็นแก้วและโลหะ เพื่อประโยชน์ ทางการค้าเพื่อความสะดวกในการขายสินค้าโดยการขายขาด ไม่จำเป็นต้องนำวัสดุหีบห่อกลับคืน มาให้ผู้ขายวัสดุเหล่านี้ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ ถ้าหากไม่มีแนวทางที่ดีในการจัดการหรือ แก้ไขย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในที่สุด

จากสถานะที่โลกกำลังเจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง เทคโนโลยีต่าง ๆ ความเจริญทางด้านวัตถุ ได้ก้าวเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์ เป็นเหตุให้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ได้กลายเป็นปัญหาที่สำคัญ โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากการจัดการมูลฝอย ซึ่งมีสาเหตุมาจากการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางวัตถุ อีกทั้งยังเกิดจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชาชน ทำให้อัตราในการบริหารเพิ่มขึ้นในอัตราที่คูณกัน เกือบสี่เท่า ซึ่งขยะมูลฝอยที่จะเป็นตัวการสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้น ซึ่งขยะมูลฝอยต่าง ๆ จะประกอบไปด้วยมูลฝอยที่สามารถย่อยสลายได้ แต่ก็ต้องใช้ระยะเวลาในการย่อยสลาย และในช่วงนี้ก็อาจส่งกลิ่นรบกวนผู้อยู่อาศัย ณ บริเวณแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย ที่ไม่สามารถย่อยสลายได้ในส่วนนี้ก็จะทำให้เกิดความสกปรก เสียพื้นที่ และ ณ บริเวณแหล่งกำเนิดอาจจะกลายเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค เป็นพาหนะนำโรคระบาดสู่ชุมชน และขยะมูลฝอยที่เป็นอันตราย นับวันขยะมูลฝอยต่างๆ เหล่านี้ก็จะทวีคูณขึ้น จนไม่สามารถกำจัดหรือทำลายให้หมดไปได้ภายในวันต่อวัน ไม่ว่าจะด้วยวิธีใดก็ตามซึ่งจะทำให้เกิดมลภาวะตามมา และเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน¹

¹สมชาย สมณะ, "ศึกษาเปรียบเทียบความเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะชุมชนใน เขตเมืองกรณีศึกษา: ชุมชนสันป่าเกี๊ย ชุมชนเด่นห้า และชุมชนแควหวาย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย", วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย), 2547, หน้า 1-2.

ในอดีตประเทศไทยนั้นมีทรัพยากรธรรมชาติอย่างอุดมสมบูรณ์ จึงส่งผลให้ประชาชนมีการดำรงชีวิตที่ดี แต่การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ เท้าที่ผ่านมามีการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ มาใช้เพื่อเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมที่ตามมา จนทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ถูกทำลายจนร่อยหรอและเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ ตามมาอย่างมากมาย ปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนเป็นปัญหาหนึ่งที่ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากการขยายตัวของประชากรภาวะเศรษฐกิจการอพยพของประชาชนเข้ามาอยู่ในเมือง จึงทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มมากยิ่งขึ้น ผสมผสานไปกับปริมาณของเสียที่เกิดขึ้นจากโรงงานและอาคารบ้านเรือน ซึ่งมีปริมาณเพิ่มขึ้นเช่นกัน เมื่อปริมาณขยะมูลฝอยมีมากขึ้น และปัญหาการทิ้งขยะไม่ถูกที่ และไม่ถูกวิธีของประชาชน โดยประชาชนทุกคนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ซึ่งไม่ใช่หน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหรือดำเนินการแต่เพียงฝ่ายเดียว

ขยะมูลฝอยนับเป็นปัญหาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน ปัญหาจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความหนาแน่น และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม ตลอดจนระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ หากเมืองมีประชากรและการอุตสาหกรรมมาก ประชากรไม่มีระเบียบกันเป็นส่วนใหญ่ ขยะมูลฝอยที่เก็บและทำลายไม่หมด หมักหมมกันอยู่ ซึ่งจะชักนำปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น ทำให้เกิดมลพิษทางน้ำ คือ นอกจากทำให้แหล่งน้ำเกิดการตื้นเขินแล้ว ยังทำให้แหล่งน้ำนั้นเกิดการเน่าเสีย ซึ่ง จะทำให้เกิดอันตรายในการใช้น้ำ เพื่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์และสัตว์ รวมทั้งผลเสียในด้านความงามและการพักผ่อนหย่อนใจ และนอกจากนั้นยังเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหามลพิษของอากาศ เนื่องจากเกิดกลิ่นเหม็นจากขยะมูลฝอย และการแพร่เชื้อโรคทางอากาศ ซึ่งสร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อาศัยข้างเคียงเป็นอันมาก ทั้งยังเป็นบ่อเกิดของโรคต่าง ๆ เพราะเกิดจากการเก็บขยะมูลฝอยไปทำลายไม่หมดหรือเกิดจากการทำลายขยะมูลฝอยไม่ถูกวิธี กองขยะที่หมักหมมกันอยู่นั้น พวกหนู แมลงวัน สัตว์อื่นๆ ก็เป็นพาหะนำโรคมานำมนุษย์และสัตว์อื่นได้และยังมีผลอื่นๆ ติดตามมาที่เห็น ได้ชัดก็คือ ความสกปรกและความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ตลอดจนทำให้เกิดอัคคีภัยโดยง่าย²

²อาทิตย์ กัณธิยะ, “การจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่”, ปรินญาจารย์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย ขอนแก่น), 2551, หน้า 1.

ขณะนี้ปริมาณขยะทั่วไปของเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แม้ว่าทางหน่วยงานจะรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะเพื่อนำไปรีไซเคิล ทำปุ๋ยหมัก หรือนำไปฝังกลบ ก็ยังพบว่าปัญหาที่เกี่ยวกับขยะมูลฝอยก็ยังเป็นปัญหาที่เพิ่มทวีความรุนแรงมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น เราต้องให้ความสำคัญของวิธีการในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน และต้องเริ่มต้นจากการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องขยะมูลฝอยแก่ประชาชนให้ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องขยะมูลฝอย ตั้งแต่แหล่งกำเนิด ตั้งแต่ชนิด ปริมาณ สัดส่วน การกระจายตัวของขยะ วัตถุประสงค์การจัดการขยะและพฤติกรรมภารกิจของผู้บริโภค ส่งเสริม สนับสนุน สร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับประชาชนในชุมชน และพยายามในการที่จะกำจัดขยะให้หมดไปได้โดยไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของประชาชนเอง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษา ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนและประชาชน และส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่มเป็นพื้นที่ที่น่าอยู่อย่างยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกัน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

1.3.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของ องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหมะ จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน

1.3.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของ องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหมะ จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน

1.3.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ มูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหมะ จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน

1.3.4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหมะ จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน

1.3.5 ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการ ขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหมะ จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนา หนองทุ่ม จังหวัดขอนแก่น มีทั้งหมด 8,953 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยจำกัดขอบเขตด้านเนื้อหาไว้ดังนี้

ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหมะ จังหวัดขอนแก่น 3 ด้าน ของกัญญาภัทร อินทรสอาด³ ดังนี้

- 1) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย
- 2) ด้านความคิดเห็นของประชาชน
- 3) ด้านการจัดการขยะมูลฝอย

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา

ได้แก่ เขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหมะ จังหวัดขอนแก่น

³กัญญาภัทร อินทรสอาด, “ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงาน ด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอูมหมะ จังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่), 2551, หน้า 15.

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกัน

1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

1.5.4 ทำให้ผลการวิจัยสามารถนำไปแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง การคัดแยกขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย การเก็บขนขยะมูลฝอย และการกำจัดขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอย หมายถึง สิ่งของที่ไม่ต้องการใช้แล้วพวกเศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร มูลสัตว์ เศษสินค้า ถุงพลาสติก ซากสัตว์หรือสิ่งของที่เสื่อมคุณภาพ ชำรุดซึ่งเกิดจากกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ สถานประกอบการ สถานบริการ บ้านพักอาศัย ตลาด และสถานบันเทิงต่างๆ

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามหลักการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง การรับรู้ เข้าใจ ข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล เสนอปัญหา และคิดพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดจากขยะมูลฝอย

ความคิดเห็นของประชาชน หมายถึง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย การรับทราบข้อมูลข่าวสาร ในความคิดเห็นของประชาชนเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม

การจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง แผนงาน โครงการ รวมถึงการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานการจัดการขยะมูลฝอย

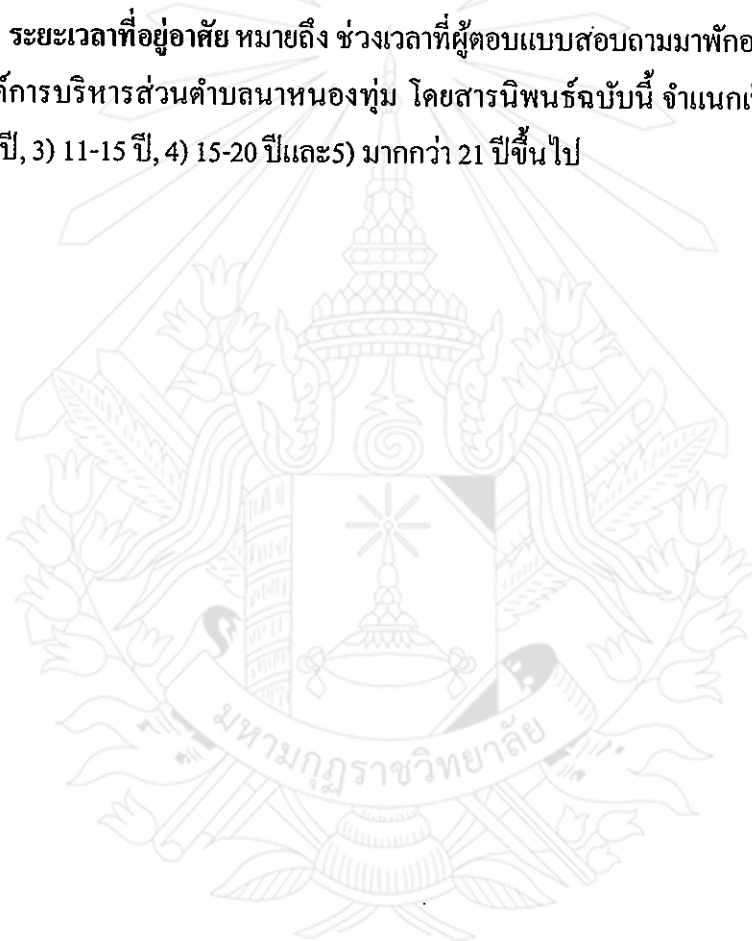
เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์นี้แบ่งเป็น 2 เพศ คือ 1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

อายุ หมายถึง ระยะเวลาอายุของผู้ตอบแบบสอบถามตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบัน โดยสารนิพนธ์ฉบับนี้ จำแนก 4 กลุ่มอายุ คือ 1) 20-29 ปี, 2) 30-39 ปี, 3) 40-49 ปีและ 4) 50 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยสารนิพนธ์ฉบับนี้ จำแนกเป็น 6 ระดับ คือ 1) ประถมศึกษา, 2) มัธยมศึกษาตอนต้น, 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช., 4) อนุปริญญา/ปวส., 5) ปริญญาตรีและ 6) สูงกว่าปริญญาตรี

อาชีพ หมายถึง ลักษณะการทำงานของประชาชนที่สามารถนำเงินมาเลี้ยงดูตนเองหรือบุคคลอื่นๆ ได้ โดยสารนิพนธ์ฉบับนี้ จำแนกเป็น 5 กลุ่ม คือ 1) รับจ้าง, 2) เกษตรกร, 3) รับราชการ/พนักงานของรัฐ, 4) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวและ 5) พนักงานรัฐวิสาหกิจ

ระยะเวลาที่อยู่อาศัย หมายถึง ช่วงเวลาที่ผู้ตอบแบบสอบถามมาพักอาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม โดยสารนิพนธ์ฉบับนี้ จำแนกเป็น 5 กลุ่มคือ 1) 1-5 ปี, 2) 6-10 ปี, 3) 11-15 ปี, 4) 15-20 ปีและ 5) มากกว่า 21 ปีขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วม
- 2.3 ทฤษฎีการจัดการ
- 2.4 แนวคิดการจัดการ
- 2.5 แนวคิดการจัดการขยะมูลฝอย
- 2.6 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.1.1 ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน

ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนไว้หลายท่าน ดังนี้

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี ได้ให้ความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง¹

นิพันธ์เวช สืบแสง ได้ให้ความจำกัดความของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาว่า หมายถึง “การกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงสถานการณ์ของตนเอง เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายใต้การกำหนด และการดำเนินการของประชาชนเอง โดยที่กระบวนการของการมีส่วนร่วมในการ

¹ยูวัฒน์ วุฒิเมธี, หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : ไทยอนุเคราะห์ไทยการพิมพ์, 2526), หน้า 20.

ค้นหาหรือกำหนดปัญหาของชุมชน การหาสาเหตุของปัญหาวิธีการแก้ไขปัญหา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหของชุมชน และประเมินผลการดำเนินการแก้ไขปัญหา²

สตูจินต์ ดาววีระกุล ได้ให้ความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการกระทำที่ประชาชนมีความสมัครใจเข้ามามีส่วนในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงเพื่อตัวประชาชนเอง โดยให้ประชาชนได้มีส่วนในการตัดสินใจ เพื่อตนเองและมีส่วนในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ปรารถนา ทั้งนี้ต้องมีใช่เป็นการกำหนดกรอบความคิดจากบุคคลภายนอก³

อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง ได้ให้ความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลง และความเห็นพ้องต้องกันนั้น จะต้องมีความพ้องจนเกิดความริเริ่ม โครงการเพื่อการนั้น ๆ เหตุผลเบื้องต้นของการที่คนเราสามารถรวมกันได้ ควรจะต้องมีความตระหนักว่า ปฏิบัติกรทั้งหมด หรือการกระทำทั้งหมดที่ทำโดยหรือทำในนามกลุ่มนั้นกระทำผ่านองค์การ (organization) ดังนั้น องค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการได้⁴

โสภณ หมวดทอง ได้ให้ความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน นั้น มีปัจจัยทางสภาพสังคม เศรษฐกิจ อาชีพ และที่อยู่อาศัยเข้ามาเกี่ยวข้องและกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนเป็นส่วนมาก หรือการดำเนินงานกิจกรรมในนามกลุ่มองค์กรของชุมชน⁵

กุนจันทร์ สิงห์สุ ได้ให้ความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึง “การที่ปัจเจกบุคคลที่ดี กลุ่มคนหรือองค์กรประชาชนที่ดี ได้อาสาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินโครงการ การแบ่งปันผลประโยชน์ และการประเมินโครงการพัฒนาด้วยความสมัครใจโดยปราศจากข้อกำหนดที่มาจากบุคคลภายนอก และเป็นไปเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกในชุมชน

²นิพนธ์เวช สืบแสง, “การอพยพแรงงานของชาวเขาผ่านมุสถานการณ์และผลกระทบต่อชุมชน”, รายงานการวิจัย, (เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยชาวเขาเชียงใหม่), 2548, หน้า 24.

³สตูจินต์ ดาววีระกุล, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดของจังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2527, หน้า 18.

⁴อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง, “คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชนบท 2”, กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522, (อัคราณา).

⁵โสภณ หมวดทอง, “การเฝ้าระวังมลพิษแหล่งน้ำของเกษตรกรในตำบลบางแม่นางอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์), 2548, หน้า 35.

รวมทั้งมีอำนาจอิสระในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาให้กับสมาชิกด้วยความพึงพอใจ และผู้เข้ามามีส่วนร่วมมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการด้วย”⁶

เกียรติศักดิ์ เรื่องทองดี ได้ให้ความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมายถึง “การคิดแก้ไขปัญหา การดำเนินการและกิจกรรมในชุมชนร่วมวางแผน วางโครงการร่วมปฏิบัติงาน ในรูปของการเสียดสละแรงงาน การบริจาคเงิน วัสดุสิ่งของ และร่วมติดตามผลงานบำรุงรักษาสาธารณะประโยชน์ในหมู่บ้าน ทั้งนี้ การแสดงออกในการมีส่วนร่วมอาจเป็นการแสดงออกของบุคคลโดยตรง โดยผ่านองค์กรประชาชนในชุมชนนั้นๆ เอง”⁷

สุจินต์ ดาววีระกุล ได้ให้ความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง “กระบวนการกระทำที่ประชาชนมีความสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดการเปลี่ยนแปลง เพื่อตัวประชาชนเอง โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อตนเองและมีส่วนร่วมดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังปรารถนา หรือตั้งไว้ ทั้งนี้ต้องมีใช้การกำหนดกรอบแนวคิดจากบุคคลภายนอก”⁸

ยูไนเต็คนชัน (United Nations) ได้ให้ความหมายของคำว่ามีส่วนร่วมไว้ว่า “เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำ และเกี่ยวข้องกับมวลชนในระดับต่างๆ ดังนี้ ประการแรก ในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งตัดสินใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ทางสังคมและการจัดสรรทรัพยากร และประการที่สอง ในการกระทำโดยสมัครใจต่อกิจกรรมและ โครงการ และยังเน้นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีความหมายครอบคลุมถึง

- 1) การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนา
- 2) การที่ประชาชนมีส่วนร่วมช่วยเหลือในการปฏิบัติตามโครงการ
- 3) การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตลอดกระบวนการพัฒนา

⁶ กุณจันทร์ สิงห์สุ, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนการบำรุงรักษาสระเก็บน้ำอันเนื่องมาจากโครงการ กสช.”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2548, หน้า 35.

⁷ เกียรติศักดิ์ เรื่องทองดี, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสตรี ในการพัฒนา : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลสหกรณ์นิคมอำเภอทองผาภูมิจังหวัดกาญจนบุรี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2548, หน้า 29.

⁸ สุจินต์ ดาววีระกุล, “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนใน โครงการพัฒนาหมู่บ้านกรณีศึกษาเฉพาะหมู่บ้านชนะเลิศ การประกวดดีเด่นระดับจังหวัดประจำปี”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2548, หน้า 33.

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมหมายความว่า มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบ รวมถึงการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จนกระทั่งการดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ

2.1.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

สุธาวัลย์ เสถียรไทย กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นรากฐานที่สำคัญในการบวนการตัดสินใจด้านการพัฒนา และเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีผ่านกระบวนการสร้างความเข้มแข็งของประชาสังคมที่เป็นแรงผลักดันที่ทำให้เกิดกระบวนการตัดสินใจที่เหมาะสม ทั้งในระดับนโยบายและการปฏิบัติที่ดี ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ในที่สุด⁹

วันชัย วัฒนศัพท์ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ 8 ประการ คือ

1) เพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจบ่อยครั้งที่กระบวนการ

การมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดการพิจารณาทางเลือกใหม่แทนวิธีการที่ได้เคยใช้กันมาในอดีต สาธารณชนมักจะมีข้อมูลที่สำคัญ ซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างในการที่จะนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจ ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่าง โครงการที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ

2) การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา

การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถเกิดผลในการยอมรับอย่างสูงต่อการตัดสินใจ โดยกลุ่มซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียในการตัดสินใจในนั้นๆ ในการนี้จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติ ทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย

3) การสร้างฉันทามติ (Consensus Building)

การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถที่จะสร้างข้อตกลงที่มั่นคงและยืนยาว

4) การเพิ่มความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ

การมีส่วนร่วมทำให้คนเรามีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของการตัดสินใจ และเมื่อได้ร่วมตัดสินใจแล้วเขาย่อมต้องการที่จะเห็นสิ่งนั้นนำไปปฏิบัติได้ กลุ่มปัจเจกอาจจะรู้สึกกระตือรือร้นในการที่จะช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

5) การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าในกรณีที่ย่ำแย่ที่สุด

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิด โอกาสที่คู่กรณีจะแสดงความต้องการของกลุ่มสามารถลดการเผชิญหน้าอย่างรุนแรงที่อาจจะเป็นไปได้

⁹สุธาวัลย์ เสถียรไทย, เถวภคิตเศรษฐศาสตร์นิเทศ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ตรีศิวิน, 2543),

6) การดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม

วิถีทางที่จะนำไปสู่ความชอบธรรมและการดำรงอยู่ของความชอบธรรม คือ จะต้องใช้กระบวนการที่มีความโปร่งใสและน่าเชื่อถือต่อสาธารณชน ซึ่งให้สาธารณชนมีส่วนร่วม

7) การคาดคะเนความหวังกังวลของประชาชน และค่านิยมของประชาชน

8) การพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน

สิ่งสำคัญของการมีส่วนร่วม คือ การให้การศึกษาต่อสาธารณชนที่ดีขึ้น และการมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นเวทีการฝึกที่มีประสิทธิภาพของผู้นำท้องถิ่น¹⁰

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นรากฐานที่สำคัญในการบวนการตัดสินใจด้านการพัฒนา และเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการบริหารจัดการ รวมทั้งเป็นแรงผลักดันที่ทำให้เกิดกระบวนการตัดสินใจที่เหมาะสมของประชาชน ซึ่งจะทำให้ประชาชนรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ ซึ่งจะทำให้รู้สึกถึงความน่าเชื่อถือ

2.1.3 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้หลายท่าน ดังนี้ นพพล มุขมา ได้สรุป การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล¹¹

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ ได้กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายการพัฒนา คือ

1. ร่วมทำการศึกษา ค้นคว้าถึงปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมถึงความต้องการของชุมชน
2. ร่วมค้นหาและสร้างรูปแบบ และวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชนหรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน

¹⁰ วันชัย วัฒนศัพท์, คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน, (เนนทური : สถาบันพระปกเกล้า, 2544), หน้า 7-10.

¹¹ นพพล มุขมา, “การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของชุมชนหมู่บ้านจัดสรรศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านกฤษฏานครและหมู่บ้านเลิศปิยะวรรณ”, วิทยานิพนธ์ปริญญาตั้งคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2548, หน้า 33.

3. ร่วมงานนโยบาย หรือแผนงานหรือ โครงการหรือกิจกรรม เพื่อจัดและแก้ไขตลอดจนสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัด หรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรม โครงการชุมชน ตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้
8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษา โครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป¹²

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ได้กล่าวถึง ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติ
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน¹³

พัฒน์ บุญยรัตน์พันธ์ ได้กล่าวถึง ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนจะต้องมีขั้นตอนตั้งแต่การวางแผน โครงการ การเสาะสละกำลัง แรงงาน วัสดุ กำลังเงิน หรือทรัพยากรใดๆ ที่มีอยู่ในชุมชน¹⁴

บัญชา แก้วส่อง ได้อธิบาย การมีส่วนร่วมตามขั้นตอนในการพัฒนา ซึ่งเป็นการวัดเชิงคุณภาพแบ่งได้ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มโครงการ

เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้นๆ

¹²ไพรัตน์ เศษรินทร์, กลวิธีและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณการพิมพ์, 2527), หน้า 6-7.

¹³เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง, การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525), หน้า 11-13.

¹⁴พัฒน์ บุญยรัตน์พันธ์, การสร้างพลังชุมชนโดยขบวนการพัฒนาชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2527), หน้า 145.

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการขึ้นวางแผนโครงการพัฒนา

เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการ โครงการ

เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนทำประโยชน์ให้แก่โครงการ ในการมีส่วนร่วมในการออกทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือ โดยการบริหารและประสาน ตลอดจนการดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก เป็นต้น

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลที่เกิดจากโครงการพัฒนา

เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนในการรับผลประโยชน์หรือผลเสียนี้ อาจเป็นด้านวัตถุหรือด้านจิตใจที่มีผลต่อสังคมหรือบุคคลก็ได้

ขั้นที่ 5 การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลโครงการพัฒนา

เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินว่า โครงการพัฒนาที่พวกเขาดำเนินการนั้น บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินย่อย (Formative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการที่กระทำกันเป็นระยะๆ หรือการประเมินผลรวม (Summative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวมยอดของ โครงการทั้งหมด¹⁵

อดิน ธิพัฒน์ ได้ชี้ให้เห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องเข้าร่วมในขั้นตอนต่างๆ คือ

1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของประชาชน

เนื่องมาจากเหตุผลพื้นฐาน คือ ชาวชนบทประสบปัญหาย่อมรู้ปัญหาของตนเองได้ดีที่สุด

2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ กิจกรรม

เพื่อแก้ไขปัญหานั้น ผู้เลือกแนวทางในการพัฒนาควรเป็นประชาชนในชุมชนนั่นเอง ไม่ใช่บุคคลภายนอก เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับทรัพยากรธรรมกับศักยภาพในการพัฒนาชุมชน

3) การมีส่วนร่วมในการลงทุน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านแรงงาน การร่วมแรงประกอบกิจกรรมที่จะทำให้ประชาชนมีความผูกพันมากขึ้น และก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของกิจกรรมและผลงานที่ปรากฏ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนบำรุงรักษาให้ดำรงอยู่อย่างสมบูรณ์และมีประโยชน์

¹⁵ บัญชร แก้วส่อง, “รูปแบบทางสังคมจิตวิทยาสำหรับการอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา”, ปรินญาณิพนธ์การศึกษาอุษฎฐิบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร), 2547, หน้า 34.

4) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

เพื่อค้นคว้า เพื่อหาข้อดี และข้อบกพร่องเกิดจากการดำเนินกิจกรรม ซึ่งได้มาเป็นบทเรียนในการหาหนทางปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานต่อไป¹⁶

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน และต้องมีขั้นตอนตั้งแต่การวางแผน โครงการ การเสาะเสถะกำลัง แรงงาน วัสดุ กำลังเงินหรือทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อความสำเร็จของการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.1.4 ลักษณะของการมีส่วนร่วม

มานพ วงศ์ประเสริฐ ได้กล่าวถึงลักษณะของการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1) ตามลักษณะการสนับสนุนทรัพยากร

คือ การสนับสนุนเงิน วัสดุ อุปกรณ์ แรงงานหรือการช่วยทำกิจกรรม คือ การเข้าร่วมในการวางแผน การประชุมแสดงความคิดเห็นการดำเนินการ การติดตามและประเมินผล.

2) ตามลักษณะอำนาจหน้าที่ของผู้เข้าร่วม

คือ เป็นผู้ดำเนินการเป็นสมาชิก ซึ่งลักษณะการมีส่วนร่วมนี้ แสดงถึงระดับอำนาจของผู้เข้าร่วมจึงมีการโต้แย้งว่ามีส่วนร่วม โดยใช้วิธีการพัฒนาความสามารถของประชาชน เป็นเพียงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมเพียงบางส่วน เพราะหลายกรณีประชาชนไม่มีโอกาสเข้าร่วมในการตัดสินใจทางออกที่ควรเป็นคือ การเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) แก่ประชาชน¹⁷

สรุปได้ว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วม แบ่งออกได้ 2 ลักษณะ ทั้งตามลักษณะการสนับสนุนทรัพยากร การสนับสนุนทั้งในเรื่องของเงิน วัสดุ อุปกรณ์ และตามลักษณะอำนาจหน้าที่ของผู้เข้าร่วม

¹⁶ อकिन รพีพัฒน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : สักดิ์โสภการพิมพ์, 2536), หน้า 58.

¹⁷ มานพ วงศ์ประเสริฐ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง”, วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนังคค มหามบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2541, หน้า 45.

2.1.5 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

การที่ประชาชนตัดสินใจมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและรับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆ ทั้งระบบนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยองค์การอนามัยโลก (World Health Organization/ UNICEF) ได้เสนอปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 3 ประการ คือ

1) ปัจจัยของสิ่งจูงใจ

หมายถึง การที่ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมใหญ่ๆ จะมีเหตุผลที่สำคัญ คือ ประการแรกมองเห็นว่าจะได้ผลตอบแทนในสิ่งที่ทำไป และประการที่สอง การได้รับการบอกกล่าวหรือได้รับการชักชวนจากบุคคลอื่นให้เข้าร่วม โดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำ

2) ปัจจัยโครงสร้างของ โอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม

หมายถึง การมองเห็นช่องทางในการมีส่วนร่วมและมองเห็นประโยชน์ที่จะได้รับหลังการมีส่วนร่วมดังนั้น พื้นฐานทางด้าน โครงสร้างของช่องทางการมีส่วนร่วม จึงควรมีลักษณะดังนี้ คือ ประการแรก เปิดโอกาสให้ทุกๆ คนในชุมชนมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ประการที่สอง มีกำหนดชัดเจนแน่นอน เพื่อผู้ที่เข้าไปมีส่วนร่วม ได้สามารถกำหนดเงื่อนไขตามสภาพความเป็นจริงของตนได้ และประการที่สาม มีการกำหนดลักษณะของกิจกรรมที่แน่นอนว่าจะทำอะไร

3) ปัจจัยด้านอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม

หมายถึง การที่ประชาชนสามารถกำหนดเป้าหมาย วิธีการและผลประโยชน์ของกิจกรรมได้ จึงสรุปได้ว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นระดับการศึกษา ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี ตลอดจนความรู้สึกนึกคิด รวมทั้งการได้รับการยอมรับหรือสนับสนุนจากผู้อื่น เป็นปัจจัยซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทั้งสิ้น¹⁸

สรุปได้ว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมมี 3 ปัจจัยด้วยกัน คือ ปัจจัยของสิ่งจูงใจ ปัจจัยโครงสร้างของโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม และปัจจัยด้านอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม

¹⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 45.

2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

อลิน รพีพัฒน์ ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการมีส่วนร่วม 5 ทฤษฎี ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้ คือ

2.2.1 ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass Persuasion)

การเกลี้ยกล่อมมวลชน หมายถึงการใช้คำพูดหรือการเขียน เพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาการขัดแย้งในการปฏิบัติงานและถ้าจะให้มีความผลดีผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อมให้เข้าใจแจ่มแจ้ง ให้เกิดศรัทธาตรงกับความต้องการของผู้เกลี้ยกล่อม โดยเฉพาะในเรื่องของความต้องการของคนตามหลักทฤษฎีของ มาสโลว์(Maslow) ที่เรียกว่า ลำดับขั้นของความต้องการ คือความต้องการของคนเป็นไปตามลำดับจากน้อยไปหามาก มีทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา

เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการในเรื่องอาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และความต้องการทางเพศ เป็นต้น

ระดับที่ 2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต

ได้แก่ ความต้องการที่จะอยู่อย่างมีความปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกายหรือถูกขโมยทรัพย์สิน หรือความมั่นคงในการทำงาน และการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม

ระดับที่ 3 ความต้องการทางสังคม

ได้แก่ ความต้องการความรัก ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

ระดับที่ 4 ความต้องการจะมีเกียรติยศชื่อเสียง

ได้แก่ ความภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะให้ได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ความต้องการด้านนี้เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความมั่นใจตนเองในเรื่องของความรู้ความสามารถ และความสำคัญของบุคคล

ระดับที่ 5 ความต้องการความสำเร็จแห่งตน

เป็นความต้องการในระดับสูง ซึ่งเป็นความต้องการที่อยากจะให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่าง ตามความนึกคิดของตนเอง เพื่อที่จะพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความต้องการนี้จึงเป็นความต้องการพิเศษของบุคคลที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นไปในแนวทางที่ดีที่สุดตามที่ตนคาดหวังไว้

จากทฤษฎีดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การเกลี้ยกล่อมเป็นปัจจัยหนึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมได้ โดยเฉพาะถ้าการเกลี้ยกล่อมนั้นเป็นเรื่องที่ตรงกับความต้องการขั้นพื้นฐานที่เกิดจากความพึงพอใจของมนุษย์แล้วก็จะย่อมจะส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมได้ในที่สุด

2.2.2 ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (National Morale)

คนเรามีความต้องการทางกายและใจ ถ้าคนเรามีขวัญดีผลการทำงานก็จะสูงตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญไม่ดีผลงานก็จะต่ำตามไปด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากว่าขวัญเป็นสถานการณ์ทางจิตใจที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั่นเองการจะสร้างขวัญให้ดีต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอา รัดเอาเปรียบ ให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อไรก็ตามถ้าคนเรามีขวัญดีจะเกิดมีความสำนึกในการรับผิดชอบ อันจะเกิดผลดี แก่หน่วยงานทั้งในส่วนที่เป็นขวัญ ส่วนบุคคลและขวัญของกลุ่มดังนั้น จะเห็นได้ว่าขวัญของเราเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะคนมีขวัญดีนั้น ย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ได้เช่นกัน

2.2.3 ทฤษฎีการสร้างความรู้สึกราชาตินิยม (Nationalism)

ปัจจัยประการหนึ่งที่น่าไปสู่การมีส่วนร่วมคือ การสร้างความรู้สึกราชาตินิยมให้เกิดขึ้น ซึ่งหมายถึง ความรู้สึกเป็นตัวของตัวเองที่จะอุทิศหรือเน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์รวมของชาติ มีความพอใจในชาติของตัวเอง พอใจเกียรติภูมิจงรักภักดีผูกพันต่อท้องถิ่น

2.2.4 ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership)

การสร้างผู้นำจะช่วยให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นปัจจัยของการรวมกลุ่มคนงูใจคนไปยังเป้าประสงค์ โดยทั่วไปแล้วผู้นำอาจจะมีทั้งผู้นำที่ดี เรียกว่า ผู้นำปฏิฐาน ผู้นำพลวัตคือเคลื่อนไหวการทำงานอยู่เสมอ และผู้นำทางไม่ดีคือ ไม่มีผลงานสร้างสรรค์ ที่เรียกว่า ผู้นำนิเสธผลของการใช้ทฤษฎีการสร้างผู้นำ จึงทำให้เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และร่วมรับผิดชอบ ดังนั้นการสร้างผู้นำที่ดีย่อมจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ด้วยดีนั่นเอง

2.2.5 ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administrative and Method)

การใช้ระบบในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ย่าง เพราะใช้กฎหมายระเบียบแบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดที่ดีที่สุดในเรื่อง การใช้การบริหารเพราะธรรมชาติของคน ถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจ ไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นร่วมกันของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย¹⁹

¹⁹ อคิน รพีพัฒน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2547), หน้า 107-111.

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการมีส่วนร่วม ที่ผู้วิจัยได้ศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องกับกรณีมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งได้กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 5 ทฤษฎี ประกอบไปด้วย ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ ทฤษฎีการสร้างความรู้สึกร่วมกัน ทฤษฎีการสร้างผู้นำ และทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารงานในชุมชนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

2.3 แนวคิดทฤษฎีทางการจัดการ

เมธี สมภักดิ์ อ่างใน แนวคิดของ Henri Fayol ได้สรุปสาระสำคัญตามแนวความคิดของตนไว้ดังนี้ คือ

1. เกี่ยวกับหน้าที่การจัดการ (Management Functions)

Fayol ได้อธิบายถึงกระบวนการจัดการงานว่า ประกอบด้วยหน้าที่ (Functions) ทางการจัดการ 5 ประการ คือ

(1) การวางแผน (Planning)

หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องทำการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อธุรกิจ และกำหนดขึ้นเป็นแผนการปฏิบัติงานหรือวิถีทางที่จะปฏิบัติเอาไว้ เพื่อสำหรับเป็นแนวทางของการทำงานในอนาคต

(2) การจัดองค์การ (Organizing)

หมายถึง ภาระหน้าที่ที่ผู้บริหารจำเป็นต้องจัดให้โครงสร้างของงานต่างๆ และอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อให้เครื่องจักร สิ่งของและตัวคน อยู่ในส่วนประกอบที่เหมาะสมในอันที่จะช่วยให้งานองค์การบรรลุผลสำเร็จได้

(3) การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding)

หมายถึง หน้าที่ในการสั่งการงานต่างๆ ของผู้อยู่ใต้บังคับ ซึ่งจะกระทำให้สำเร็จผลด้วยดีก็โดยที่ผู้บริหารจะต้องกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีจะต้องเข้าใจคนงานของตน จะต้องเข้าใจถึงข้อตกลงในการทำงานของคนและองค์การที่มีอยู่ และรวมตลอดถึงจะต้องมีการติดต่อสื่อสารกับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิดทั้งขึ้นและลงนอกจากนี้ยังต้องทำการประเมินโครงสร้างขององค์การ และผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของตนเป็นประจำเสมออีกด้วย หากโครงสร้างขององค์การที่เป็นอยู่ไม่เหมาะสมแล้วก็ต้อง ปรับปรุงแก้ไข และเช่นเดียวกันถ้าหากผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาคนใดหย่อนประสิทธิภาพ การไล่ ออกเพื่อปรับปรุงกำลังคนที่มีอยู่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำ

(4) การประสานงาน (Coordinating)

หมายถึง ภาระหน้าที่ที่จะต้องเชื่อมโยงงานของทุกคนให้เข้ากันได้ และกำกับให้ไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน

(5) การควบคุม (Controlling)

คือ ภาระหน้าที่ในการที่จะต้องกำกับให้สามารถประกันได้ว่ากิจกรรมต่างๆ ที่ทำไปนั้นเข้ากันได้กับแผนไว้แล้ว

ทั้ง 5 หน้าที่ Fayol ได้วิเคราะห์แยกแยะไว้นี้ถือได้ว่าเป็นวิถีทางที่จะช่วยให้ผู้บริหารคนสามารถบริหารงานของตนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้

2. ผู้บริหารจะต้องมีคุณลักษณะพร้อมด้วยความสามารถร่างกาย จิตใจ ใจไหวพริบการศึกษาหาความรู้ เทคนิคในการทำงาน และประสบการณ์ต่างๆ

เมธี สมภักดี อ้างใน Fayol แยกแยะให้เห็นว่าคุณสมบัติทางด้าน เทคนิควิธีการทำงานนั้นสำคัญที่สุดในระดับคนงานธรรมดา แต่สำหรับระดับสูงขึ้นไปกว่านั้น ความสามารถทางการบริหาร (Top Executive)

นอกจากนี้เขายังได้เห็นว่า วิชาการจัดการเป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้ได้ และสมควรอย่างยิ่งที่จะนำไปสอนให้กับผู้ซึ่งจะออกไปทำงานในแทบทุกระดับ นั่นก็คือ ควรจะได้มีการอบรม (Training) ความรู้ทางการจัดการควบคู่กันไปกับความรู้ทางด้านเทคนิคในการทำงาน

1. เกี่ยวกับหลักจัดการ (Management Principles)

เมธี สมภักดี อ้างใน Fayol ได้วางหลักทั่วไปที่ใช้ในการบริหาร ไว้ 14 ข้อ ซึ่งใช้สำหรับเป็นแนวทางปฏิบัติ สำหรับผู้บริหาร หลักต่างๆ ดังกล่าวมีดังนี้ คือ

1. หลักที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ
2. หลักของการมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว
3. หลักของการมีจุดหมายร่วมกัน
4. หลักของการชี้แจงไว้ซึ่งสายงาน
5. หลักของการแบ่งงานทำ
6. หลักเกี่ยวกับระเบียบวินัย
7. หลักของการถือประโยชน์ส่วนบุคคลเป็นรองจากประโยชน์ส่วนร่วม
8. หลักของการให้ผลประโยชน์ตอบแทน
9. หลักของการรวมอำนาจไว้ส่วนกลาง
10. หลักของความมีระเบียบเรียบร้อย
11. หลักความเสมอภาค

11.1 หลักของควมมีเสถียรภาพของการว่าจ้างทำงาน

11.2 หลักของความลิตริเริ่ม

11.3 หลักของความสามัคคี²⁰

สรุปได้ว่า ทฤษฎีทางการจัดการ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ประกอบไปด้วย หน้าที 5 ประการ คือ

- 1) การวางแผน
- 2) การจัดองค์การ
- 3) การบังคับบัญชาสั่งการ
- 3) การประสานงาน
- 4) การควบคุม

ทฤษฎีที่กล่าวมาทั้งหมดนี้มีส่วนสำคัญในการที่จะช่วยพัฒนาชุมชน พัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

2.4 แนวคิดการจัดการ

2.4.1 ความหมายของคำว่า การจัดการ

ได้มีนักวิชาการหลายๆ ท่าน ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

รองศาสตราจารย์ ชงชัย สันติวงษ์ ได้ให้ความหมายของคำว่า การจัดการ หมายถึง ภารกิจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคน (ที่เรียกว่า ผู้บริหาร) ที่เข้ามาทำหน้าที่ประสานให้การทำงานของบุคคลที่ต่างฝ่ายต่างทำ และไม่อาจประสบผลสำเร็จจากการแยกกันทำ ให้สามารถบรรลุผลสำเร็จด้วยดี²¹

ไซตรี คนจริง ได้ให้ความหมายของคำว่า การจัดการ หมายถึง หน้าที่จัดระเบียบและดำรงไว้ซึ่งสภาพภายในกลุ่มหรือหน่วยงานเพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวทำงานจนบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลดีที่สุด²²

²⁰เมธี สมภักดี, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารรัฐกิจ, (ขอนแก่น : มหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตอีสาน, 2548), หน้า 49.

²¹รองศาสตราจารย์ชงชัย สันติวงษ์, หลักการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2541), หน้า 1.

²²ไซตรี คนจริง, การจัดและดำเนินงานสหกรณ์, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525), หน้า 11.

มัลลิกา ต้นสอน อ่างใน ไวทริช และคูนท์ (Wehrich & Koonz) ได้ให้ความหมายของคำว่า การจัดการ หมายถึง กระบวนการในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient) และประสิทธิผล (Effective) โดยการสั่งการและการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น โดยหน้าที่ของการจัดการ มีหน้าที่ที่สำคัญ 5 หน้าที่ ได้แก่

1) การวางแผน (Planning)

เป็นหน้าที่ทางการจัดการหน้าที่แรกที่เกี่ยวข้องกับ การกำหนดทิศทาง (Direction) ภารกิจ (Mission) เป้าหมาย (Goals) และวัตถุประสงค์ (Procedure) เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุสำเร็จตามที่ต้องการ

2) การจัดการองค์การ (Organization)

เป็นงานที่ให้ความสำคัญกับการจัดทำโครงสร้างองค์การ (Organization Structure) และกำหนดระบบงาน (Work system) บทบาท (Role) อำนาจหน้าที่ (Authority) ความรับผิดชอบ (Responsibility) และหน้าที่ (Duty) ของบุคลากร เพื่อให้เขาปฏิบัติงานให้เป็นระบบและสอดคล้องกันภายในหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้องค์การสามารถดำเนินงานสู่เป้าหมายร่วมกันอย่างราบรื่น และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

3) การจัดบุคคลเข้าทำงาน (Staffing)

เป็นงานสำคัญของผู้จัดการทุกคนที่ต้องจัดบุคคลให้เหมาะสมกับงานทั้งในด้านคุณภาพ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ และปริมาณงาน (Man Power) ที่ต้องการหรือที่เรียกว่า การจัดคนให้เหมาะสมกับงาน (Put the right man on the right job) ตลอดจนบริหารรักษาและพัฒนาแรงงานที่มีคุณภาพให้อยู่กับองค์กรอย่างต่อเนื่อง

4) การนำ (Leading)

เป็นการใช้อิทธิพลและความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตามในการชี้เป้าหมาย ชักจูง กระตุ้น และเปลี่ยนแปลงผู้ติดตามหรือผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงาน อย่างเต็มความสามารถด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่องค์การอย่างเต็มที่

5) การควบคุม (Controlling)

เป็นกระบวนการในการกำหนดเกณฑ์และมาตรฐาน ขั้นตอนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และแก้ไขให้การดำเนินงานสามารถบรรลุเป้าหมายหรือปรับปรุงแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของเหตุการณ์และสภาพแวดล้อมจริง²³

²³มัลลิกา ต้นสอน, การจัดการยุคใหม่, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมกมลการพิมพ์, 2545), หน้า 9.

อูษณีย์ จิตตะปาโลและนุตประวีณ์ เลิศกาญจนวัติ ได้ให้ความหมายของคำว่า การจัดการ หมายถึง กระบวนการจัดการผสมผสานทรัพยากรมนุษย์ เงินทุน ข่าวสาร ข้อมูลและทรัพยากรอื่นๆ ให้บรรลุเป้าหมายขั้นตอนขององค์การ ได้แก่ การผลิตสินค้าหรือบริหารให้ตรงกับความต้องการของส่วนตลาดในสังคม²⁴

สรุปได้ว่า การจัดการ หมายถึง กระบวนการในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลและได้ผลดีที่สุด

2.4.2 ความสำคัญของการจัดการ

1) การจัดการเป็นสมองขององค์การ

การที่องค์การจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้นจะเป็นต้องมีกระบวนการจัดการที่ดี อาทิเช่น มีการวางแผนและตัดสินใจ โดยผ่านการกลั่นกรองจากฝ่ายจัดการที่ได้พิจารณาข้อมูลต่างๆ อย่างใช้ดุลยพินิจ ใช้สติปัญญาพิจารณา ผลกระทบต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น

2) การจัดการเป็นเทคนิควิธีการที่ทำให้สมาชิกเกิดจิตสำนึกร่วมกันในการปฏิบัติงาน

การจัดการเป็นเทคนิควิธีการที่ทำให้สมาชิกเกิดจิตสำนึกร่วมกันในการปฏิบัติงานมีความตั้งใจเต็มใจช่วยเหลือให้องค์การประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เพราะมีกระบวนการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานนำทางให้องค์การไปสู่ความสำเร็จ

3) การจัดการเป็นการกำหนดขอบเขตในการทำงานของสมาชิกในองค์การ

การจัดการเป็นการกำหนดขอบเขตในการทำงานของสมาชิกในองค์การไม่ใช่ซ้ำซ้อนกัน ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความราบรื่น รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

4) การจัดการเป็นการแสวงหาวิธีการที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงาน

การจัดการเป็นการแสวงหาวิธีการที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุด²⁵

สรุปได้ว่า การจัดการเป็นสมองขององค์การ เป็นเทคนิควิธีการที่ทำให้สมาชิกเกิดจิตสำนึกร่วมกันในการปฏิบัติงานมีความตั้งใจเต็มใจช่วยเหลือให้องค์การประสบความสำเร็จ เป็นการกำหนดขอบเขตในการทำงานไม่ใช่ซ้ำซ้อนกัน และเป็นการแสวงหาวิธีการที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงานเป็นไปด้วย ความราบรื่น รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

²⁴ อูษณีย์ จิตตะปาโลและนุตประวีณ์ เลิศกาญจนวัติ, หลักการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2543), หน้า 3.

²⁵ พะยอม วงศ์สารศรี, ชูติวิชาการจัดการและการวางแผนธุรกิจ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2545), หน้า 27-28.

2.4.3 คุณค่าของการจัดการ

การจัดการ มิใช่เป็นการทำงานเพื่อให้งานเสร็จสิ้นไปแต่เพียงอย่างเดียวในภาวะปัจจุบันซึ่งวิทยาการก้าวหน้าประชากรเพิ่มขึ้น การแข่งขันทางธุรกิจมีมากขึ้นเรื่อยๆ การจัดการจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องนำวิชาการเข้ามาช่วย มิใช่ใช้ประสบการณ์แต่เพียงอย่างเดียว การศึกษาวิชาการจัดการ หรือ การบริหาร โดยใช้วิชาการมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับงานย่อมจะเกิดคุณค่าหลายประการดังนี้

1. คุณค่าในด้านความประหยัด

หมายถึง ทำให้การใช้จ่ายเงินทุนเกิดประโยชน์สูงสุดได้กำไรหรือผลตอบแทนสูงสุด ประหยัดทั้งคน เงิน วัสดุ สิ่งของ และเวลา

2. คุณค่าในด้านประสิทธิผล

การทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ หรือที่คาดหวังไว้ เรียกว่า การจัดการงานนั้นมีประสิทธิผล แต่ผลสำเร็จของงานดังกล่าวนี้ อาจไม่ประหยัดหรือไม่มีประสิทธิภาพได้หากไม่ใช่หลักวิชาเข้าช่วยในการจัดการ

3. คุณค่าในด้านประสิทธิภาพ

หมายถึง การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และได้รับประโยชน์สูงสุด โดยใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด นักวิชาการบางท่าน ให้ข้อคิดว่า งานที่สำเร็จและถือว่ามีประสิทธิภาพนั้น จะต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในผลงานที่ออกมาของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้วย²⁶

สรุปได้ว่า คุณค่าของการจัดการสิ่งจำเป็นที่จะต้องนำวิชาการเข้ามาช่วย มิใช่ใช้ประสบการณ์แต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ให้เกิดคุณค่า เช่น คุณค่าในด้านความประหยัด คุณค่าในด้านประสิทธิผล การทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ คุณค่าในด้านประสิทธิภาพ การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ได้รับประโยชน์สูงสุด และประหยัดทรัพยากรน้อยที่สุด

2.4.4 ปัจจัยในการจัดการ

ปัจจัยในการจัดการที่เป็นมูลเหตุพื้นฐานที่สำคัญที่ผู้บริหารทุกคนต้องหันมาสนใจในงานด้านการจัดการ เพื่อให้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกิจการ จะประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้

1. คน (Man)

คือ ทรัพยากรบุคคลที่ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่ง ที่จะก่อผลสำเร็จให้กับกิจการได้อย่างมาก ทั้งในแง่ของปริมาณงานและคุณภาพงาน

²⁶บุคคธร เขตุงพงษ์, "หลักรการการการ", 12 มิถุนายน 2553, <<http://www.bcc.mmutp.ac.th/teacher/>> (12 June 2010).

2. เครื่องจักร (Machine)

คือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่จัดหาและซื้ออย่างพิถีพิถัน เพื่อให้ปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า

3. เงินทุน (Money)

นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการให้การสนับสนุนในการจัดหาทรัพยากรเพื่อหล่อเลี้ยงและเอื้ออำนวยให้กิจกรรมขององค์กรดำเนินไปโดยไม่ติดขัด ซึ่งเงินทุนนี้มีทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงราคาต้นทุนของเงิน คือ ดอกเบี้ยอีกด้วย

4. วัสดุสิ่งของ (Material)

ถือเป็นปัจจัยที่มีปริมาณและมูลค่าสูงไม่ต่างไปจากปัจจัยตัวอื่นๆ เพราะวัตถุดิบและวัสดุสิ่งของเหล่านี้จะต้องมีการจัดหามาใช้ดำเนินการผลิต หรือสร้างบริการตลอดเวลา²⁷

สรุปได้ว่า ปัจจัยในการจัดการที่เป็นมูลเหตุพื้นฐานที่สำคัญเพื่อให้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย คน เครื่องจักร เงินทุน และวัสดุสิ่งของ

2.5 แนวคิดการจัดการขยะมูลฝอย

2.5.1 ความหมายของขยะมูลฝอย

ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนไว้หลายท่าน ดังนี้

สุกาญจน์ รัตนเลิศนุสรณ์ ได้ให้ความหมายของคำว่า ขยะ ว่าหมายถึง ของที่เราไม่ใช่ประโยชน์แล้ว²⁸

สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ ได้ให้ความหมายของคำว่า มูลฝอย (Solid Waste) ว่าหมายถึง ของที่เหลือทิ้งจากการบริโภค อุปโภค หรือสิ่งของที่เสื่อมสภาพจนใช้ไม่ได้แล้ว ตลอดจนของต่างๆ ที่มนุษย์ไม่ต้องการใช้ต่อไปแล้วทั้งจากชุมชน (Municipal Solidest) จากโรงงานอุตสาหกรรม (Industrial Waste) มูลฝอยติดเชื้อ (Infection Waste) เป็นต้น²⁹

²⁷รองศาสตราจารย์ธงชัย สันติวงษ์, หลักการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2541), หน้า 1.

²⁸สุกาญจน์ รัตนเลิศนุสรณ์, หลักการจัดการสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร : สส.ท., 2546), หน้า 152.

²⁹สุนีย์ มัลลิกะมาลย์, ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขยะมูลฝอย, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงสาธารณสุข, ม.ป.ป.), หน้า 29-34.

พันทวี ฤกษ์สำราญ ได้ให้ความหมายของคำว่า ขยะมูลฝอย ว่าหมายถึง เศษสิ่งที่ไม่ต้องการทั้งหลาย ซึ่งมีทั้งชนิดเปียกและแห้ง ได้แก่ พวกเศษอาหาร เศษผ้า เศษใบตอง ใบไม้ ฟุ่นตามท้องถนน ถ้ำถ่าน มูลสัตว์ ซากสัตว์ รวมตลอดถึงวัตถุอื่นๆ ที่เก็บกวาดจากถนนด้วย³⁰

มีชัย วรสายัณห์ ได้ให้ความหมายของคำว่า ขยะมูลฝอย ว่าหมายถึง บรรดาสิ่งต่างๆ ที่คนไม่ต้องการแล้วทิ้งไป ทั้งนี้รวมถึงเศษอาหาร ผ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ ถ้ำ ฟุ่นละออง เศษวัสดุสิ่งของที่เก็บกวาดจากเทศบาล อาคาร ถนน ตลาด สถานที่เลี้ยงสัตว์ โรงงาน อุตสาหกรรม และอื่นๆ นอกจากนั้น ขยะมูลฝอยยังหมายถึง เศษของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิต และการใช้สอยของมนุษย์ ขยะมูลฝอยอาจมีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามแหล่งที่ก่อให้เกิดขยะนั้นๆ เช่น ขยะจากบ้านเรือน ที่พักอาศัย มีลักษณะเป็นเศษอาหารที่เหลือจากการหุงต้ม เศษผ้าและเศษของที่ไม่ใช้แล้วต่างๆ เป็นต้น ขยะจากตลาดมักจะเป็นจำพวกเศษอาหารสด ผัก ผลไม้ ส่วนขยะมูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรมขึ้นอยู่กับประเภทของอุตสาหกรรมนั้นๆ บางชนิดอาจมีสารเป็นพิษปะปน เช่น ของที่เหลือจากโรงงานอุตสาหกรรมเคมี เป็นต้น ขยะอีกประเภทหนึ่งคือ ขยะที่ถูกต้องไว้ตามถนนทาง แม่น้ำ ลำคลอง และตามสถานที่สาธารณะต่างๆ เช่น ใบไม้ เศษกระดาษ ถุงพลาสติก ดิน หิน กรวดทราย เป็นต้น ขยะประเภทนี้แม้จะมีส่วนก่อเหตุรำคาญให้น้อยกว่าขยะประเภทอื่น แต่เป็นภาระมากแก่ผู้เก็บกวาด ทั้งนี้ เพราะการจัดกระจายกันอยู่เป็นบริเวณกว้าง ทำให้เก็บทำลายได้ยาก และไม่ทั่วถึง³¹

ศิริ ฮามสุโพธิ์ ได้ให้ความหมายของคำว่า ขยะมูลฝอย ว่าหมายถึง (Refuse of solid waste) สิ่งปฏิกูลที่อยู่ในรูปของแข็งซึ่งอาจจะมีน้ำหรือความชื้นปะปนมาด้วยจำนวนหนึ่งประกอบด้วยสารอินทรีย์และอนินทรีย์จึงทำให้ขยะหลงเหลืออยู่ในชุมชนหรือที่สาธารณะทั่วไป นอกจากทำให้เกิดความสกปรกแก่บ้านเมืองแล้ว ยังส่งกลิ่นเหม็นและกลายเป็นที่อยู่อาศัยของหนู แมลงวัน แมลงสาบ รวมทั้งเป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคต่างๆ³²

³⁰ พันทวี ฤกษ์สำราญ, การอนามัยและสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร : กิ่งจันทร์การพิมพ์, 2529), หน้า 105.

³¹ มีชัย วรสายัณห์, มนุษย์และสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร : โอ เอส พรินติ้งเฮาส์, 2535), หน้า 138.

³² ศิริ ฮามสุโพธิ์, ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต, (กรุงเทพมหานคร : โอ เอส พรินติ้งเฮาส์, 2541), หน้า 1.

ศุภชัย ไชยลังกา ได้ให้ความหมายของคำว่า ขยะมูลฝอยชุมชน หมายถึง ขยะมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน เช่น บ้านพักอาศัย ธุรกิจร้านค้า สถานที่ประกอบการ สถานบริการ ตลาดสด สถาบันต่างๆ รวมทั้งเศษวัสดุก่อสร้าง ทั้งนี้ ไม่รวมของเสียอันตราย และมูลฝอยติดเชื้อ³³

สรุปได้ว่า ขยะมูลฝอย หมายความว่า ของที่เราไม่ใช้ประโยชน์แล้วของที่เหลือทิ้งจากการบริโภค อุปโภค หรือสิ่งของที่เสื่อมสภาพจนใช้ไม่ได้แล้ว ตลอดจนของต่างๆ ที่มนุษย์ไม่ต้องการ เศษสิ่งที่เราไม่ต้องการทั้งหลาย ซึ่งมีทั้งชนิดเปียกและแห้ง ทั้งนี้รวมถึงเศษอาหาร ผ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ เศษฝุ่นละออง เศษวัสดุสิ่งของที่เก็บกวาดจากเคหสถาน อาคาร ถนน ตลาด สถานที่เลี้ยงสัตว์ โรงงานอุตสาหกรรม

2.5.2 วิธีการจัดการขยะมูลฝอย

การจัดการขยะชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ สุณีย์ มีลลิกะมาลย์ อ้างถึงธัญญาทิพย์ ไชยวรรณ ได้กล่าวถึง วิธีการกำจัดขยะมูลฝอย (Method of Refuse Disposal) อย่างหลายวิธีด้วยกันซึ่งเป็นวิธีที่ดีถูกสุขลักษณะบ้าง ไม่ถูกสุขลักษณะบ้าง เช่น นำไปกองไว้บนพื้นดิน นำไปทิ้งทะเล นำไปฝังกลบ ใช้ปรับปรุงพื้นที่เผาหมักทำปุ๋ยใช้เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น การจัดการและการกำจัดขยะแต่ละวิธีต่างมีข้อดีข้อเสียต่างกันการพิจารณาว่าจะเลือกใช้วิธีใดต้องอาศัยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องต่างๆ ที่สำคัญคือ ปริมาณของขยะที่เกิดขึ้นรูปแบบการบริหารของท้องถิ่น งบประมาณ ชนิด ลักษณะสมบัติของขยะมูลฝอย ขนาดสภาพภูมิประเทศของพื้นที่ที่จะใช้กำจัดขยะมูลฝอย เครื่องมือเครื่องใช้ อาคารสถานที่ความร่วมมือของประชาชน ประโยชน์ที่ควรจะได้รับ คุณสมบัติของขยะ เช่น ปริมาณของอินทรีย์ อนินทรีย์ สารการปนเปื้อนของสารเคมีที่มีพิษและเชื้อโรคปริมาณของแข็งชนิดต่างๆ ความหนาแน่นความชื้น เป็นต้น

ขยะที่เกิดขึ้นในชุมชนเมืองมีแหล่งที่มาจากอาคารบ้านเรือน บริษัทห้างร้าน โรงงานอุตสาหกรรม โรงพยาบาล ตลาด และสถานที่ราชการ ขยะที่ทิ้งในแต่ละวันจะประกอบด้วยเศษอาหาร กระดาษ เศษแก้ว เศษไม้พลาสติก เศษดิน ขี้เถ้า เศษผ้า และใบไม้ กิ่งไม้ โดยมีปริมาณของสิ่งต่างๆ เหล่านี้ในอัตราส่วนที่แตกต่างกัน การกำจัดขยะมูลฝอยถ้าไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเกิดผลร้ายต่อชีวิตเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย ซึ่งการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะจะต้องมีลักษณะดังนี้

³³ศุภชัย ไชยลังกา, “การศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย”, วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามนุษย์กับสิ่งแวดล้อมมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2545, หน้า 11.

- 1) ต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเสียหาย ต่อการดำรงชีวิตอย่างปกติสุข และวิถีชีวิตที่พึงามตลอดจนองค์ประกอบของสังคมด้านใดๆ
- 2) ต้องไม่ก่อให้เกิดแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์หรือแมลงที่เป็นพาหะนำโรค เช่น แมลงวัน แมลงสาบ หนู ยุง สัตว์พิษที่กัดต่อยมนุษย์ สัตว์เลี้ยง เช่น ตะขาบ งู เป็นต้น
- 3) ต้องไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ ขัดประ โยชน์ต่อประชาชนในอาณานิคมใกล้เคียงกันอันเนื่องมาจากฝุ่นละอองเสียงดังกลิ่นเหม็น อุจจารดา เศษขยะปลิวกระจายเกาะเกาะ ฯลฯ
- 4) ต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม เช่น มลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ มลพิษทางดิน มลพิษทางทัศนียภาพ³⁴

สรุปได้ว่า การจัดการขยะมูลฝอย กระทำได้หลายวิธี ซึ่งถูกสุขลักษณะบ้าง ไม่ถูกสุขลักษณะบ้าง การกำจัดขยะมูลฝอยถ้าไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการจะก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม เกิดผลร้ายต่อชีวิตเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย ดังนั้นจะต้องการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ คือ ต้อง ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเสียหาย ต่อการดำรงชีวิต ต้องไม่ก่อให้เกิดแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์หรือแมลงที่เป็นพาหะนำโรค ต้องไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ และต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม

2.5.3 การจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วม

มิตรา สามารถ และ สาทิต ภิรมย์ไชย ได้กล่าวถึง รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยตามแนวคิดของ Coninck P.D. และคณะ ที่อธิบายการแก้ไขปัญหามลพิษว่าเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียวไม่สามารถแก้ไขปัญหามลพิษได้ได้อย่างแท้จริง แต่การวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องขึ้นอยู่กับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ผสมผสานเข้ากับเทคโนโลยีการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการจัดการและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การจัดการขยะมูลฝอยที่ดีอยู่บนพื้นฐานหลักการที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)
2. หลักการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (Environmental Protection)
3. หลักการความรับผิดชอบต่อประชาชนและการมีส่วนร่วมของประชาชน (Citizen Responsibility and Citizen Participation)

³⁴ สุนีย์ มิลลิกะมาลย์, ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขยะมูลฝอย, อ้างถึง ชาญญาทิพย์ ไชยวรรณ, “แนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนอนุบาลเมืองเชียงราย (สันทรายราษฎร์ศุภานุเคราะห์)”, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏเชียงราย), 2546, หน้า 12.

หลักการทั้ง 3 ประการ นี้ต้องอยู่บนพื้นฐานการทำงานร่วมกันระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและประชาชน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและการตัดสินใจร่วมกันนักวางแผน ผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มผลประโยชน์ และผู้ตัดสินใจ เพื่อให้การวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนหรือพื้นที่นั้นเป็นไปอย่างครอบคลุมหลายมิติของการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม เกิดวงจรของการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยตั้งแต่ขั้นตอนแรกสุดไปจนถึงขั้นตอนการวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยร่วมกัน ณ บ่อฝังกลบขยะมูลฝอย เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การกำหนดและคัดเลือกพื้นที่กำจัดขยะมูลฝอยร่วมกัน การรณรงค์ให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจและตระหนักต่อปัญหาขยะมูลฝอย รวมทั้งเห็นว่าเป็นปัญหาร่วมกันของชุมชนร่วมกันวางแผนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

สรุปได้ว่า แผนการจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องขึ้นอยู่กับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานหลักการที่สำคัญ 3 ประการ หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน หลักการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และหลักการความรับผิดชอบของประชาชนและการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.5.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้กล่าวถึงแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมซึ่งบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 การกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่หน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่ส่งเสริมให้ทุกฝ่ายในสังคมมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดการกระจายอำนาจจากส่วนกลางมาสู่ท้องถิ่น การให้โอกาสแก่สมาชิกของชุมชนโดยเท่าเทียมกันในการเข้าร่วมรับผลประโยชน์จากการพัฒนา และมีส่วนร่วมในการพัฒนา การมีส่วนร่วม (Participation) มีพื้นฐานความคิดและการปฏิบัติอยู่ที่ประชาชนตามความต้องการของประชาชนเป็นหลัก ศูนย์กลางของการวางแผนแบบนี้จึงเน้นที่ประชาชนเป็นอันดับแรก³⁵

ความรู้สึกเป็นเจ้าของสาธารณสมบัติและบ้านเมืองร่วมกัน อุทิศเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม³⁶

³⁵ มิศรา สามารถ และ สาธิต ภิรมย์ไชย, รายงานผลการศึกษารองการปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร : เสมาธรรม, 2545), หน้า 26-27.

³⁶ มยุรี ศรีอุดร, "การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำวัดพญาอำเภอบางเลนจังหวัดนครปฐม", วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม), 2548, หน้า 21.

สรุปได้ว่า การให้ทุกฝ่ายในสังคมมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการ และการให้โอกาสแก่สมาชิกของชุมชนอย่างเท่าเทียมกันในการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการ

2.5.5 การจำแนกประเภทมูลฝอย

มูลฝอยอาจถูกจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ มูลฝอยทั่วไป (General Waste) และ มูลฝอยที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

สำหรับมูลฝอยที่เกิดในชุมชน สามารถแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้ 13 ประเภท ตามเอกสารของสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติว่าด้วย คือ

1) มูลฝอยสด (Garbage)

มูลฝอยจำพวกนี้将有ความชื้นปนอยู่บ้าง ได้แก่ เศษอาหาร เศษผัก เศษเนื้อ เศษผลไม้ที่มาจากครัวของบ้าน โรงอาหาร ตลาด ฯลฯ มูลฝอยสดนี้เป็นตัวการสำคัญในการที่จะทำให้เกิดกลิ่นรบกวนและแหล่งเพาะเชื้อโรคต่างๆ เพราะว่ามันประกอบด้วยสารอินทรีย์ทำให้เกิดการย่อยสลายได้เร็วทำให้เกิดกลิ่นเหม็น พวกแมลง พวกหนูก็จะเข้าไปอาศัยหากิน และอาจทำให้เกิดการแพร่ โรคได้จากสัตว์เหล่านี้

2) มูลฝอยแห้ง (Rubbish)

คือ มูลฝอยที่มาจากบ้านเรือนหรือจากทำธุรกิจอื่นๆ แต่มิใช่มูลฝอยพวกนี้ ไม่มีการเก็บรวบรวม จะทำให้เกาะกระจุกไม่เป็นระเบียบ ซึ่งแยกออกเป็น 2 พวก คือ

1. Combustible Rubbish

เป็นมูลฝอยที่สามารถไหม้กลายเป็นเถ้าถ่านได้ เช่น เศษไม้ หญ้า กระดาษ ฯลฯ

2. Non Combustible

เป็นมูลฝอยที่ไม่สามารถไหม้กลายเป็นเถ้าถ่านได้ เช่น เศษขาม เศษแก้ว เศษโลหะ ฯลฯ

3. เถ้าถ่าน (Ashes)

เป็นของเสียที่มาจากเผาไหม้ของวัตถุที่ติดไฟต่าง ๆ เช่น การเผาไหม้ถ่านหิน เศษกระดาษ หญ้า ฯลฯ จะมาจากโรงงานซึ่งต้องการใช้พลังงานความร้อนจากการเผาไหม้ จากบ้านซึ่งต้องการความร้อนเพื่อการหุงต้ม

4. ซากสัตว์ (Dead Animals)

ปกติมักจะมีสัตว์ตายอยู่เสมอ อาจตายเนื่องจากถูกยวดยานพาหนะต่างๆ ชนหรือทับตาย ฆ่ากันเอง ถูกสัตว์อื่นฆ่า สัตว์เหล่านี้ ได้แก่ สุนัข แมว ม้า หนู วัว ควาย ฯลฯ

5. มูลฝอยต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถนน (Street Sweeping)

ได้แก่ เศษฝุ่นผงมูลสัตว์ เศษมูลฝอยที่มาจากผู้ที่อยู่บนยานพาหนะที่มักง่าย เศษใบไม้ เศษหญ้า รวมทั้งมูลฝอยที่มาจากทางเดินข้างถนนด้วย มูลฝอยพวกนี้จะทำให้เกิดโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจได้

6. มูลฝอยที่มาจากสิ่งขับถ่ายของมนุษย์ (Night Soil)

เช่น อุจจาระและปัสสาวะ เป็นต้นประโยชน์ของมูลฝอยนี้จะสามารถนำไปทำปุ๋ย นำไปผสมกับมูลฝอยจะทำให้การย่อยสลายเร็วขึ้น ทุ้มเวลาในการกำจัดโดยวิธี (Decomposition)

7. ปุ๋ยคอก (Stable Manure)

ปกติมูลฝอยชนิดนี้จะไม่เกี่ยวข้องกับในเขตเทศบาล เพราะว่ามันมีแต่ในไร่นาเท่านั้น ได้แก่ พวกมูลสัตว์ เช่น วัว ควาย ม้า หนู ฯลฯ ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นปุ๋ยได้แต่ถ้าสะสมไว้นานโดยไม่ได้รับความจะเป็นแหล่งเพราะพิษของแมลงวันได้

8. ซากรถยนต์ (Abandoned Vehicles)

หมายถึง รถยนต์เก่าๆ ที่ไม่ใช้แล้วทำให้ไม่น่าดู

9. มูลฝอยจากโรงงาน (Industrial Refuse)

หมายถึง มูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ รวมทั้งจากโรงฆ่าสัตว์ มูลฝอยประเภทนี้ มีทั้ง เศษอาหาร กากอาหาร ซึ่งอาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญ และเป็นอันตรายต่อสุขภาพประชาชน

10. สิ่งรื้อถอน (Demolition Refuse)

หมายถึง พวกที่ได้จากการรื้อถอนอาคารบ้านเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ

11. มูลฝอยจากการก่อสร้าง (Construction Refuse)

หมายถึง สิ่งที่เหลือทิ้ง หรือเศษสิ่งของจากการก่อสร้างตกแต่ง ซ่อมแซม อาคารบ้านเรือน

12. ตะกอนจากน้ำโสโครก (Sewage Solids)

หมายถึง ของแข็งหรือตะกอนที่แยกจากน้ำโสโครกในขบวนการปรับปรุงสภาพน้ำโสโครก

13. มูลฝอยที่เป็นอันตราย (Hazardous or Special Refuse)

หมายถึง สิ่งปฏิกูลที่ก่อให้เกิดปัญหายุ่งยากในการกำจัด หรือต้องมีการจับต้องที่พิเศษมากกว่า มูลฝอยอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีปริมาณมากๆ เช่น กระป๋องสี กระป๋องทินเนอร์ ที่ม้วนฟิล์มถ่ายรูป พลาสติก ซึ่งอาจเกิดการระเบิดในเตาเผาหรือพื้นที่ฝังในเดิม

สรุปได้ว่า มูลฝอยจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) มูลฝอยทั่วไป (General Waste)

2) มูลฝอยที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

สำหรับมูลฝอยที่เกิดในชุมชนแบ่งได้ คือ มูลฝอยสด และมูลฝอยแห้ง

2.5.6 แหล่งกำเนิดของมูลฝอย

กรมควบคุมมลพิษ ซึ่งให้พื้นที่มาแหล่งมูลฝอยที่สำคัญ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย ย่านพาณิชยกรรม ที่พักนักท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว ตลาดสด และโรงพยาบาล ที่พักนักท่องเที่ยว ซึ่งแบ่งได้หลายประเภท เช่น โรงแรม บังกะโล รีสอร์ท เป็นต้น ในการจัดการอาจแบ่งแยกประเภทแหล่งกำเนิดมูลฝอย

เหล่านี้ออกเป็นกลุ่ม ๆ จากนั้น จะมีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนของแหล่งกำเนิดที่สำคัญ แหล่งกำเนิดมูลฝอยแบ่งได้ ดังนี้

1) มูลฝอยจากบ้านพักอาศัย (Residential Waste)

เป็นมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมการดำรงชีพของคนที่พักอาศัยอยู่ในบ้านพักอาศัยหรืออาคารชุดอพาทเมนท์ ได้แก่ เศษอาหาร จากการเตรียมอาหารหรือการเหลือใช้ เศษกระดาษ เศษพืชผัก ภาชนะพลาสติก ขวดพลาสติก ใบไม้ ใบหญ้า เฟอร์นิเจอร์เก่าที่ชำรุด

2) มูลฝอยจากธุรกิจ (Commercial Waste)

หมายถึง มูลฝอยที่มาจากสถานที่ที่มีการประกอบกิจการค้าส่ง ขายปลีก หรือการบริหารทางการค้าต่างๆ ได้แก่ อาคารสำนักงาน ตลาด ร้านอาหาร ร้านขายของชำ ร้านขายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร โรงแรม มูลฝอยที่เกิดขึ้นอาจมีเศษแก้ว เศษอาหาร เศษพลาสติก หรืออาจมีของเสียอันตรายได้

3) มูลฝอยจากการเกษตร (Agricultural Waste)

แหล่งมูลฝอยที่สำคัญมักมาจากการเพาะปลูกและการเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นอาหาร มูลฝอยจากแหล่งดังกล่าว มักประกอบด้วย มูลสัตว์ เศษหญ้า เศษพืชผัก ภาชนะบรรจุยาปราบศัตรูพืช เป็นต้น

4) มูลฝอยจากการพักผ่อนหย่อนใจ (Recreational Wastes)

มูลฝอยจากสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ หรือสถานที่ท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นแหล่งธรรมชาติ ได้แก่ ชายหาดต่างๆ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ สระวน้ำ เป็นต้น หรืออาจเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งศิลปกรรม ได้แก่ โบราณสถาน พิพิธภัณฑ์สถาน ฯลฯ

5) มูลฝอยจากโรงพยาบาล (Hospital Waste)

มูลฝอยจากโรงพยาบาล มักถูกจัดไว้ในกลุ่มของมูลฝอยอันตราย เพราะอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมได้หลายประการ เช่น อาจเป็นการแพร่กระจายของเชื้อโรค ฯลฯ จึงต้องมีการพิจารณาจัดแยกออกต่างหากจากมูลฝอยที่มาจากแหล่งอื่นๆ มูลฝอยจากโรงพยาบาล แบ่งได้เป็น 9 ประเภท คือ

1. มูลฝอยทั่วไป (General Waste)

เช่น เศษอาหาร เศษกระดาษ พลาสติก ฯลฯ

2. มูลฝอยพยาธิสภาพ (Pathological Waste)

เช่น เลือด น้ำเหลือง เนื้อเยื่อ หรือชิ้นส่วนจากการทดลอง

3. มูลฝอยติดเชื้อ (Infectious Waste)

เช่น สิ่งปฏิกูลที่มีเชื้อโรค เนื้อเยื่อ หรือชิ้นส่วนอวัยวะที่มีเชื้อโรค ภาชนะอุปกรณ์ที่สัมผัส

ผู้ป่วยด้วยโรคติดเชื้อ ฯลฯ

4. มูลฝอยกัมมันตภาพรังสี (Radiological Waste)

เช่น ฟิล์มเอกซเรย์ สารกัมมันตภาพรังสีที่ใช้ในการรักษาหรือวินิจฉัยโรค ฯลฯ

5. มูลฝอยเคมี (Chemical Waste)

เช่น สารเคมีต่างๆ ที่ใช้ในการรักษาโรค สารเคมีที่ใช้ในห้องปฏิบัติการเพื่อการวินิจฉัยโรค

6. มูลฝอยมีคม (Sharp Waste)

เช่น เข็มฉีดยา กรรไกร มีดผ่าตัด มีดโกน ฯลฯ

7. มูลฝอยประเภทยา (Medicine Waste)

เช่น ยาที่เสื่อมคุณภาพ ยาที่เหลือจากการใช้ในการรักษา ยาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในห้องปฏิบัติการ

8. มูลฝอยประเภทกระป๋องอัดความดัน (Pressurized Container)

เช่น กระป๋องยาที่ใช้ในการรักษา กระป๋องสารเคมีที่ใช้ในการทำยาฉีดโรค กระป๋องสารเคมีที่ใช้ในการฆ่าแมลง ฯลฯ

9. มูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรม (Industrial Waster)

มูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมนั้น หรือประเภทของอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ ได้แก่ พวกเศษฝอยแห้งต่างๆ เช่น เศษกระดาษ กระดาษแข็ง ถังกรองกระดาษ ฯลฯ ขี้เถ้า ของเสียอันตรายเป็นต้น³⁷

สรุปได้ว่า แหล่งกำเนิดของมูลฝอยที่สำคัญ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย ย่านพาณิชยกรรม ที่พักนักท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว ตลาดสด และโรงพยาบาล ที่พักนักท่องเที่ยว ซึ่งแบ่งได้หลายประเภท เช่น โรงแรม บังกะโล รีสอร์ท

2.5.7 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเกิดและลักษณะของมูลฝอย

ปริมาณและลักษณะของมูลฝอยที่เกิดจากการดำรงชีพ ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ฤดูกาล รายได้ โครงสร้างของครอบครัว อุปนิสัยในการซื้อสินค้า พฤติกรรมในการบริโภคอาหาร รูปแบบในการดำรงชีวิตและกฎหมายข้อบังคับ เป็นต้น

1) สถานที่ตั้งของแหล่งกำเนิดมูลฝอยที่มีการคมนาคมสะดวก

มีความเจริญสะดวกสบายในการซื้อ ปริมาณและลักษณะของมูลฝอยจะแตกต่างกันจากสถานที่ซึ่งมีการคมนาคมไม่สะดวกและมีความเจริญน้อยกว่า คือ ที่ซึ่งเจริญมาก การคมนาคมสะดวก ปริมาณมูลฝอยย่อมมีมากและลักษณะมูลฝอยแปรเปลี่ยนไปจากที่ซึ่งมีความเจริญน้อย

³⁷กรมควบคุมมลพิษ, “มหกรรมเทคโนโลยีและการจัดการขยะมูลฝอย”, กรุงเทพมหานคร : กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2544, (อัครา).

2) ฤดูกาลจะส่งผลให้ปริมาณและลักษณะมูลฝอยแตกต่างกัน

เช่น ฤดูผลไม้ จะมีปริมาณเปลือกผลไม้มากกว่าปกติ และในช่วงเปิดภาคการศึกษาปริมาณมูลฝอยจะมีมากกว่าช่วงปิดภาคการศึกษา

3) รายได้และโครงสร้างของครอบครัว

ครอบครัวขนาดใหญ่รายสูงกำลังการซื้อย่อมมีมาก และเพิ่มปริมาณมูลฝอยได้มากและหลากหลายชนิดยิ่งขึ้น

4) อุปนิสัยในการซื้อสินค้าและพฤติกรรมในการบริโภคของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน

ปริมาณและลักษณะของมูลฝอยที่เกิดขึ้น จะแปรเปลี่ยนไปกับสามัญสำนึกของบุคคลนั้นๆว่าจะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากน้อยเพียงใด ในเรื่องนี้ไม่ขึ้นกับรายได้

5) กฎหมายข้อบังคับ

เป็นปัจจัยอันหนึ่งต่อการเกิดปริมาณมูลฝอย เช่น อยู่นอกเขตบริการจัดการมูลฝอย ปริมาณมูลฝอยอาจจะน้อยเพราะต้องจัดการเองหรือค่าธรรมเนียมการจัดการคิดตามปริมาณมูลฝอยตลอดจนการลงโทษผู้ฝ่าฝืนหรือเข้มงวดการทิ้งมูลฝอยในลักษณะที่เป็นอันตราย เป็นต้น

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเกิดและลักษณะของมูลฝอยนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ฤดูกาล รายได้ โครงสร้างของครอบครัว อุปนิสัยในการซื้อสินค้า พฤติกรรมในการบริโภคอาหาร รูปแบบในการดำรงชีวิตและกฎหมายข้อบังคับ

2.5.8 ปัญหาที่เกิดจากมูลฝอย

มูลฝอยที่เกิดขึ้นจากชุมชนหากไม่มีการเกิดหรือขนถ่าย และกำจัดอย่างถูกต้องเหมาะสมแล้ว จะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ต่อชุมชนที่สำคัญคือ

1) มลพิษสิ่งแวดล้อม (Pollution)

ทำให้สิ่งแวดล้อมต่างๆ ของชุมชนเกิดมลพิษ เช่น น้ำเสีย อากาศเสีย การปนเปื้อนของดิน เป็นต้น

2) แหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรคและแมลง (Breeding Places)

มูลฝอยอาจมีเชื้อที่ทำให้เกิดโรคปะปนมา ถ้ากำจัดไม่ถูกวิธีจะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงวันและหนูซึ่งเป็นพาหะนำโรค

3) การเสี่ยงต่อสุขภาพ (Health Risk)

ชุมชนที่ขาดการกำจัดที่ดีและถูกต้องตามหลักเกณฑ์การสุขาภิบาลจะทำให้ประชาชนเสี่ยงต่อการเป็นโรคต่างๆ ได้โดยง่าย เช่น โรคทางเดินอาหารที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียและพยาธิชนิดต่างๆ เนื่องจากเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลง การแพร่ของโรคย่อมเป็นไปได้ง่าย

4) การสูญเสียทางเศรษฐกิจ (Economic Loss)

ชุมชนต้องเสียค่าใช้จ่ายสำหรับการกำจัดมูลฝอยเป็นประจำอยู่แล้วและถ้าการกำจัดไม่ถูกต้องย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจด้านอื่นๆ ให้น้ำเสียและส่งผลกระทบต่อสัตว์น้ำเป็นการสูญเสียต่อทเศรษฐกิจ

5) ทำให้ขาดความสวยงาม (Aesthetics)

การเก็บขนและการกำจัดที่ดีจะช่วยให้ชุมชนเกิดความสุขงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยอันสื่อแสดงถึงความเจริญและวัฒนธรรมของชุมชน

6) ก่อให้เกิดเหตุรำคาญ (Nuisance)

ก่อให้เกิดเหตุรำคาญต่อประชาชนได้ เช่น กลิ่นเหม็นจากการเน่าเปื่อย หรือการสลายของมูลสัตว์หรือสิ่งปฏิกูล

7) การเกิดอุบัติเหตุ (Accident risk)

มูลฝอยที่กองทิ้งไว้ อาจจะมีทั้งเศษกระดาษที่ติดไฟ เมื่อมีผู้ทิ้งเชื้อไฟโดยไม่ระมัดระวังอาจเกิดไฟลุกไหม้ได้ หรืออาจเกิดมีเศษแก้วหรือของมีคมปะปนทำให้เกิดอุบัติเหตุได้

สรุปได้ว่า ปัญหาที่เกิดจากมูลฝอย สามารถแบ่งได้ คือ มลพิษสิ่งแวดล้อม แหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรคและแมลง การเสียดต่อสุขภาพ การสูญเสียทางเศรษฐกิจ การสูญเสียทางเศรษฐกิจ ทำให้ขาดความสวยงาม ก่อให้เกิดเหตุรำคาญ และก่อให้เกิดอุบัติเหตุ

2.5.9 การบำบัดและการกำจัดมูลฝอย (Refuse or Solid Waste Treatment and Disposal)

ก่อนที่กำจัดมูลฝอยทิ้งไปหรือนำกลับมาใช้ประโยชน์อื่นๆ จะต้องทำการปรับปรุงกลิ่นเหม็น เชื้อโรคและสารเคมีอันตรายทั้งหลายออกจากมูลฝอยเสียก่อนให้อยู่ในสภาพที่ทำให้ปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัย วิธีที่ใช้การบำบัดและกำจัดมูลฝอยมีหลายวิธี ได้แก่ การกองทิ้งกลางแจ้ง การนำไปเลี้ยงสัตว์ การทำปุ๋ยหมัก การฝังกลบที่ถูกสุขาภิบาล การเผาในเตา ไพโรไลซิซการออกซิซันเป็ยก การหมักในสภาพไร้อากาศ การจะเลือกวิธีใดในการบำบัดและกำจัดมูลฝอยนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างได้แก่ ส่วนประกอบของมูลฝอย สถานที่ที่ทิ้งบประมาณจะใช้ในการบำบัดและกำจัดมูลฝอยที่ทำหน้าที่ในการควบคุม ดูแลระบบบำบัดและกำจัดมูลฝอย วิธีที่ใช้ในการบำบัดและกำจัดมูลฝอยที่นิยมใช้และเป็นที่ยอมรับว่า ได้ผลที่ได้จากการบำบัดและกำจัดมีความปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัยถ้าหากมีการควบคุมการทำงานของระบบให้เกิดประสิทธิภาพคือ การหมักทำปุ๋ย การเผาในเตา และการฝังกลบ แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงวิธีอื่นๆ ที่ยังคงมีการนำมาใช้ในประเทศไทยอยู่ ได้แก่ การกองทิ้งกลางแจ้ง การนำไปเลี้ยงสัตว์ การหมักในสภาพไร้อากาศ และนำไปทิ้งทะเล

1. การกองทิ้งกลางแจ้ง (Open Dump)

การกองทิ้งกลางแจ้งเป็นการนำมูลฝอยมากองทิ้งทั่วบริเวณที่ว่างซึ่งเป็นที่ราบหรือที่ลุ่มเป็นวิธีการที่ธรรมดามาก ไม่ต้องมีการควบคุมใดๆ ปล่อยให้เกิดการย่อยสลายของมูลฝอยโดยใช้ จุลินทรีย์ตามธรรมชาติ แต่วิธีนี้เป็นวิธีที่ไม่เหมาะสมอย่างยิ่งเพราะก่อให้เกิดสภาพที่น่ารังเกียจ มีกลิ่นเหม็นและควันก่อให้เกิดมลพิษในอากาศ มลพิษทางน้ำ และอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงและสัตว์ เช่น หนู แมลงวัน แมลงสาป ฯลฯ

2. การนำไปเลี้ยงสัตว์ (Hot Feeding)

การนำไปเลี้ยงสัตว์ เป็นการนำมูลฝอยเปียกซึ่งเป็นเศษอาหารนำมาใช้ประโยชน์ในการเลี้ยงสัตว์ เช่น สุกร สุนัข ฯลฯ แต่ก่อนที่จะนำไปเลี้ยงสัตว์จำเป็นจะต้องมีความระมัดระวังหรือได้รับการควบคุมดูแลหรือการแนะนำให้การปรับปรุงมูลฝอยเปียกที่จะนำมาใช้เลี้ยงสัตว์ให้อยู่ในสภาพที่มีความปลอดภัยต่อสัตว์เลี้ยงด้วยการทำให้ปราศจากเชื้อที่ทำให้เกิดโรคต่างๆ เช่น โรคทริคิโรนซิส เชื้ออหิวาตกโรค เชื้อไวรัสที่ทำให้เกิดโรคปากและเท้าเปื่อย ฯลฯ เพื่อให้ปลอดภัยต่อการนำไปเลี้ยงสัตว์จะต้องนำมูลฝอยเปียกมาทำการต้มให้เดือดเป็นเวลา 30 นาที แล้วปล่อยให้เย็นก่อนที่จะนำไปเลี้ยงสัตว์

3. การนำไปทิ้งทะเล (Disposal at Sea)

การนำมูลฝอยไปทิ้งทะเลนั้น เป็นการนำมูลฝอยโดยรวมบรรจุทุกใส่เรือท้องแบน หรือเรือบรรทุกอื่นๆ นำออกไปสู่ทะเลและนำไปทิ้งในระยะไกลมากพอที่จะทำให้เกิดการไหลย้อนกลับเข้าสู่ฝั่งและไม่ทำให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ ถ้าสภาพดินฟ้าอากาศไม่ดีไม่ควรใช้วิธีนี้ นอกเสียจากจะเพิ่มความระมัดระวัง ถ้าจำเป็นที่จะต้องทำการกำจัดมูลฝอยด้วยวิธีนี้จะต้องศึกษาหาผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นในชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงและสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในท้องทะเลเพราะสภาวะของทะเลแต่ละแห่งอาจมีความแตกต่างกัน ในบางแห่งได้มีการทดลองกำจัดมูลฝอยที่อัดแน่นจนมีความหนาแน่นประมาณมากกว่า 66.5 ปอนด์ต่อลูกบาศก์ฟุต การกำจัดมูลฝอยโดยวิธีนี้ควรทิ้งห่างจากฝั่งอย่างน้อย 8 กิโลเมตร

4. การหมักมูลฝอย (Composting of Solid Waste)

การหมักมูลฝอย เป็นการเปลี่ยนสารอินทรีย์ที่เป็นส่วนประกอบอยู่ในมูลฝอยให้กลายเป็นสารคงตัวโดยจุลินทรีย์ ได้แก่ แบคทีเรีย รา ฯลฯ ภายใต้สภาวะที่ถูกควบคุมให้อยู่ในสภาพที่สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมของจุลินทรีย์ ความชื้นถูกควบคุมให้อยู่ช่วง 40-45 % ความชื้นที่เหมาะสมที่สุดอยู่ในช่วง 50-60 % ทำให้ได้สารที่มีลักษณะคล้ายฮิวมัสเรียก คอมโพส (Compost) เป็นสารที่มีลักษณะคล้ายดินสีดำหรือสีน้ำตาลเข้มมีความร่วนซุย มีคุณสมบัติในการอุ้มน้ำมีความสามารถในการแลกเปลี่ยนประจุได้ดีมีไนโตรเจนประมาณ 1% มีโพแทสเซียมและฟอสฟอรัสประมาณ 0.25 % สามารถนำไปใช้ในการปรับสภาพดินได้ดีแต่ถือเป็นปุ๋ยที่ยังไม่มีประสิทธิภาพไม่ดีเพราะสัดส่วนของไนโตรเจนฟอสฟอรัสและโพแทสเซียมในคอมพอสมีน้อยไม่พอเพียง ถ้านำมาทำปุ๋ยต้องเติมสารดังกล่าวตามความต้องการ

5. การกำจัดมูลฝอย

ทุกวันนี้การกำจัดมูลฝอยในประเทศส่วนใหญ่ (ประมาณร้อยละ 60) ยังใช้วิธี เทกองและเผา กลางแจ้ง โดยเฉพาะมูลฝอยที่เกิดนอกเขตเทศบาลและนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนมูลฝอย ของเมืองใหญ่ๆ โดยทั่วไปใช้วิธีฝังกลบ มีเพียงส่วนน้อยที่ใช้ระบบเตาเผา ปัญหาเกี่ยวกับการกำจัด มูลฝอยที่ไม่ถูกต้องซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนจึงเป็นเรื่องที่ยังคงมีอยู่ทั่วไป

สรุปได้ว่า การบำบัดและการกำจัดมูลฝอย ที่ใช้มีหลายวิธี เช่น การกองทิ้งกลางแจ้ง การนำไป เลี้ยงสัตว์ การทำปุ๋ยหมัก การฝังกลบที่ถูกสุขาภิบาล การเผาในเตา

2.6 สภาพทั่วไปพื้นที่ที่ศึกษา

2.6.1 สภาพทั่วไป

1) ที่ตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม

ตั้งอยู่เลขที่ 52 หมู่ 8 บ้านนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอชุมแพ ห่างจากอำเภอชุมแพ 22 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดขอนแก่น 104 กิโลเมตร มีทางหลวงหมายเลข 201 ถนนมลิวรรณ (สายขอนแก่น-เมืองเลย) มีพื้นที่โดยประมาณ 217.93 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 136,206.25 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตอุทยานแห่งชาติโดยประมาณ 168.93 ตารางกิโลเมตร (ประมาณ 105,581.25 ไร่) พื้นที่อาศัย และพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ 49 ตารางกิโลเมตร (ประมาณ 30,625 ไร่) มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลผานกเค้า อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลหนองเขียด อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลภูห่าน และตำบลดงลาน อำเภอภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลห้วยม่วง และตำบลภูผาม่าน อำเภอภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น

จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มี 13 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

- หมู่ที่ 1 บ้านนาหนองทุ่ม
- หมู่ที่ 2 บ้านโนนทองหลวง
- หมู่ที่ 3 บ้านห้วยอีเปาะ
- หมู่ที่ 4 บ้านวังยาวใหญ่
- หมู่ที่ 5 บ้านโนนชาด

- หมู่ที่ 6 บ้านโนนโก
- หมู่ที่ 7 บ้านวังขวานน้อย
- หมู่ที่ 8 บ้านนาหนองขุ่ม
- หมู่ที่ 9 บ้านน้อยพัฒนา
- หมู่ที่ 10 บ้านสระแก้ว
- หมู่ที่ 11 บ้านชำผักหนาม
- หมู่ที่ 12 บ้านน้อยพรสวรรค์
- หมู่ที่ 13 บ้านวังศักดา

2) จำนวนประชากร

จำนวนประชากรทั้งสิ้น จำนวน 8,953 คน

แยกเป็น

- ชาย จำนวน 4,519 คน
- หญิง จำนวน 4,434 คน

จำนวนครัวเรือน จำนวน 2,633 หลังคาเรือน

มีความหนาแน่นเฉลี่ย 40 คน/ตารางกิโลเมตร

ความหนาแน่นของบ้านต่อพื้นที่ 11 หลังคาเรือน/ตารางกิโลเมตร

2.6.2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

1. อาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม

ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน บางส่วนประกอบอาชีพ ข้าราชการ ค้าขาย รับจ้างทั่วไป และมี

มีการอพยพแรงงานเป็นประจำทุกปีในช่วงการว่างงานหลังฤดูทำนา

2. หน่วยธุรกิจใน อบต.

- ธนาคาร	จำนวน	-	แห่ง
- โรงแรม	จำนวน	-	แห่ง
- ปั้มน้ำมัน	จำนวน	2	แห่ง
- โรงงานอุตสาหกรรม	จำนวน	4	แห่ง

2.6.3 ข้อมูลด้านสังคม

1. การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา	จำนวน	3	แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน	2	แห่ง

- โรงเรียน/สถาบันการศึกษาชั้นสูง	จำนวน	-	แห่ง
- ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน/ ห้องสมุดประชาชน	จำนวน	13	แห่ง
2. สถาบันและองค์กรทางศาสนา			
- วัด/สำนักสงฆ์	จำนวน	13	แห่ง
- มัสยิด	จำนวน	-	แห่ง
- ศาลเจ้า	จำนวน	-	แห่ง
- โบสถ์	จำนวน	-	แห่ง
3. สาธารณสุข			
- โรงพยาบาลของรัฐขนาด – เดียว	จำนวน	-	แห่ง
- สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน	2	แห่ง
- สถานพยาบาลของเอกชน	จำนวน	-	แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	จำนวน	-	แห่ง
- อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำร้อยละ 100	จำนวน	-	แห่ง
2.6.4 ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม			
1. จำนวนบุคลากร		จำนวน	26 คน
- ตำแหน่งในสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน	10 คน	
- ตำแหน่งในส่วนการคลัง	จำนวน	4 คน	
- ตำแหน่งในส่วนโยธา	จำนวน	1 คน	
- ตำแหน่งในส่วนการศึกษา	จำนวน	11 คน	
2. ระดับการศึกษาของบุคลากร			
- ประถมศึกษา	จำนวน	- คน	
- มัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา	จำนวน	10 คน	
-ปริญญาตรี	จำนวน	15 คน	
- สูงกว่าปริญญาตรี	จำนวน	1 คน ³⁸	

³⁸ องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม, แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2553–2555), (ขอนแก่น : องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม, 2553), หน้า 3-6.

สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งมีจำนวน 11 หมู่บ้าน มีบุคลากรคอยให้บริการในด้านต่างๆ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีหลายอย่าง การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ การดำเนินงานด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมากรอบแนวคิดในการกำหนดแนวทางในการศึกษาได้ดังนี้

สายสุณี ภิญโญหิรัณย์กุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของเทศบาลตำบลห้วยไคร้กับความคาดหวังของประชาชนในการจัดการขยะชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของเทศบาลตำบลห้วยไคร้กับความคาดหวังของประชาชนในการจัดการขยะชุมชน ในภาพรวมประชาชนมีความคาดหวังมาก แต่เทศบาลปฏิบัติได้ปานกลางในทุกด้าน คือ ขยะในมิติการบริหารจัดการขยะ ขยะในมิติการเพิ่มรายได้ชุมชน ขยะในมิติการให้การศึกษา และขยะในมิติการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ การปฏิบัติภารกิจของเทศบาลห้วยไคร้ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในการจัดการขยะชุมชนเป็นไปตามความคาดหวังของประชาชน

นอกจากนี้ ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มพบว่า บ่อขยะของเทศบาลตำบลห้วยไคร้ไม่ได้รองรับขยะมูลฝอยจากเทศบาลแห่งเดียวเท่านั้น แต่ยังรองรับขยะมูลฝอยจากพื้นที่ใกล้เคียง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง ซึ่งได้สนับสนุนงบประมาณสำหรับบริหารจัดการขยะให้เทศบาลตำบลห้วยไคร้ ปีละ 100,000 บาท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา และขยะจากการท่องเที่ยวโครงการพัฒนาออยตุง (พื้นที่ทรงงานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี) ซึ่งไม่ได้สนับสนุนงบประมาณการบริหารจัดการขยะให้กับเทศบาลแต่อย่างใด³⁹

³⁹สายสุณี ภิญโญหิรัณย์กุล, “ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของเทศบาลตำบลห้วยไคร้กับความคาดหวังของประชาชนในการจัดการขยะชุมชน”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง), 2542, 108 หน้า.

อารีย์ วงศ์เกษม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารและการจัดการมูลฝอย โดยองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณี เทศบาลเมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารงาน การจัดการมูลฝอย การเก็บรวบรวมและการขนย้ายมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง การกำจัดมูลฝอยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยพบว่า ยังมีมูลฝอยตกค้าง ประชาชนยังได้รับความรำคาญกลิ่นเหม็นจาก มูลฝอย การขนย้ายมูลฝอยไปกำจัดขาดฝาปิดมิดชิด มูลฝอยตกหล่น ไม่สามารถเข้าไปเก็บในชุมชนได้ทั่วถึง วิธีการกำจัดมูลฝอยยังไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ พื้นที่ในการกำจัดมูลฝอยยังไม่เพียงพอ การเก็บค่าธรรมเนียมยังไม่เหมาะสมและไม่ครอบคลุมพื้นที่ ความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้ให้บริการพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง⁴⁰

สุภกนิษฐ์ สมศรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ด้วยเทคโนโลยีระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันมีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นอย่างน้อย 910 กิโลกรัมต่อวัน และในปี พ.ศ.2554 อาจจะมีมากถึง 5.1 ตันต่อวัน องค์ประกอบส่วนใหญ่ของขยะมูลฝอยมหาวิทยาลัยคือ เศษอาหารพลาสติกและกระดาษ (ประมาณ 48,19 และ 15 % โดยน้ำหนักตามลำดับ) มีความชื้นประมาณ 59 % โดยน้ำหนักประกอบไปด้วย C,H,N ประมาณ 18,2.15,1.65 % โดยน้ำหนักและมี P 5.2 mg-ฟอสฟอรัสต่อกิโลกรัม ขยะมูลฝอย และมีค่าความร้อนในเตาเผาสูงกว่า 1,300 แคลอรีต่อกรัม ซึ่งการกำจัด ขยะมูลฝอยด้วยวิธีคัดแยกขยะมีมูลค่าไปขาย และนำเศษอาหารไปหมักทำปุ๋ยแล้วจึง นำขยะมูลฝอยส่วนที่เหลือไปทำการฝังกลบ เป็นการกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสมที่สุด โดยพื้นที่ว่างเปล่าทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ในมหาวิทยาลัยเป็นพื้นที่กำจัด ขยะมูลฝอยที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งการจัดการขยะมูลฝอยจากปัจจุบันถึงปี พ.ศ. 2554 ต้องใช้งบประมาณ 42.8 ล้านบาท แต่ก็สามารถสร้างรายได้ประมาณ 55.4 ล้านบาท กลับคืนสู่มหาวิทยาลัย การวิจัยนี้สามารถนำไปใช้กับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี ได้โดยตรง และยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการจัดการขยะมูลฝอย ในพื้นที่ ขนาดเล็กอื่นๆ ได้อีกด้วย⁴¹

เกียรติพงษ์ ศรีสว่าง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการนำกลับมาใช้ใหม่ของขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ผลการวิจัยพบว่า การจัดการ ขยะมูลฝอยในปัจจุบันไม่มีการคัดแยกองค์ประกอบ ทั้งรวมลงในถังที่ตั้งไว้เป็นจุดๆ มี รถเก็บขนขยะมูลฝอย 2 คัน วิ่งวันละ 2 รอบ การกำจัดในชั้น

⁴⁰อารีย์ วงศ์เกษม, “การบริหารและการจัดการมูลฝอยโดยองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณี เทศบาลเมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2542, 107 หน้า.

⁴¹สุภกนิษฐ์ สมศรี, “การศึกษาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ด้วยเทคโนโลยีระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์”, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี), 2544, 115 หน้า.

สุดท้ายใช้การฝังกลบ องค์ประกอบขยะมูลฝอยที่มีมาก 5 ลำดับแรก คือ เศษอาหาร ร้อยละ 56.29, พลาสติก ร้อยละ 16.09, กระดาษ ร้อยละ 10.93, แก้ว ร้อยละ 5.26, เศษไม้/ใบไม้ ร้อยละ 3.45 การวิเคราะห์ ประสิทธิภาพ โครงการคัดแยกขยะมูลฝอย พบว่าในกลุ่มหอพักบุคลากรมีอัตราการนำกลับคืน สูงกว่ากลุ่มอื่นคือ ถังแยก กระดาษ ร้อยละ 5.31 - 21.24 ถังแยกแก้ว ร้อยละ 18.99 - 42.26 ถังแยกพลาสติก/โฟม ร้อยละ 5.91 - 13.56 นอกจากนี้ยังมีค่าประสิทธิภาพสูงสุดในกรณี ของกระดาษและพลาสติก/โฟม สำหรับค่าความบริสุทธิ์พบว่า กระดาษในกลุ่มหอพักบุคลากร มากที่สุด และพลาสติกกลุ่มหอพักนักศึกษาชายมากที่สุด ส่วนการวิเคราะห์ ทางการเงินของ ขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ประมาณรายได้จากการขายขยะมูลฝอยที่นำ กลับมา ใช้ใหม่ได้ในช่วงที่ดำเนิน โครงการ คือ 858 บาท และผลการทดสอบแนวทางการวางถังแยก ขยะมูล ฝอยพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในกรณีของการแยกพลาสติกในกลุ่มหอพัก บุคลากรเท่านั้น⁴²

กรณีศึกษา พุ่มมาก ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชน ในเขตเทศบาล เมืองอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. เทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ มีพื้นที่ในเขตรับผิดชอบเรียกว่าชุมชนเมืองอุตรดิตถ์ 13.49 ตารางกิโลเมตร ประชาชน 44,341 คน พื้นที่ในเขตบริการเก็บขยะ 13.49 ตารางกิโลเมตร ขยะที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ประมาณ 38 ตัน แหล่งที่มาของขยะ ได้แก่ คริวเรือน 11,177 คริวเรือน ร้านอาหาร 80 แห่ง โรงแรม 8 แห่ง โรงงาน 10 แห่ง ตลาดสด 6 แห่ง โรงพยาบาล 1 แห่ง มี 580 แห่ง โรงเรียน 21 แห่ง วัด 10 แห่ง สถานที่ราชการและอื่นๆ ประมาณ 28 แห่ง สถานที่จัดกิจกรรมและงานต่างๆ 6 แห่ง และลาน เอนกประสงค์ริมถนน 1 แห่ง ลักษณะของขยะที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ประกอบด้วย ขยะทั่วไป ขยะติดเชื้อ ขยะ เป็นพิษและอันตราย

2. การจัดการขยะในเขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ เทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ ใช้ปฏิบัติ อยู่ในปัจจุบัน มี 1 วิธี ได้แก่ การฝังกลบแบบขุดหลุม ซึ่งไม่ใช่การจัดการขยะที่ถูกวิธี สถานที่ฝังกลบขยะ เป็นของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ อยู่นอกเขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร อยู่นอก เขตชุมชน ระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่ 112 ไร่ ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบสูง

3. วิธีจัดการขยะของประชาชน โดยการลดปริมาณขยะจากแหล่งกำเนิด ได้แก่ การนำขยะกลับไป ใช้ซ้ำ การนำขยะกลับไปผลิตใหม่ หมักทำปุ๋ยในส่วนที่ย่อยสลายได้ จะได้ของเหลวที่เรียก “ปุ๋ยน้ำอเนกประสงค์” หรือ “น้ำสลัด” หรือ “น้ำหมักชีวภาพ” หรือ “น้ำจุลินทรีย์” แล้วแต่จะเรียก การเผากลางแจ้ง เช่น เผากิ่งไม้ เพื่อช่วยลดปริมาณขยะให้น้อยลง

⁴²เกียรติพงษ์ ศรีสว่าง, “การศึกษาการนำกลับมาใช้ใหม่ของขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารี”, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารี), 2545, 128 หน้า.

4. สภาพของถังรองรับขยะคิพอประมาณ ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล และไม่อยู่ในที่กีดขวางทางจราจร ถังรองรับขยะที่เป็นพิษและอันตรายไม่มี มลภาวะสิ่งแวดล้อม ได้แก่ มลภาวะทางสายตา และมลภาวะต่ออาคารสถานที่ สิ่งเคารพบูชา ส่วนใหญ่มีสภาพค่อนข้างสะอาดขนพาหนะขนถ่ายขยะเป็นรถบรรทุกขยะ ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลและมีจำนวนเพียงพอตามเกณฑ์มาตรฐาน พนักงานประจำรถบรรทุกขยะโดยรวมมีจำนวนไม่เพียงพอตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการขยะโดยรวมสะอาดเรียบร้อยดี

5. วิธีการที่เหมาะสมกับการจัดการขยะในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ ได้แก่ ระบบกำจัดขยะแบบฝังกลบขยะอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ขณะนี้กำลังดำเนินการยังไม่แล้วเสร็จ อยู่สถานที่เกี่ยวกับการฝังกลบแบบขุดหลุม การจัดการขยะโดยลดปริมาณขยะจากแหล่งกำเนิด นำขยะกลับไปใช้ซ้ำ นำขยะกลับไปผลิตใหม่ หมักทำปุ๋ยในส่วนที่ย่อยสลายได้ และการคัดแยกขยะติดเชื้อ ขยะเป็นพิษและอันตรายนำไปกำจัดอย่างถูกหลักสุขาภิบาล แล้วจึงนำส่วนที่เหลือไปฝังกลบต่อไป⁴³

อรุณรัตน์ หวังดี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญของการจัดการขยะมูลฝอยในด้านต่างๆ เรียงตามลำดับ คือ (1) ด้านการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง (2) ด้านการลดปริมาณมูลฝอย (3) ด้านการร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ของชุมชนเพื่อร่วมกันกำจัดมูลฝอย (4) ด้านการสนับสนุนการนำมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ (5) ด้านการเสนอและเรียกร้องให้มีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย และ (6) ด้านการกำจัดมูลฝอย โดยมีการจัดการขยะของครัวเรือน ในระดับปานกลาง ซึ่งพิจารณาจากด้านการจัดการขยะมูลฝอยที่เกี่ยวข้องมีทั้งหมด 4 ด้าน พบว่า ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเป็นบางครั้ง และส่วนน้อยมากที่จะปฏิบัติทุกครั้งและไม่ปฏิบัติเลย ส่วนระดับการปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย 5 ด้าน ที่มีระดับการปฏิบัติบางครั้ง คือ ด้านการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง ด้านการลดปริมาณมูลฝอยด้านการร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ของชุมชนเพื่อร่วมกันกำจัดมูลฝอย ด้านการสนับสนุนการนำมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ และด้านการกำจัดมูลฝอย ส่วนด้านการเสนอและเรียกร้องให้มีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยมีการปฏิบัติในระดับไม่เคยมีการปฏิบัติ⁴⁴

⁴³ กรรณิกา พุ่มมาก, “พฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์) 2547, 136 หน้า.

⁴⁴ อรุณรัตน์ หวังดี, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช”, ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2548, 194 หน้า.

ค่านัย บุตรจันทร์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกาาทั้งขะลงดังของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลในจังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมกาาทั้งขะลงดังดังร้อยละ 80.75 (2) ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบ ปัจจัยด้านเพศ เป็น เพศชาย ร้อยละ 43.5 เพศหญิง 56.6 มีอายุเฉลี่ย 32.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13.36 ระดับการศึกษา ส่วนมาก (ร้อยละ 81.3) ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี มีอาชีพ แยกเป็นไม่ได้ประกอบอาชีพ (ร้อยละ 7) รับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 18) รับจ้าง (ร้อยละ 22) เกษตรกร (ร้อยละ 21.5) และค้าขาย (ร้อยละ 31) รายได้เฉลี่ย 6,166.82 บาท ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน เฉลี่ย 25.56 ปี การรับรู้ข่าวสาร แยกเป็นรับรู้ 1 ช่องทาง รู้ 2 ช่องทาง และรับรูมากกว่า 2 ช่องทาง และลักษณะที่อยู่อาศัยของประชาชน แยกเป็นบ้านชั้นเดียว (ร้อยละ 53.8) และบ้านสองชั้น (ร้อยละ 38.80) (3) การรับรู้ทัศนคติของประชาชนอยู่ในระดับดี (4) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการของเทศบาลส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และ (5) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกาาทั้งขะลงดังของประชาชน ได้แก่ เพศ การศึกษา ช่องทางการรับรู้ข่าวสาร และการบริหารจัดการของเทศบาล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05⁴⁵

อัมพร นิมิตรภาณุมิ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมกาาจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย การรวบรวมขยะมูลฝอย การเก็บขนขยะมูลฝอย และการกำจัดขยะมูลฝอย และการกำจัดขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับกระทำบางครั้ง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมของการคัดแยกขยะมูลฝอย และการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย มีการกระทำบางครั้ง สำหรับการเก็บขนขยะมูลฝอย และการกำจัดขยะมูลฝอย มีการกระทำนานๆ ครั้ง โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ในระดับที่เห็นด้วยปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เห็นด้วยในระดับมากกับการคัดแยกขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย และการกำจัดขยะมูลฝอยสำหรับการเก็บขนขยะมูลฝอยนั้นเห็นด้วยในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย ได้แก่ เทศบาลควรมีถึงขยะหลายชนิด คือ ดังขยะเปียก ดังขยะแห้ง ดังขยะอันตราย และดังขยะรีไซเคิล ให้บริหารอย่างเพียงพอ การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ได้แก่ ควรรณรงค์ให้บ้านแต่ละหลังมีดังขยะ 3 ดัง คือ ดังขยะเปียก ดังขยะแห้ง และดังขยะรีไซเคิล เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมขยะ การเก็บขนขยะมูลฝอย ได้แก่ ควรจัดรถเทศบาล

⁴⁵ค่านัย บุตรจันทร์, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกาาทั้งขะลงดังของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลในจังหวัดยโสธร”, วิทยานิพนธ์สาธาณรัฐศาสตรมหาบัณทิท, (บัณทิทวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช), 2549, 108 หน้า.

มาจนให้บ่อยขึ้น หรือมาเกือบตรงเวลาทุกวันและการกำจัดขยะมูลฝอย ได้แก่ การกำจัดขยะไม่ควรนำไปเผาเพราะเกิดควันทำให้มีมลพิษทางอากาศ และสร้างความเคืองครั่นให้กับคนอื่น⁴⁶

กัญญาภัทร อินทรสอาด ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 21-30 ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ผู้ตอบแบบสอบถามของแต่ละชุมชนมีจำนวนใกล้เคียงกัน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท

สำหรับความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอเวียงฝาง จังหวัดเชียงใหม่ 3 ด้าน พบว่า ด้านความคิดเห็นทั่วไปของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ พบว่า เป็นไปตามสมมติฐานทั้งสองขำ คือ ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงฝางมีส่วนร่วมงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลเวียงฝางอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝางระหว่างเพศชายกับเพศหญิงแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมากกว่าเพศชาย⁴⁷

อาทิศย์ กันธิยะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า

1. ในอนาคตหากต้องเพิ่มงบประมาณเป็นค่าวัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินการกำจัดขยะ โดยเพิ่มงบประมาณด้านขยะแล้วลดงบประมาณด้านอื่นลงบ้างนั้น ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเห็นตรงกันว่า มีความเห็นชอบเพราะเป็นปัญหาสำคัญในระดับต้นๆ ที่จะต้องได้รับการแก้ไข

⁴⁶ อัมพร นิमितภาคภูมิ, “การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย”, **ปริญาณาบริการธุรกิจมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย), 2550, 192 หน้า.

⁴⁷ กัญญาภัทร อินทรสอาด, “ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์ปริญาตรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย), 2551, 115 หน้า.

2. องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ไม่เพียงพอถ้าหากว่าจะมีโครงการในการกำจัดขยะมูลฝอยขึ้นมา ผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่คิดว่าจะใช้งบประมาณเป็นสัดส่วน 2/10 ของงบประมาณรายรับ

3. เทคนิคในการจูงใจและขอความร่วมมือในการจัดการขยะมูลฝอย ผู้ถูกสัมภาษณ์เห็นว่าควรมีการณรงค์ ประชาสัมพันธ์ โครงการดังกล่าว ใช้มนุษยสัมพันธ์สร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มเป้าหมาย ปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นคุณค่าของขยะ นำทีมงานลงนิเทศและติดตามผลงานบ่อยๆ ในพื้นที่ เพื่อทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการดำเนินกิจกรรม มีรางวัลจูงใจในการเก็บและคัดแยกขยะ

4. ความรู้สึกของผู้ถูกสัมภาษณ์ต่อการที่เทศบาลนครเชียงใหม่ได้นำขยะต่างพื้นที่มาทิ้งไว้ในบริเวณพื้นที่รับผิดชอบ ทุกคนเห็นมีความรู้สึกตรงกันว่ารู้สึกไม่พอใจ และเสียใจเป็นอย่างมาก บางคนคิดว่ามีนายทุนบางคนที่ได้รับผลประโยชน์จากการกระทำนี้⁴⁸

สุภกร แสงราช ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเขตเทศบาลเมืองแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพและปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของเขตเทศบาลเมืองแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

1.1 สภาพการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

1.1.1 ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย พบว่า ภาชนะสำหรับเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยในครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นถังพลาสติก มีฝาปิดหรือทำการปิดมิดชิด มีวิธีการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยในครัวเรือนโดยการใส่ถังขยะหน้าบ้าน มีการเก็บโดยเทศบาลเป็นผู้มาเก็บรวบรวมไป ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมขยะของเทศบาล โดยมีส่วนร่วมในการชำระค่าธรรมเนียมการเก็บขยะมูลฝอย เทศบาลมีบทบาทสำคัญในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยในเรื่องให้คำแนะนำ และเทศบาลมีการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของชุมชนในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการเก็บรวบรวมขยะในชุมชน

1.1.2 ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย พบว่า ขยะมูลฝอยในครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นประเภทเศษอาหาร ผัก ผลไม้ โดยทำการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนนำไปกำจัดเพื่อนำขยะมูลฝอยบางส่วนไปขาย ในชุมชนมีการตั้งถังขยะแยกประเภท ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการคัดแยกขยะมูลฝอยของเทศบาล ส่วนใหญ่คิดว่าเทศบาลมีบทบาทสำคัญในการคัดแยกขยะมูลฝอยในเรื่องคำแนะนำ

1.1.3 ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยโดยเทศบาลเป็นผู้มาเก็บไปกำจัด กรณีที่ครัวเรือนมีการกำจัดขยะมูลฝอยเองกำจัดโดย เทกองรวมกันแล้วเผา

⁴⁸อาทิตย์ กันธิยะ, “การจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่”, ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2551, 165 หน้า.

เหตุผลที่ครัวเรือนต้องกำจัดขยะเองเพราะสะดวกสบาย ส่วนใหญ่ต้องการให้เทศบาลมีการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีรีไซเคิล ครัวเรือนมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนในการจัดการ การแก้ไขปัญหา การกำหนดปัญหา ความต้องการ เพื่อจัดทำแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยเสนอต่อเทศบาลในเรื่องมีส่วนร่วมในการประชุม แสดงความคิดเห็น เทศบาลมีบทบาทสำคัญในการกำจัดขยะมูลฝอย

2. ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยภาพรวม พบว่า ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย รองลงมาได้แก่ ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย และด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย

3. แนวทางพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

3.1 ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย พบแนวทางที่สำคัญคือ ควรกำหนดเวลาเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง และประชาสัมพันธ์เวลาเก็บขยะที่แน่นอน ให้ประชาชนได้ทราบ

3.2 ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย พบแนวทางที่สำคัญคือ ควรมีการสร้าง ความตระหนักให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญของการคัดแยกขยะมูลฝอย และให้ประชาชนเห็นว่าปัญหาขยะมูลฝอยก่อให้เกิดผลกระทบต่อตนเองและสังคมเป็นอย่างมาก

3.3 ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย พบแนวทางที่สำคัญคือ ควรมีกิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกวิธีอย่างต่อเนื่อง เช่น เดือนละ 1 ครั้ง เพื่อสร้างความตระหนักให้ประชาชนได้รับรู้ถึงปัญหาขยะมูลฝอยที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม⁴⁹

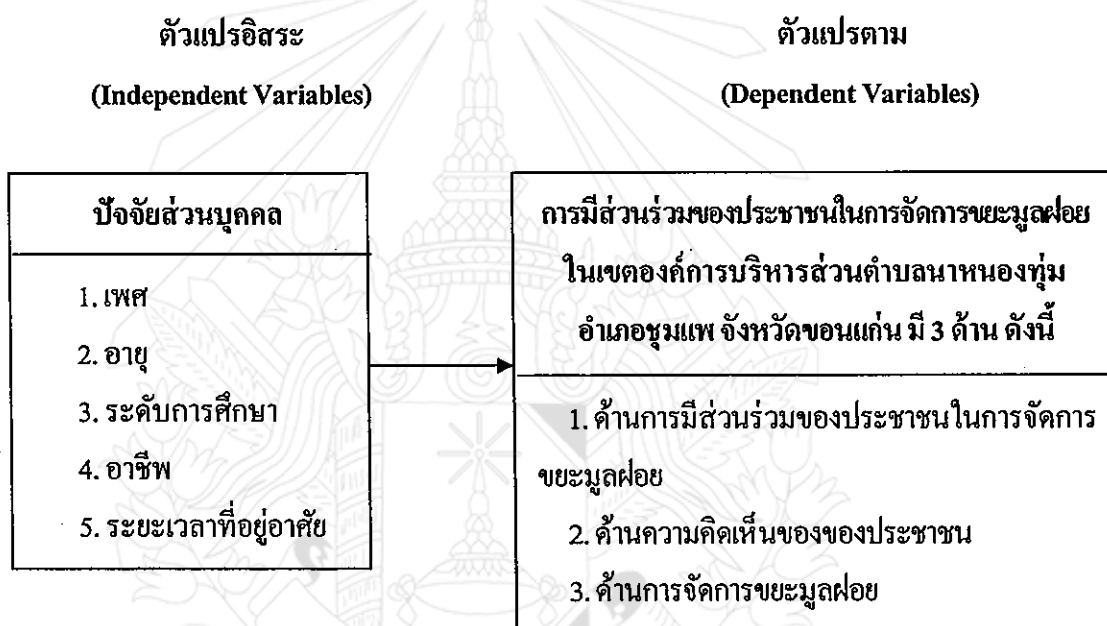
สรุปจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้พบว่า การมีส่วนร่วมถือเป็นแนวทางที่จะดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและได้รับประสิทธิผลอย่างสมบูรณ์ เพราะทุกฝ่ายเปิดโอกาสให้กันและกัน ก่อให้เกิดความเสมอภาค ไม่ว่าจะเป็นความคิดและการปฏิบัติหน้าที่ การมีส่วนร่วมถือเป็นพลังแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติอย่างแท้จริง

ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดของกัญญาภัทร อินทรสอาด ทั้งด้าน ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ด้านความคิดเห็นของประชาชน ด้านการจัดการขยะมูลฝอย มาทำการวิจัย เพื่อให้ทราบว่าประชาชน ซึ่งถือว่าเป็นผู้อยู่อาศัยและมีส่วน โดยตรงในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

⁴⁹ศุภกร แสงราช, “แนวทางพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเขตเทศบาลเมืองแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร), 2552, 117 หน้า.

2.8 สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้วิจัยได้เลือกแนวคิดของ กัญญาภัทร อินทรสอาด ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่⁵⁰ โดยคัดเลือกมาเป็นประเด็นศึกษาในด้านตัวแปรตาม 3 ประเด็น คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย, 2) ด้านความคิดเห็นของของประชาชนและ 3) ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ขณะที่มีการวิจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัย สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงไว้ในแผนภาพที่ 2.1

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

⁵⁰ กัญญาภัทร อินทรสอาด, “ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, อ้างแล้ว, หน้า 15.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ได้แก่ ประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม จังหวัดขอนแก่น มีทั้งหมด 8,953 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม จังหวัดขอนแก่น จำนวน 368 คน โดยกลุ่มตัวอย่างได้จากการเปิดตารางนครจี้และมอร์แกน (Krejcie & Morgan)¹

¹สุรพล พรหมกุล, ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์, (ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552), หน้า 72-73.

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างผู้วิจัยได้กำหนดการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรตามข้อ 3.1 จำนวน 368 คน โดยการเปิดตารางของ R.V.Krejcie และ D.W.Morgan รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างปรากฏดังตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ดังนี้²

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

ชื่อ	จำนวนประชากร	วิธีการคำนวณ	กลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ 1 บ้านนาหนองทุ่ม	1,056	$(1,056 \times 368) = 8,953$	44
หมู่ที่ 2 บ้านโนนทองหลาง	743	$(743 \times 368) = 8,953$	30
หมู่ที่ 3 บ้านห้วยอีเปาะ	623	$(623 \times 368) = 8,953$	26
หมู่ที่ 4 บ้านวังยาวใหญ่	860	$(860 \times 368) = 8,953$	35
หมู่ที่ 5 บ้านโนนหาด	782	$(782 \times 368) = 8,953$	32
หมู่ที่ 6 บ้านโนนโก	687	$(687 \times 368) = 8,953$	28
หมู่ที่ 7 บ้านวังยาวน้อย	642	$(642 \times 368) = 8,953$	26
หมู่ที่ 8 บ้านนาหนองทุ่ม	745	$(745 \times 368) = 8,953$	31
หมู่ที่ 9 บ้านน้อยพัฒนา	546	$(546 \times 368) = 8,953$	23
หมู่ที่ 10 บ้านสระแก้ว	541	$(541 \times 368) = 8,953$	22
หมู่ที่ 11 บ้านซำผักหนาม	532	$(532 \times 368) = 8,953$	22
หมู่ที่ 12 บ้านน้อยพรสวรรค์	643	$(643 \times 368) = 8,953$	26
หมู่ที่ 13 บ้านวังศักดิ์	553	$(553 \times 368) = 8,953$	23
รวม	8,953	$(8,953 \times 368) = 8,953$	368

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม, แผนพัฒนาสามปี, (พ.ศ.2553 – 2555), หน้า 3-6

² องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม, แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2553–2555), (ขอนแก่น : องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม, 2553), หน้า 3-6.

ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental random sampling) นำกลุ่มตัวอย่างไปหาสัดส่วนแบ่งตามโครงสร้างภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น เป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ มีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1) แบ่งประชากรเป็นชั้นภูมิ

โดยแบ่งตามโครงสร้างภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น เป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ

2) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วน

3) ทำการสุ่มแต่ละชั้นภูมิตามจำนวนที่กำหนดไว้

สูตรวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้³

สูตร

$$n_h = \frac{n \cdot N_h}{N}$$

เมื่อ

n	หมายถึง	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
n_h	หมายถึง	ขนาดของตัวอย่างในชั้นภูมิที่ h
N	หมายถึง	จำนวนประชากร
N_h	หมายถึง	จำนวนประชากรในชั้นภูมิที่ h

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือนี้ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) แบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับโดยกำหนดค่าระดับ ดังนี้

³รศ. ดร. สมชัย วงษ์นายะและรศ. ดร. ทวนทอง เขาวงศ์พิงศ์, เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์, 2551), หน้า 229.

คะแนน 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับวัดค่าตัวแปรทั้งหมด โดยได้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามที่เป็นข้อคำถามเชิงบวก (Positive) ที่สร้างขึ้นจำนวน 35 ข้อ โดยกำหนดการวัดค่าตัวแปร ซึ่งเป็นการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม โดยใช้หลักทางคณิตศาสตร์ .51 ขึ้นไปปัดเป็นเลขจำนวนเต็ม เกณฑ์ที่ใช้เป็นดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่เห็นด้วยในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด⁴

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่นเป็นแบบคำถามปลายเปิด ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ามีความสำคัญต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 229.

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.4.1 ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี คำรา เอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษาค้นคว้า

3.4.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบ ที่ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

3.4.3 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ เสนอแนะ ปรับปรุง แก้ไข เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้อง

3.4.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องตามหลักวิชาการในด้าน ภาษา โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1. นาย เรืองฤทธิ์ ทองศรี

วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขา/วิชาเอก รัฐประศาสนศาสตร์
ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วน
ตำบลนาหนองทุ่ม

2. นาย จรัส ดาวสวย

วุฒิการศึกษา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขา/วิชาเอก ส่งเสริมการเกษตร
ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตร

3. นาย สมพงษ์ เรือนา

วุฒิการศึกษา ศีกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขา/วิชาเอก บริหารการศึกษา
ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

เพื่อตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม

จากนั้นนำร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)⁵ มีสูตรในการหาค่า ดังนี้

สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ

IOC = แทนค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N = แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่

+1 แน่ใจว่าสอดคล้อง

0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง

-1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

3.4.5 นำแบบสอบถามไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) เสร็จแล้วคัดเลือกข้อคำถามที่ได้ค่า IOC = .50 ขึ้นไป

3.4.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเขียด จังหวัดขอนแก่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ .91 ซึ่งถือว่ามีความเที่ยงที่ใช้ได้ ไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach)⁶

สูตร

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ

α = ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ

K = จำนวนของเครื่องมือ

⁵ธีระศักดิ์ อุ่่นอารมณฺ์เลิศ, เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา, (นครปฐม : ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549), หน้า 65.

⁶บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาสน์, 2545), หน้า 99.

$$\sum S_i^2 = \text{ผลรวมความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ}$$

$$S_x^2 = \text{ความแปรปรวนของคะแนนรวม}$$

3.4.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และขอความร่วมมือไปยังสมาชิกเครือข่าย ผู้นำชุมชน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ใหญ่บ้านในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ใช้เวลาในการดำเนินการ 2 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมเอง

3.5.2 ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมดำเนินการจัดกระทำ ดังนี้

1) การตรวจให้คะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์แต่ละข้อ ดังนี้

ระดับความสำคัญ	ให้คะแนน
มากที่สุด	5 คะแนน
มาก	4 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน

2) ป้อนคะแนนที่ได้เข้าเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

3) ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด ดำเนินการเก็บรวบรวมเป็นหมวดหมู่

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจากแบบสอบถามไปคำนวณหาค่าสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และใช้สถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

3.6.1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 (ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม) นำไปแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3.6.2 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 (การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น) นำ ไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยในการแปลผลข้อมูลที่เป็นมาตรฐานประมาณค่าโดยแปลผลจากค่าเฉลี่ย โดยกำหนดช่วงคะแนนในการแปลผล ดังนี้

4.51 – 5.0 หมายถึง มีความสำคัญในระดับ มากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความสำคัญในระดับ มาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความสำคัญในระดับ ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความสำคัญในระดับ น้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความสำคัญในระดับ น้อยที่สุด

3.6.3 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 (ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น) นำไปจำแนกเพื่อแจกแจงความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3.6.4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น กับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffe') และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัย 2 ประเภท ได้แก่

3.7.1 สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics)

ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไป

3.7.2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics)

ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ย ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 กรณีตัวแปร มี 2 ตัว ใช้การทดสอบ t-test กรณีตัวแปรต้นมีมากกว่า 2 ตัว ใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ เชฟเฟ้ (Scheffe's Method) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิจัยวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้หาค่าร้อยละจากสูตร⁷ ดังนี้

สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X \times 100}{N}$$

เมื่อ

X แทน จำนวนข้อมูล (ความถี่) ที่ต้องการนำมาหาค่าร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2) การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย (Mean) จากสูตร⁸ ดังนี้

สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

เมื่อ

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum fX$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3) การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร⁹ ดังนี้

สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f(X - \bar{X})^2}{N}}$$

เมื่อ

$S.D.$ แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum f(X - \bar{X})^2$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของค่าเบี่ยงเบนของ

ข้อมูลแต่ละตัว

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

⁷นิภา มณฑาวิชัย, วิทยาการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543), หน้า 128.

⁸สังศรี ชมภูวงศ์, การวิจัย, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547), หน้า 55

⁹ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2540), หน้า 53.

4) การวิเคราะห์โดยหาค่า t-test จากสูตร¹⁰ ดังนี้

สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}} \quad (df = \infty)$$

เมื่อ

\bar{X}_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
\bar{X}_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
n_1	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างใน กลุ่มที่ 1
n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ในกลุ่มที่ 2

5) การวิเคราะห์โดยหาค่า F-test จากสูตร¹¹ ดังนี้

สูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ

F	แทน	ค่าการแจกแจงของ F
MS_b	แทน	ความแปรปรวน ระหว่างกลุ่ม
MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

6) หลังจากพบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe's Method) ใช้สูตร¹² ดังนี้

สูตร

$$F = \frac{(\bar{X}_i - \bar{X}_j)^2}{MS_w \left(\frac{1}{N_i} + \frac{1}{N_j} \right) (K - 1)}$$

¹⁰ พวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด), (กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2543), หน้า 183.

¹¹ นิภา เมธราชวิชัย, วิทยาการวิจัย, อ่างแล้ว, หน้า 110.

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 90.

เมื่อ

F แทน ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F-Distribution)

X_i แทน ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในกลุ่มที่ i

X_j แทน ค่าเฉลี่ยของข้อมูลในกลุ่มที่ j

MS_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

N_i แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ i

N_j แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ j

K แทน จำนวนกลุ่มที่ศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น” เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ไว้ 3 ประการ คือ

1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น

2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกัน

3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น

ในการวิจัยครั้งนี้ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม จังหวัดขอนแก่น มีทั้งหมด 8,953 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t – distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F – distribution)
df	แทน	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 บัญชีส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและระยะเวลาที่อยู่อาศัย ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ใช้การวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยเรื่องนี้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม จังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีคุณลักษณะข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและระยะเวลาที่อยู่อาศัย ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	168	45.65
หญิง	200	54.35
รวม	368	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 54.35 และเพศชาย จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 45.65

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20-29 ปี	58	15.76
30-39 ปี	120	32.61
40-49 ปี	135	36.68
50 ปีขึ้นไป	55	14.95
รวม	368	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีอายุ 40 - 49 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 36.68 รองลงมามีอายุ 30 - 39 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 32.61 และน้อยที่สุดมีอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 14.95

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	141	38.32
มัธยมศึกษาตอนต้น	65	17.66
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	64	17.39
อนุปริญญา/ปวส.	34	9.24
ปริญญาตรี	46	12.50
สูงกว่าปริญญาตรี	18	4.89
รวม	368	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 38.32 รองลงมามีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 17.66 และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.89

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับจ้าง/พนักงานเอกชน	70	19.02
เกษตรกร	127	34.51
รับราชการ/พนักงานของรัฐ	68	18.48
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	84	22.83
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	19	5.16
รวม	368	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีอาชีพเกษตรกร จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 34.51 รองลงมามีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 22.83 และน้อยที่สุดมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.16

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) บัณฑิตส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
1 - 5 ปี	61	16.58
6 - 10 ปี	106	28.80
11 - 15 ปี	78	21.20
16 - 20 ปี	57	15.49
มากกว่า 21 ปีขึ้นไป	66	17.93
รวม	368	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากมีระยะเวลาที่อยู่อาศัย 6 - 10 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 28.80 รองลงมามีระยะเวลา 11 - 15 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 21.20 และน้อยที่สุดมีระยะเวลา 16 - 20 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.49

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพะ จังหวัดขอนแก่น

การศึกษาวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพะ จังหวัดขอนแก่น ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปากฎดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพะ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน

ด้านที่	การมีส่วนร่วมของประชาชน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย	4.04	0.38	มาก
2	ด้านความคิดเห็นของประชาชน	3.82	0.42	มาก
3	ด้านการจัดการขยะมูลฝอย	4.01	0.41	มาก
	รวม	3.96	0.36	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพะ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุด คือ ด้านความคิดเห็นของประชาชน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.7 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของประชาชน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ท่านรับรู้ เข้าใจข้อมูลข่าวสารการลดปริมาณขยะมูลฝอย	4.32	0.58	มาก
2	ท่านให้ความร่วมมือ สนับสนุน การลดปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน	4.46	0.59	มาก
3	ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูล เสนอปัญหา คิดพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาจากขยะมูลฝอยในการประชุมร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล	4.24	0.64	มาก
4	ท่านมีส่วนร่วม วางแผนดำเนินงาน กิจกรรมโครงการ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบงบประมาณ เพื่อการจัดการขยะมูลฝอยร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล	3.76	0.81	มาก
5	ท่านคัดแยกขยะจากครัวเรือน ก่อนนำไปทิ้ง	4.20	0.60	มาก
6	ท่านทิ้งขยะมูลฝอยในถังขยะที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดไว้ให้	4.16	0.58	มาก
7	ท่านคิดแยก วัสดุ ของใช้ที่ชำรุดเสียหายมาซ่อมแซมเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่	4.35	0.59	มาก
8	ท่านคัดแยกขยะรีไซเคิลเพื่อขายให้กับร้านรับซื้อของเก่า	3.75	0.70	มาก
9	ท่านคัดแยก ขยะอินทรีย์เพื่อผลิตน้ำปุ๋ยชีวภาพจากเศษพืชทุกชนิด	3.91	0.77	มาก
10	ท่านเป็น ตัวแทนรับซื้อขยะรีไซเคิล เพื่อขายให้กับร้านรับซื้อของเก่า	4.24	0.70	มาก
11	ท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ตัวแทนของชุมชนร่วมวางแผน การจัดการขยะมูลฝอย ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างต่อเนื่อง	3.47	0.94	ปานกลาง
12	ท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนของชุมชนร่วมติดตามประเมินผล การจัดการขยะมูลฝอยร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างต่อเนื่อง	3.62	0.68	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของประชาชน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
13	ท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ตัวแทนของชุมชนร่วมให้ ข้อคิด เสนอแนะ การจัดการ	3.91	0.67	มาก
14	ท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ตัวแทนของชุมชนร่วมให้ ข้อคิด เสนอแนะ การจัดการขยะมูลฝอยร่วมกับองค์การ บริหารส่วนตำบลอย่างต่อเนื่อง	4.07	0.62	มาก
15	ท่านเป็นตัวแทนหมู่บ้านประสานงานกับองค์การบริหาร ส่วนตำบล ด้านการจัดการขยะมูลฝอย	4.14	0.63	มาก
รวม		4.04	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มากที่สุด คือ ท่านให้ความร่วมมือ สนับสนุน การลดปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน รองลงมา คือ ท่านคิดแยก วัสดุ ของใช้ที่ชำรุดเสียหายมาซ่อมแซมเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ และน้อยที่สุด คือ ท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ตัวแทนของชุมชนร่วมวางแผน การจัดการขยะมูลฝอย ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.8 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน

ข้อที่	ความคิดเห็นของประชาชน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย ไปในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล อย่างทั่วถึง	3.91	0.79	มาก
2	ท่านทราบข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย จากหอกระจายข่าวชุมชน เสียงตามสายหมู่บ้าน วิทยุท้องถิ่น	3.52	0.91	มาก
3	ท่านทราบข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย จากหนังสือราชการ และแผ่นพับเผยแพร่ข่าวสารของ องค์การบริหารส่วนตำบล	3.88	0.65	มาก
4	ท่านทราบข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย จาก คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานในองค์การบริหารส่วนตำบล	3.67	0.77	มาก
5	ท่านทราบข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย จาก ประธานชุมชน กรรมการชุมชน กลุ่มต่างๆ ในชุมชน เช่น อสม.	4.49	0.57	มาก
6	ท่านคิดว่า โครงการผลิตน้ำป้อนชีวภาพที่เป็นเศษพืชทุกชนิด ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องส่งเข้าทำลายด้วยระบบฝังกลบลดลง	3.49	0.74	ปานกลาง
7	ท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบล จัดถังขยะรองรับขยะมูลฝอยอย่างเพียงพอ และมีการจัดเก็บขนขยะมูลฝอย ส่งเข้าทำลายด้วยระบบฝังกลบได้ดี ไม่มีขยะตกค้าง	3.69	0.73	มาก
8	ท่านคิดว่า ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจรมีระบบคัดแยกขยะ ระบบทำปุ๋ยหมัก ระบบบำบัดน้ำเสีย ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องส่งเข้าทำลายด้วยระบบฝังกลบลดลง	3.71	0.74	มาก

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของประชาชน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
9	การดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนมีส่วนร่วม เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมและความสามัคคีในชุมชน	3.81	0.60	มาก
10	การดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนมีส่วนร่วม เสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของตนเอง ครอบครัว คนรอบข้าง ชุมชน และสิ่งแวดล้อม	3.83	0.70	มาก
11	คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล มีอัธยาศัยไมตรี มีมารยาทในการให้บริหาร และอำนวยความสะดวกในการลดปริมาณขยะมูลฝอย	3.99	0.79	มาก
รวม		3.82	0.42	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มากที่สุด คือ ท่านทราบข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย จาก ประชาชนชุมชน กรรมการชุมชน กลุ่มต่างๆ ในชุมชน เช่น อสม. รองลงมา คือ คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล มีอัธยาศัยไมตรี มีมารยาทในการให้บริหาร และอำนวยความสะดวกในการลดปริมาณขยะมูลฝอย และน้อยที่สุด คือ ท่านคิดว่า โครงการผลิตน้ำปฏีชีวมวลที่เป็นเศษพืชทุกชนิด ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องส่งเข้าทำลายด้วยระบบฝังกลบลดลง

ตารางที่ 4.9 แสดงการสรุปค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอยะผิง จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย

ข้อที่	การจัดการขยะมูลฝอย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	องค์การบริหารส่วนตำบล มีแผนงาน สำหรับการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย	3.53	0.86	มาก
2	องค์การบริหารส่วนตำบล มีงบประมาณ สำหรับการดำเนินโครงการลดปริมาณขยะมูลฝอย	4.18	0.57	มาก
3	องค์การบริหารส่วนตำบลมีโครงการ สำหรับการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย	3.94	0.66	มาก
4	องค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำประกาศแผนการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย เป็นลายลักษณ์อักษรแสดงข้อมูลอย่างเปิดเผย โปร่งใส ถูกต้องชัดเจน ตรวจสอบได้	3.57	0.73	มาก
5	ท่านมีรายได้เสริม ด้วยการขายขยะรีไซเคิล จากการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	4.08	0.66	มาก
6	ท่านได้รับประโยชน์ จากการจัดการขยะมูลฝอย เช่น ใด้มีสุขภาพดี เป็นต้น	4.47	0.67	มาก
7	องค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย เป็นลายลักษณ์อักษรแสดงข้อมูลอย่างเปิดเผย โปร่งใส ถูกต้องชัดเจน ตรวจสอบได้	4.05	0.61	มาก
8	ท่านได้ตรวจสอบ ติดตาม สํารวจ ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน ด้านการจัดการ ขยะมูลฝอยชุมชนด้วยการสังเกต สอบถาม ตรวจสอบรายงานกิจการให้เสนอแนะ กำเนาะนำข้อคิดเห็น	3.97	0.72	มาก
9	คณะผู้บริหาร สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ตอบข้อซักถาม การดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยถูกต้องและชัดเจน	4.26	0.64	มาก
รวม		4.01	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มากที่สุด คือ ท่านได้รับประโยชน์ จากการจัดการขยะมูลฝอย เช่น ได้ปุ๋ยหมัก เป็นต้น รองลงมา คือ คณะผู้บริหาร สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานเจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบล ตอบข้อซักถาม การดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยถูกต้องและชัดเจน และน้อยที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบล มีแผนงาน สำหรับการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและระยะเวลาที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ด้านความคิดเห็นของประชาชน และด้านการจัดการขยะมูลฝอย แตกต่างกันไป ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	168	3.97	0.34	มาก
หญิง	200	3.96	0.38	มาก
รวม	368	3.96	0.36	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามเพศ พบว่า มากที่สุดคือ เพศหญิง

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	168	3.97	0.34	0.25	0.80
หญิง	200	3.96	0.38		
รวม	368	3.96	0.36		

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	168	4.03	0.38	มาก
หญิง	200	4.04	0.37	มาก
รวม	368	4.04	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามเพศ พบว่า มากที่สุดคือ เพศหญิง

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	168	4.03	0.38	-0.94	0.92
หญิง	200	4.04	0.37		
รวม	368	4.04	0.38		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพะ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	168	3.84	0.37	มาก
หญิง	200	3.80	0.46	มาก
รวม	368	3.82	0.42	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพะ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก และมีเมื่อแยกตามเพศพบว่า มากที่สุดคือ เพศชาย

ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพะ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	168	3.84	0.37	0.78	0.43
หญิง	200	3.80	0.46		
รวม	368	3.82	0.42		

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพะ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	168	4.01	0.38	มาก
หญิง	200	4.00	0.43	มาก
รวม	368	4.01	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามเพศ พบว่า มากที่สุดคือ เพศชาย

ตารางที่ 4.17 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	168	4.01	0.38	0.01	0.99
หญิง	200	4.00	0.43		
รวม	368	4.01	0.41		

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
20–29 ปี	58	3.81	0.31	มาก
30–39 ปี	120	3.95	0.34	มาก
40–49 ปี	135	4.01	0.37	มาก
50 ปีขึ้นไป	55	4.02	0.40	มาก
รวม	368	3.96	0.36	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า มากที่สุดมีอายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป รองลงมา มีอายุระหว่าง 40–49 ปี และน้อยที่สุดมีอายุระหว่าง 20–29 ปี

ตารางที่ 4.19 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.76	3	0.59	4.64	0.00*
ภายในกลุ่ม	46.07	364	0.13		
รวม	47.83	367			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอายุ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

อายุ	20-29 ปี ($\bar{X} = 3.81$)	30-39 ปี ($\bar{X} = 3.95$)	40-49 ปี ($\bar{X} = 4.01$)	50 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.02$)
20-29 ปี ($\bar{X} = 3.81$)	-	0.14	0.19*	0.20*
30-39 ปี ($\bar{X} = 3.95$)		-	0.05	0.06
40-49 ปี ($\bar{X} = 4.01$)			-	0.01
50 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.02$)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ที่มีอายุ 40-49 ปี และอายุ 50 ปีขึ้นไป แตกต่างกับที่มีอายุ 20-29 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยประชาชนที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยมากกว่าที่มีอายุ 40-49 ปี

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอรูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
20-29 ปี	58	3.89	0.26	มาก
30-39 ปี	120	4.02	0.37	มาก
40-49 ปี	135	4.10	0.39	มาก
50 ปีขึ้นไป	55	4.08	0.41	มาก
รวม	368	4.04	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอรูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอายุอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า มากที่สุดมีอายุระหว่าง 40 - 49 ปี รองลงมา มีอายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป และน้อยที่สุดมีอายุระหว่าง 20-29 ปี

ตารางที่ 4.22 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอบึงสามพัน จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.09	3	0.70	5.12	0.00*
ภายในกลุ่ม	49.55	364	0.14		
รวม	51.64	367			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอบึงสามพัน จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอายุ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

อายุ	20-29 ปี ($\bar{X} = 3.89$)	30-39 ปี ($\bar{X} = 4.02$)	40-49 ปี ($\bar{X} = 4.10$)	50 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.08$)
20-29 ปี ($\bar{X} = 3.89$)	-	0.13	0.22*	0.20*
30-39 ปี ($\bar{X} = 4.02$)		-	0.08	0.06
40-49 ปี ($\bar{X} = 4.10$)			-	0.02
50 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.08$)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอยางชุมน้อย ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ที่มีอายุ 40-49 ปี และอายุ 50-59 ปี แตกต่างกับที่มีอายุ 20-29 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยประชาชนที่มีอายุ 40-49 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยมากกว่าที่มีอายุ 50-59 ปี

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหมะแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
20-29 ปี	58	3.68	0.39	มาก
30-39 ปี	120	3.83	0.40	มาก
40-49 ปี	135	3.86	0.43	มาก
50 ปีขึ้นไป	55	3.84	0.46	มาก
รวม	368	3.82	0.42	มาก

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหมะแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามอายุอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า มากที่สุดมีอายุระหว่าง 40-49 ปี รองลงมาคืออายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป และน้อยที่สุดมีอายุระหว่าง 20-29 ปี

ตารางที่ 4.25 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหมะแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.30	3	0.43	2.46	0.06
ภายในกลุ่ม	64.37	364	0.18		
รวม	65.67	367			

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหมะแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
20-29 ปี	58	3.85	0.42	มาก
30-39 ปี	120	4.00	0.36	มาก
40-49 ปี	135	4.04	0.43	มาก
50 ปีขึ้นไป	55	4.11	0.42	มาก
รวม	368	4.01	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอายุอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า มากที่สุดมีอายุระหว่าง 40-49 ปี รองลงมาคืออายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป และน้อยที่สุดมีอายุระหว่าง 20-29 ปี

ตารางที่ 4.27 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.19	3	0.73	4.46	0.00*
ภายในกลุ่ม	59.66	364	0.16		
รวม	61.85	367			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffe) ดังตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอายุ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

อายุ	20-29 ปี ($\bar{X} = 3.85$)	30-39 ปี ($\bar{X} = 4.00$)	40-49 ปี ($\bar{X} = 4.04$)	50 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.11$)
20-29 ปี ($\bar{X} = 3.85$)	-	0.14	0.19*	0.26*
30-39 ปี ($\bar{X} = 4.00$)		-	0.04	0.11
40-49 ปี ($\bar{X} = 4.04$)			-	0.07
50 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.11$)				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ที่มีอายุ 40-49 ปี และอายุ 50 ปีขึ้นไป แตกต่างกับที่มีอายุ 20-29 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยประชาชนที่มีอายุ 40-49 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยน้อยกว่าที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.29 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	141	4.00	0.38	มาก
มัธยมศึกษาตอนต้น	65	3.98	0.37	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	64	3.83	0.33	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	34	4.06	0.35	มาก
ปริญญาตรี	46	3.90	0.30	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	18	4.00	0.31	มาก
รวม	368	3.96	0.36	มาก

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษาอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า มากที่สุดคืออนุปริญญา/ปวส. รองลงมามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

ตารางที่ 4.30 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.89	5	0.38	2.98	0.01*
ภายในกลุ่ม	45.94	362	0.13		
รวม	47.83	367			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

ระดับการศึกษา	ประถม ($\bar{X} = 4.00$)	ม.ต้น ($\bar{X} = 3.98$)	ม.ปลาย/ปวช. ($\bar{X} = 3.83$)	อนุป.ปวส. ($\bar{X} = 4.06$)	ป.ตรี ($\bar{X} = 3.90$)	สูงกว่าป.ตรี ($\bar{X} = 4.00$)
ประถม ($\bar{X} = 4.00$)	-	0.02	0.17*	0.05	0.10	0.01
ม.ต้น ($\bar{X} = 3.98$)		-	0.15*	0.07	0.08	0.01
ม.ปลาย/ปวช. ($\bar{X} = 3.83$)			-	0.22	0.06	0.16
อนุป.ปวส. ($\bar{X} = 4.06$)				-	0.16	0.05
ป.ตรี ($\bar{X} = 3.90$)					-	0.10
สูงกว่าป.ตรี ($\bar{X} = 4.00$)						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ที่มีระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. แตกต่างกับกับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีความคิดต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยน้อยกว่าประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 4.32 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	141	4.09	0.39	มาก
มัธยมศึกษาตอนต้น	65	4.08	0.37	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	64	3.91	0.34	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	34	4.12	0.39	มาก
ปริญญาตรี	46	3.95	0.36	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	18	4.01	0.29	มาก
รวม	368	4.04	0.38	มาก

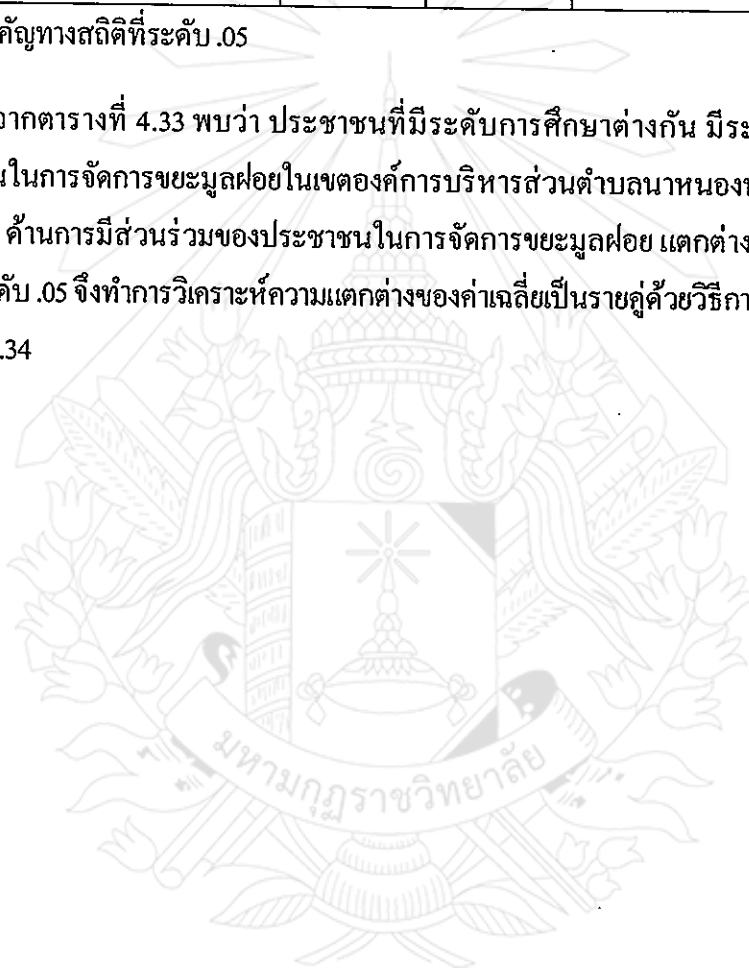
จากตารางที่ 4.32 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระดับการศึกษาอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มากที่สุด คือ อนุปริญญา/ปวส. รองลงมา มีระดับการศึกษาประถมศึกษา และน้อยที่สุด คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

ตารางที่ 4.33 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.16	5	0.43	3.16	0.01*
ภายในกลุ่ม	49.48	362	0.14		
รวม	51.64	367			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) ดังตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

ระดับการศึกษา	ประถม ($\bar{X} = 4.09$)	ม.ต้น ($\bar{X} = 4.08$)	ม.ปลาย/ปวช. ($\bar{X} = 3.91$)	อนุ ป/ปวส. ($\bar{X} = 4.12$)	ป.ตรี ($\bar{X} = 3.95$)	สูงกว่าป.ตรี ($\bar{X} = 4.01$)
ประถม ($\bar{X} = 4.09$)	-	0.01	0.18*	0.02	0.14	0.08
ม.ต้น ($\bar{X} = 4.08$)		-	0.16*	0.04	0.13	0.06
ม.ปลาย/ปวช. ($\bar{X} = 3.91$)			-	0.20	0.03	0.10
อนุ ป/ปวส. ($\bar{X} = 4.12$)				-	0.17	0.10
ป.ตรี ($\bar{X} = 3.95$)					-	0.06
สูงกว่าป.ตรี ($\bar{X} = 4.01$)						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ที่มีระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. แตกต่างกับกับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกจากนี้ ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีความคิดต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยน้อยกว่าประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 4.35 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	141	3.84	0.48	มาก
มัธยมศึกษาตอนต้น	65	3.84	0.41	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	64	3.72	0.36	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	34	3.90	0.35	มาก
ปริญญาตรี	46	3.77	0.34	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	18	3.91	0.46	มาก
รวม	368	3.82	0.42	มาก

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษาอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า มากที่สุด คือ สูงกว่าปริญญาตรี รองลงมา มีระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส. และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

ตารางที่ 4.36 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.24	5	0.25	1.39	0.23
ภายในกลุ่ม	64.43	362	0.18		
รวม	65.67	367			

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.37 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	141	4.06	0.42	มาก
มัธยมศึกษาตอนต้น	65	4.00	0.41	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	64	3.84	0.41	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	34	4.14	0.40	มาก
ปริญญาตรี	46	3.97	0.33	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	18	4.07	0.42	มาก
รวม	368	4.01	0.41	มาก

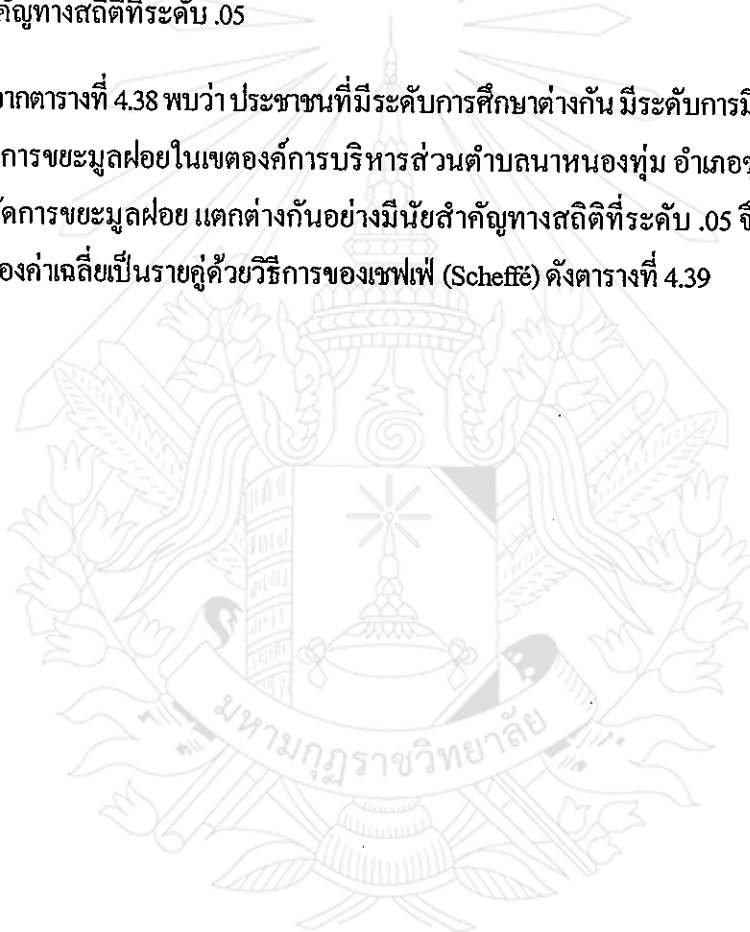
จากตารางที่ 4.37 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่นด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระดับการศึกษาอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มากที่สุด คือ อนุปริญญา/ปวส. รองลงมา คือ สูงกว่าปริญญาตรี และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

ตารางที่ 4.38 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัด ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.04	5	0.61	3.74	0.00*
ภายในกลุ่ม	58.82	362	0.16		
รวม	61.85	367			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.38 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) ดังตารางที่ 4.39

ตารางที่ 4.39 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอรุขประทุม จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

ระดับการศึกษา	ประถม ($\bar{X} = 4.06$)	ม.ต้น ($\bar{X} = 4.00$)	ม.ปลาย/ปวช. ($\bar{X} = 3.84$)	อนุ ป./ปวส. ($\bar{X} = 4.14$)	ป.ตรี ($\bar{X} = 3.97$)	สูงกว่าป.ตรี ($\bar{X} = 4.07$)
ประถม ($\bar{X} = 4.06$)	-	0.05	0.22*	0.08	0.09	0.02
ม.ต้น ($\bar{X} = 4.00$)		-	0.16*	0.14	0.03	0.07
ม.ปลาย/ปวช. ($\bar{X} = 3.84$)			-	0.31*	0.17	0.06
อนุ ป./ปวส. ($\bar{X} = 4.14$)				-	0.17	0.06
ป.ตรี ($\bar{X} = 3.97$)					-	0.10
สูงกว่า ป.ตรี ($\bar{X} = 4.07$)						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.39 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอรุขประทุม จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ที่มีระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. แตกต่างกับกับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีความคิดต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยน้อยกว่าประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 4.40 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
รับจ้าง/พนักงานเอกชน	70	3.84	0.33	มาก
เกษตรกร	127	4.13	0.38	มาก
รับราชการ/พนักงานของรัฐ	68	3.96	0.29	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	84	3.83	0.33	มาก
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	19	3.85	0.28	มาก
รวม	368	3.96	0.36	มาก

จากตารางที่ 4.40 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า มากที่สุด คือ เกษตรกร รองลงมา คือ รับราชการ/พนักงานของรัฐ และน้อยที่สุดมีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

ตารางที่ 4.41 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัด โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	6.08	4	1.52	13.23	0.00*
ภายในกลุ่ม	41.75	363	0.12		
รวม	47.83	367			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.41 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.42

ตารางที่ 4.42 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

อาชีพ	รับจ้าง ($\bar{X} = 3.84$)	เกษตรกร ($\bar{X} = 4.13$)	รับราชการ ($\bar{X} = 3.96$)	ค้าขาย ($\bar{X} = 3.83$)	พจน.รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.85$)
รับจ้าง ($\bar{X} = 3.84$)	-	0.28*	0.11	0.01	0.01
เกษตรกร ($\bar{X} = 4.13$)		-	0.16*	0.29*	0.27*
รับราชการ ($\bar{X} = 3.96$)			-	0.12	0.10
ค้าขาย ($\bar{X} = 3.83$)				-	0.302
พจน.รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.85$)					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.42 พบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ที่มีอาชีพเกษตรกรแตกต่างกับรับจ้าง/พนักงานเอกชน และรับราชการ/พนักงานของรัฐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พนักงานรัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับอาชีพเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยประชาชนที่มีอาชีพ เกษตรกร มีความคิดต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยมากกว่ารับจ้าง/พนักงานเอกชน และรับราชการ/พนักงานของรัฐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคิดต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยน้อยกว่าอาชีพเกษตรกร

ตารางที่ 4.43 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
รับจ้าง/พนักงานเอกชน	70	3.93	0.33	มาก
เกษตรกร	127	4.22	0.40	มาก
รับราชการ/พนักงานของรัฐ	68	4.01	0.32	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	84	3.91	0.31	มาก
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	19	3.94	0.34	มาก
รวม	368	4.04	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.43 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอาชีพอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า มากที่สุด คือ เกษตรกร รองลงมา คือ รับราชการ/พนักงานของรัฐ และน้อยที่สุดมีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

ตารางที่ 4.44 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	6.92	4	1.73	14.04	0.00*
ภายในกลุ่ม	44.72	363	0.12		
รวม	51.64	367			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.44 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.45

ตารางที่ 4.45 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอาชีพ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

อาชีพ	รับจ้าง ($\bar{X} = 3.93$)	เกษตรกร ($\bar{X} = 4.22$)	รับราชการ ($\bar{X} = 4.01$)	ค้าขาย ($\bar{X} = 3.91$)	พวง. รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.94$)
รับจ้าง ($\bar{X} = 3.93$)	-	0.29*	0.07	0.02	0.01
เกษตรกร ($\bar{X} = 4.22$)		-	0.21*	0.31*	0.28*
รับราชการ ($\bar{X} = 4.01$)			-	0.10	0.06
ค้าขาย ($\bar{X} = 3.91$)				-	0.03
พวง.รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.94$)					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.45 พบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ที่มีอาชีพเกษตรกรแตกต่างกับรับจ้าง/พนักงานเอกชน และรับราชการ/พนักงานของรัฐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พนักงานรัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับอาชีพเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกจากนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีความคิดต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยมากกว่ารับจ้าง/พนักงานเอกชน และรับราชการ/พนักงานของรัฐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคิดต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยน้อยกว่าอาชีพเกษตรกร

ตารางที่ 4.46 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
รับจ้าง/พนักงานเอกชน	70	3.72	0.36	มาก
เกษตรกร	127	3.96	0.47	มาก
รับราชการ/พนักงานของรัฐ	68	3.85	0.36	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	84	3.70	0.40	มาก
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	19	3.71	0.30	มาก
รวม	368	3.82	0.42	มาก

จากตารางที่ 4.46 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามอาชีพอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า มากที่สุดคือ เกษตรกร รองลงมา คือ รับราชการ/พนักงานของรัฐ และน้อยที่สุดมีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

ตารางที่ 4.47 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.68	4	1.17	6.96	0.00*
ภายในกลุ่ม	60.99	363	0.17		
รวม	65.67	367			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.47 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) ดังตารางที่ 4.48

ตารางที่ 4.48 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามอาชีพ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

อาชีพ	รับจ้าง ($\bar{X} = 3.72$)	เกษตรกร ($\bar{X} = 3.96$)	รับราชการ ($\bar{X} = 3.85$)	ค้าขาย ($\bar{X} = 3.70$)	พจนง. รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.71$)
รับจ้าง ($\bar{X} = 3.72$)	-	0.24*	0.13	0.01	0.07
เกษตรกร ($\bar{X} = 3.96$)		-	0.10	0.25*	0.24
รับราชการ ($\bar{X} = 3.85$)			-	0.15	0.13
ค้าขาย ($\bar{X} = 3.70$)				-	0.01
พจนง.รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.71$)					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.48 พบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน ที่มีอาชีพเกษตรกรแตกต่างกันกับรับจ้าง/พนักงานเอกชน และที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวแตกต่างกันกับอาชีพเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยประชาชนที่มีอาชีพ เกษตรกร มีความคิดต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยมากกว่ารับจ้าง/พนักงานเอกชน และที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีความคิดต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยน้อยกว่าอาชีพเกษตรกร

ตารางที่ 4.49 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
รับจ้าง/พนักงานเอกชน	70	3.87	0.42	มาก
เกษตรกร	127	4.18	0.40	มาก
รับราชการ/พนักงานของรัฐ	68	4.03	0.33	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	84	3.87	0.40	มาก
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	19	3.89	0.34	มาก
รวม	368	4.01	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.49 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอาชีพอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า มากที่สุดคือเกษตรกร รองลงมา คือรับราชการ/พนักงานของรัฐ และน้อยที่สุดมีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

ตารางที่ 4.50 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	6.90	4	1.73	11.40	0.00*
ภายในกลุ่ม	54.95	363	0.15		
รวม	61.85	367			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.50 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ดังตารางที่ 4.51

ตารางที่ 4.51 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามอาชีพ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffé)

อาชีพ	รับจ้าง ($\bar{X} = 3.87$)	เกษตรกร ($\bar{X} = 4.18$)	รับราชการ ($\bar{X} = 4.03$)	ค้าขาย ($\bar{X} = 3.87$)	พจน.รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.89$)
รับจ้าง ($\bar{X} = 3.87$)	-	0.31*	0.16	0.01	0.02
เกษตรกร ($\bar{X} = 4.18$)		-	0.15	0.30*	0.28
รับราชการ ($\bar{X} = 4.03$)			-	0.15	0.13
ค้าขาย ($\bar{X} = 3.87$)				-	0.01
พจน.รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.89$)					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.51 พบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอยที่มีอาชีพเกษตรกรแตกต่างกันกับรับจ้าง/พนักงานเอกชน และที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกับอาชีพเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยประชาชนที่มีอาชีพ เกษตรกร มีความคิดต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยมากกว่ารับจ้าง/พนักงานเอกชน และที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีความคิดต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยน้อยกว่าอาชีพเกษตรกร

ตารางที่ 4.52 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 - 5 ปี	61	3.97	0.37	มาก
6 - 10 ปี	106	3.98	0.40	มาก
11 - 15 ปี	78	3.91	0.29	มาก
16 - 20 ปี	57	3.86	0.32	มาก
มากกว่า 21 ปีขึ้นไป	66	4.07	0.38	มาก
รวม	368	3.96	0.36	มาก

จากตารางที่ 4.52 พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย พบว่า มากที่สุด คือ มากกว่า 21 ปีขึ้นไป รองลงมา คือ ระยะเวลา 6 - 10 ปี และน้อยที่สุดมีระยะเวลาที่อยู่อาศัย 16 - 20 ปี

ตารางที่ 4.53 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.57	4	0.39	3.08	0.02*
ภายในกลุ่ม	46.26	363	0.13		
รวม	47.83	367			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.53 พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.54

ตารางที่ 4.54 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	1-5 ปี ($\bar{X} = 3.97$)	6-10 ปี ($\bar{X} = 3.98$)	11-15 ปี ($\bar{X} = 3.91$)	16-20 ปี ($\bar{X} = 3.86$)	21 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.07$)
1-5 ปี ($\bar{X} = 3.97$)	-	0.02	0.05	0.10	0.10
6-10 ปี ($\bar{X} = 3.98$)		-	0.06	0.12	0.08
11-15 ปี ($\bar{X} = 3.91$)			-	0.05	0.15
16-20 ปี ($\bar{X} = 3.86$)				-	0.20*
21 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.07$)					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.54 พบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยมากกว่า 21 ปีขึ้นไป แตกต่างกันที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัย 16-20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยมากกว่า 21 ปีขึ้นไป มีความคิดต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยมากกว่าที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัย 16-20 ปี

ตารางที่ 4.55 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1-5 ปี	61	4.03	0.41	มาก
6-10 ปี	106	4.07	0.42	มาก
11-15 ปี	78	4.00	0.29	มาก
16-20 ปี	57	3.93	0.30	มาก
มากกว่า 21 ปีขึ้นไป	66	4.14	0.40	มาก
รวม	368	4.04	0.38	มาก

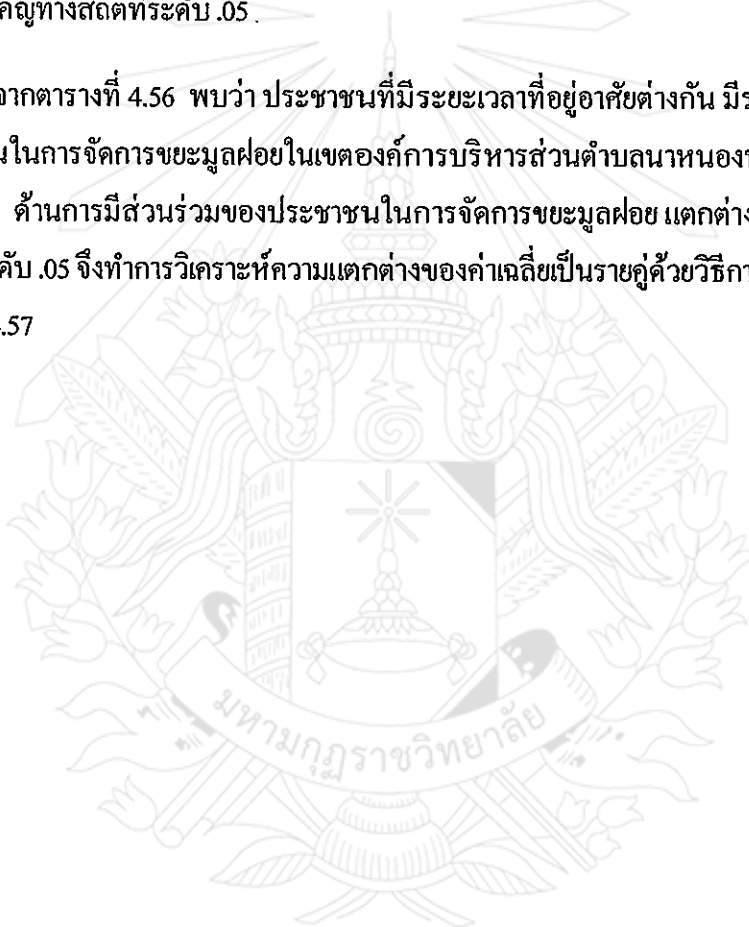
จากตารางที่ 4.55 พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย พบว่า มากที่สุด คือ มากกว่า 21 ปีขึ้นไป รองลงมา คือ 6-10 ปี และน้อยที่สุดมีระยะเวลาที่อยู่อาศัย 16-20 ปี

ตารางที่ 4.56 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัด ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.58	4	0.40	2.86	0.02*
ภายในกลุ่ม	50.06	363	0.14		
รวม	51.64	367			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 .

จากตารางที่ 4.56 พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) ดังตารางที่ 4.57

ตารางที่ 4.57 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	1-5 ปี ($\bar{X} = 4.03$)	6-10 ปี ($\bar{X} = 4.07$)	11-15 ปี ($\bar{X} = 4.00$)	16-20 ปี ($\bar{X} = 3.93$)	21 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.14$)
1-5 ปี ($\bar{X} = 4.03$)	-	0.04	0.03	0.09	0.11
6-10 ปี ($\bar{X} = 4.07$)		-	0.06	0.13	0.07
11-15 ปี ($\bar{X} = 4.00$)			-	0.07	0.14
16-20 ปี ($\bar{X} = 3.93$)				-	0.21*
21 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.14$)					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.57 พบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยมากกว่า 21 ปีขึ้นไป แตกต่างกับที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัย 16-20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยมากกว่า 21 ปีขึ้นไป มีความคิดต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยมากกว่าที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัย 16-20 ปี

ตารางที่ 4.58 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1-5 ปี	61	3.83	0.40	มาก
6-10 ปี	106	3.83	0.46	มาก
11-15 ปี	78	3.78	0.37	มาก
16-20 ปี	57	3.72	0.36	มาก
มากกว่า 21 ปีขึ้นไป	66	3.93	0.48	มาก
รวม	368	3.82	0.42	มาก

จากตารางที่ 4.58 พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย พบว่า มากที่สุดคือ ระยะเวลา มากกว่า 21 ปีขึ้นไป รองลงมา คือ ระยะเวลา 1-5 ปี และน้อยที่สุดมีระยะเวลาที่อยู่อาศัย 16-20 ปี

ตารางที่ 4.59 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัด ด้านความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.58	4	0.39	2.23	0.07
ภายในกลุ่ม	64.09	363	0.18		
รวม	65.67	367			

จากตารางที่ 4.59 พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.60 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 - 5 ปี	61	4.03	0.41	มาก
6 - 10 ปี	106	4.03	0.42	มาก
11 - 15 ปี	78	3.93	0.36	มาก
16 - 20 ปี	57	3.92	0.43	มาก
มากกว่า 21 ปีขึ้นไป	66	4.11	0.42	มาก
รวม	368	4.01	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.60 พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย พบว่า มากที่สุดคือ มากกว่า 21 ปีขึ้นไป รองลงมา คือ 1 - 5 ปี และน้อยที่สุดมีระยะเวลาที่อยู่อาศัย 16 - 20 ปี

ตารางที่ 4.61 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.76	4	0.44	2.65	0.06
ภายในกลุ่ม	60.10	363	0.17		
รวม	61.85	367			

จากตารางที่ 4.61 พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ มูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ends Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ใช้การวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปากฎดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.62 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนมากขึ้น	144
2	ควรสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น	56
3	ควรสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนตระหนักรู้จักคัดแยกขยะเองจากพื้นฐานที่บ้าน	21
รวม		221

จากตารางที่ 4.62 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย มากที่สุด คือ ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนมากขึ้น รองลงมา คือ ควรสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น และน้อยที่สุดคือ ควรสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนตระหนักรู้จักคัดแยกขยะเองจากพื้นฐานที่บ้าน

ตารางที่ 4.63 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ควรมีการประชาสัมพันธ์ โครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยให้ประชาชนเห็นประโยชน์	131
2	ประชาชนขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	45
รวม		176

จากตารางที่ 4.63 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน มากที่สุด คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ โครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยให้ประชาชนเห็นประโยชน์ รองลงมา คือ ประชาชนขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

ตารางที่ 4.64 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ควรให้ประชาชนรับรู้ และเข้าร่วมตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงาน	86
2	ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนงาน งบประมาณ รวมทั้งรายได้ที่ได้จากการจัดการขยะมูลฝอย	31
รวม		117

จากตารางที่ 4.64 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย มากที่สุด คือ ควรให้ประชาชนรับรู้ และเข้าร่วมตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงาน รองลงมา คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนงาน งบประมาณ รวมทั้งรายได้ที่ได้จากการจัดการขยะมูลฝอย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น” เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกัน และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาลึกเกี่ยวกับกรมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม จังหวัดขอนแก่น มีทั้งหมด 8,953 คน ใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยการเปิดตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 368 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบประกอบด้วย เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัย จำนวน 5 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ด้านความคิดเห็นของประชาชน และด้านการจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 35 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม จังหวัดขอนแก่น จำนวน 368 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (percentage) การมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ จำแนกตามเพศ ใช้การทดสอบ t-test สำหรับจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อยู่อาศัย ใช้การทดสอบ F-test หากพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ต่อด้วยวิธีหาความแตกต่างรายคู่ของเซฟเฟ้ (Scheffé) และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ใช้การวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผล

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

ผลการศึกษา การมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 54.35 และเพศชาย จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 45.65

ส่วนมากมีอายุ 40 - 49 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 36.68 รองลงมามีอายุ 30 - 39 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 32.61 และน้อยที่สุดมีอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 14.95 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 38.32 รองลงมามีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 17.66 และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.89 ส่วนมากมีอาชีพเกษตรกร จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 34.51 รองลงมามีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 22.83 และน้อยที่สุดมีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.16 มีระยะเวลาที่อยู่อาศัย 6 - 10 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 28.80 รองลงมามีระยะเวลา 11 - 15 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 21.20 และน้อยที่สุดมีระยะเวลา 16 - 20 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.49

5.1.2 ผลการวิเคราะห์

พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ย 3.96 และจำแนกในแต่ละด้าน มีดังต่อไปนี้

- 1) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04
- 2) ด้านความคิดเห็นของประชาชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.82
- 3) ด้านการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.01

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

พบว่า โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและระยะเวลาที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ด้านความคิดเห็นของประชาชน และด้านการจัดการขยะมูลฝอย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อแยกทดสอบในแต่ละด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย

พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและระยะเวลาที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน แต่ที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) พบว่า ประชาชนที่มีอายุ 40-49 ปี และอายุ 50 ขึ้นไป แตกต่างกับที่มีอายุ 20-29 ปี ขณะที่ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) พบว่า ประชาชนที่มีระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. แตกต่างกับไม่ได้ศึกษา ในส่วนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) พบว่า ที่มีอาชีพเกษตรกรแตกต่างกันกับรับจ้าง/พนักงานเอกชน และรับราชการ/พนักงานของรัฐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พนักงานรัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับอาชีพเกษตรกร และระยะเวลาที่อาศัยแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัด

ขอนแก่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) พบว่า ที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัย มากกว่า 21 ปีขึ้นไป แตกต่างกับที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัย 16-20 ปี ส่วนนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

2) ด้านความคิดเห็นของประชาชน

พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและระยะเวลาที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน แต่ที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านความคิดเห็นของประชาชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) พบว่า ที่มีอาชีพเกษตรกรแตกต่างกันกับรับจ้าง/พนักงานเอกชน และที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกับอาชีพเกษตรกร ส่วนนอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

3) ด้านการจัดการขยะมูลฝอย

พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและระยะเวลาที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ไม่แตกต่างกัน แต่ที่มีอายุต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) พบว่า ที่มีอายุ 40 –49 ปี และอายุ 50 ปีขึ้นไป แตกต่างกับที่มีอายุ 20 – 29 ปี ขณะที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) พบว่า ที่มีระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. แตกต่างกับที่ไม่ได้ศึกษา และอนุปริญญา.ปวส. แตกต่างกับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดการขยะมูลฝอย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) พบว่า ที่มีอาชีพเกษตรกรแตกต่างกันกับรับจ้าง/พนักงานเอกชน และที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกับอาชีพเกษตรกร

5.1.4 ผลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น สามารถแยกเป็นด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย

เรียงลำดับดังนี้

- 1.1 ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนมากขึ้น
- 1.2 ควรสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น
- 1.3 ควรสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนตระหนักรู้จักคัดแยกขยะเองจากพื้นฐานที่บ้าน

2) ด้านความคิดเห็นของประชาชน

มีดังนี้

- 2.1 ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยให้ประชาชนเห็นประโยชน์
- 2.2 ประชาชนขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

3) ด้านการจัดการขยะมูลฝอย

เรียงลำดับดังนี้

- 3.1 ควรให้ประชาชนรับรู้ และเข้าร่วมตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงาน
- 3.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนงาน งบประมาณ รวมทั้งรายได้ที่ได้จากการ

จัดการขยะมูลฝอย

5.2 อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

ผลการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนเริ่มตระหนักถึงสถานการณ์ของขยะที่เพิ่มปริมาณขึ้นทุกวัน ดังนั้นจึงให้ความสำคัญกับโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลให้มีการคัดแยกขยะ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ และนำไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ อีกทั้งยังลดปริมาณขยะให้น้อยลงจากชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพร นิमितถากุณี ได้วิจัยเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย การรวบรวมขยะมูลฝอย การเก็บขนขยะ มูลฝอย และการกำจัดขยะมูลฝอย และการกำจัดขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ใน

ระดับกระทำบางครั้ง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมของการคัดแยกขยะมูลฝอย และการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย มีการกระทำบางครั้ง สำหรับการเก็บขนขยะมูลฝอย และการกำจัดขยะมูลฝอย มีการกระทำนานๆ ครั้ง โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนในระดับที่เห็นด้วยปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เห็นด้วยในระดับมากกับการคัดแยกขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย และการกำจัดขยะมูลฝอยสำหรับการเก็บขนขยะมูลฝอยนั้นเห็นด้วยในระดับปานกลาง อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณรัตน์ หวังดี ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปากแรพก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญของการจัดการขยะมูลฝอยในด้านต่างๆ เรียงตามลำดับ คือ (1) ด้านการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง (2) ด้านการลดปริมาณมูลฝอย (3) ด้านการร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ของชุมชนเพื่อร่วมกันกำจัดมูลฝอย (4) ด้านการสนับสนุนการนำมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ (5) ด้านการเสนอและเรียกร้องให้มีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย และ (6) ด้านการกำจัดมูลฝอย โอบมีการจัดการขยะของครัวเรือน ในระดับปานกลาง ซึ่งพิจารณาจากด้านการจัดการขยะมูลฝอยที่เกี่ยวข้องมีทั้งหมด 4 ด้าน พบว่า ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเป็นบางครั้ง และส่วนน้อยมากที่จะปฏิบัติทุกครั้งและไม่ปฏิบัติเลย ส่วนระดับการปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย 5 ด้าน ที่มีระดับการปฏิบัติบางครั้ง คือ ด้านการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง ด้านการลดปริมาณมูลฝอยด้านการร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ของชุมชนเพื่อร่วมกันกำจัดมูลฝอย ด้านการสนับสนุนการนำมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ และด้านการกำจัดมูลฝอย ส่วนด้านการเสนอและเรียกร้องให้มีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยมีการปฏิบัติในระดับไม่เคยมีการปฏิบัติ

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความสำคัญมากที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความสำคัญมากที่สุดคือ ท่านให้ความร่วมมือ สนับสนุน การลดปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทุกคนในชุมชนเริ่มตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดการขยะ ซึ่งยังมีคุณค่าสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ และมีมูลค่าสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตย์ กันธิยะ ได้วิจัยเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอินทนิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1. ในอนาคตหากต้องเพิ่มงบประมาณเป็นค่าวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการกำจัดขยะ โดยเพิ่มงบประมาณด้านขยะแล้วลดงบประมาณด้านอื่นลงบ้างนั้น ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเห็นตรงกันว่า มีความเห็นชอบเพราะเป็นปัญหาสำคัญในระดับต้นๆ ที่จะต้องได้รับการแก้ไข 2. องค์การบริหารส่วนตำบล มีรายได้ไม่เพียงพอถ้าหากว่าจะมีโครงการในการกำจัดขยะมูลฝอยขึ้นมา ผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่คิดว่า จะใช้งบประมาณเป็นสัดส่วน 2/10 ของงบประมาณรายรับ 3. เทคนิคในการจูงใจและขอความร่วมมือในการจัดการขยะมูลฝอย ผู้ถูกสัมภาษณ์เห็นว่าควรมีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์

โครงการดังกล่าว ใช้มนุษยสัมพันธ์สร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มเป้าหมาย ปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นคุณค่าของขยะ นำทีมงานลงนิเทศและติดตามผลงานบ่อยๆ ในพื้นที่ เพื่อทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการดำเนินกิจกรรม มีรางวัลจูงใจในการเก็บและคัดแยกขยะ 4. ความรู้สึกของผู้ถูกสัมภาษณ์ต่อการที่เทศบาลนครเชียงใหม่ได้นำขยะต่างพื้นที่มาทิ้งไว้ในบริเวณพื้นที่รับผิดชอบ ทุกคนเห็นมีความรู้สึกตรงกันว่ารู้สึกไม่พอใจ และเสียใจเป็นอย่างมาก บางคนคิดว่ามีนายทุนบางคนที่ได้รับผลประโยชน์จากการกระทำนี้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญาภัทร อินทรสอาด ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอเวียงฝาง จังหวัดเชียงใหม่ 3 ด้าน พบว่า ด้านความคิดเห็นทั่วไปของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ขณะที่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งมีระดับความสำคัญในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ท่านคิดว่า โครงการผลิตน้ำปูชีวภาพที่เป็นเศษพืชทุกชนิด ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องส่งเข้าทำลายด้วยระบบฝังกลบลดลง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการแปรสภาพขยะให้มีมูลค่า อีกทั้งยังขาดการประสานงาน ประชาสัมพันธ์ที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้ประชาชนยังรู้ข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภกร แสงราช ได้วิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเขตเทศบาลเมืองแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลมีบทบาทสำคัญในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยในเรื่องให้คำแนะนำ และเทศบาลมีการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของชุมชนในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการเก็บรวบรวมขยะในชุมชน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณรัตน์ หวังดี ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปากแรพก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญของการจัดการขยะมูลฝอยในด้านต่างๆ เรียงตามลำดับ คือ (1) ด้านการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง (2) ด้านการลดปริมาณมูลฝอย (3) ด้านการร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ของชุมชนเพื่อร่วมกันกำจัดมูลฝอย (4) ด้านการสนับสนุนการนำมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ (5) ด้านการเสนอและเรียกร้องให้มีการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย และ (6) ด้านการกำจัดมูลฝอย โดยมีการจัดการขยะของครัวเรือน ในระดับปานกลาง ซึ่งพิจารณาจากด้านการจัดการขยะมูลฝอยที่เกี่ยวข้องมีทั้งหมด 4 ด้าน พบว่า ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเป็นบางครั้ง

และส่วนน้อยมากที่จะปฏิบัติทุกครั้งและไม่ปฏิบัติเลย ส่วนระดับการปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย 5 ด้าน ที่มีระดับการปฏิบัติบางครั้ง คือ ด้านการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง ด้านการลดปริมาณมูลฝอยด้านการร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ของชุมชนเพื่อร่วมกันกำจัดมูลฝอย ด้านการสนับสนุนการนำมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ และด้านการกำจัดมูลฝอย ส่วนด้านการเสนอและเรียกร้องให้มีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยมีการปฏิบัติในระดับไม่เคยมีการปฏิบัติ

และแบ่งเป็นรายด้านในการอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 1 คือ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทุกคนในชุมชนเริ่มตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดการขยะ ซึ่งยังมีคุณค่าสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ และมีมูลค่าสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตย์ กัณธิยะ ได้วิจัยเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1. ในอนาคตหากต้องเพิ่มงบประมาณเป็นค่าวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการกำจัดขยะโดยเพิ่มงบประมาณด้านขยะแล้วลดงบประมาณด้านอื่นลงบ้างนั้น ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเห็นตรงกันว่า มีความเห็นชอบเพราะเป็นปัญหาสำคัญในระดับต้นๆ ที่จะต้องได้รับการแก้ไข 2. องค์การบริหารส่วนตำบล มีรายได้ไม่เพียงพอถ้าหากว่าจะมีโครงการในการกำจัดขยะมูลฝอยขึ้นมา ผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่คิดว่าจะใช้งบประมาณเป็นสัดส่วน 2/10 ของงบประมาณรายรับ 3. เทคนิคในการจูงใจและขอความร่วมมือในการจัดการขยะมูลฝอย ผู้ถูกสัมภาษณ์เห็นว่าควรมีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ โครงการดังกล่าว ใช้มนุษยสัมพันธ์สร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มเป้าหมาย ปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นคุณค่าของขยะ นำทีมงานลงนิเทศและติดตามผลงานบ่อยๆ ในพื้นที่ เพื่อทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการดำเนินกิจกรรม มีรางวัลจูงใจในการเก็บและคัดแยกขยะ 4. ความรู้สึกของผู้ถูกสัมภาษณ์ต่อการที่เทศบาลนครเชียงใหม่ได้นำขยะต่างพื้นที่มาทิ้งไว้ในบริเวณพื้นที่รับผิดชอบ ทุกคนเห็นมีความรู้สึกตรงกันว่ารู้สึกไม่พอใจ และเสียใจเป็นอย่างมาก บางคนคิดว่ามีนายทุนบางคนที่ได้รับผลประโยชน์จากการกระทำนี้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญาภัทร อินทรสอาด ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอเวียงฝาง จังหวัดเชียงใหม่ 3 ด้าน พบว่า ด้านความคิดเห็นทั่วไปของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝางโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านให้ความสำคัญร่วมมือ สนับสนุน การลดปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทุกคนในชุมชนเริ่มตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดการขยะ ซึ่งยังมีคุณค่าสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์และมีมูลค่าสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตย์ กันธิยะ ได้วิจัยเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1. ในอนาคตหากต้องเพิ่มงบประมาณเป็นค่าวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการกำจัดขยะ โดยเพิ่มงบประมาณด้านขยะแล้วลดงบประมาณด้านอื่นลงบ้างนั้น ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเห็นตรงกันว่ามีความเห็นชอบเพราะเป็นปัญหาสำคัญในระดับต้นๆ ที่จะต้องได้รับการแก้ไข 2. องค์การบริหารส่วนตำบล มีรายได้ไม่เพียงพอถ้าหากว่าจะมี โครงการ ในการกำจัดขยะมูลฝอยขึ้นมา ผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่คิดว่าจะใช้งบประมาณเป็นสัดส่วน 2/10 ของงบประมาณรายรับ 3. เทคนิคในการจูงใจและขอความร่วมมือในการจัดการขยะมูลฝอย ผู้ถูกสัมภาษณ์เห็นว่าควรมีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ โครงการ ดังกล่าว ใช้มนุษยสัมพันธ์สร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มเป้าหมาย ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นคุณค่าของขยะ นำทีมงานลงนิเทศและติดตามผลงานบ่อยๆ ในพื้นที่ เพื่อทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการดำเนินกิจกรรม มีรางวัลจูงใจในการเก็บและคัดแยกขยะ 4. ความรู้สึกของผู้ถูกสัมภาษณ์ต่อการที่เทศบาลนครเชียงใหม่ ได้นำขยะต่างพื้นที่มาทิ้งไว้ในบริเวณพื้นที่รับผิดชอบ ทุกคนเห็นมีความรู้สึกตรงกันว่ารู้สึกไม่พอใจ และเสียใจเป็นอย่างมาก บางคนคิดว่ามีนายทุนบางคนที่ได้รับผลประโยชน์จากการกระทำนี้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญาภัทร อินทรสอาด ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอเวียงฝาง จังหวัดเชียงใหม่ 3 ด้าน พบว่า ด้านความคิดเห็นทั่วไปของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่าน ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ตัวแทนของชุมชนร่วมวางแผน การจัดการขยะมูลฝอย ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการร่วมวางแผน การจัดการขยะมูลฝอย ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับชุมชนอย่างแท้จริง ทำให้สามารถบริหารจัดการมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีย์ วงศ์เกษม ได้วิจัยเรื่อง การบริหารและการจัดการมูลฝอยโดยองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณี เทศบาลเมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารงาน การจัดการมูลฝอย การเก็บรวบรวมและการขนย้ายมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง การกำจัดมูลฝอยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยพบว่า ยังมี

ลอยตกค้าง ประชาชนยังได้รับความรำคาญกลิ่นเหม็นจากมูลฝอย การขนย้ายมูลฝอยไปกำจัดขาดฝาปิดมิดชิด มูลฝอยตกหล่น ไม่สามารถเข้าไปเก็บในชุมชนได้ทั่วถึง วิธีการกำจัดมูลฝอยยังไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ พื้นที่ในการกำจัดมูลฝอยยังไม่เพียงพอ การเก็บค่าธรรมเนียมยังไม่เหมาะสมและไม่ครอบคลุมพื้นที่ ความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้ให้บริการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 2 คือ ด้านความคิดเห็นของประชาชน

พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการแปรสภาพขยะให้มีมูลค่า อีกทั้งยังขาดการประสานงาน ประชาสัมพันธ์ที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้ประชาชนยังรู้ข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภกร แสงราช ได้วิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเขตเทศบาลเมืองแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลมีบทบาทสำคัญในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยในเรื่องให้คำแนะนำ และเทศบาลมีการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของชุมชนในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการเก็บรวบรวมขยะในชุมชน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณรัตน์ หวังดี ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปากแรพก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญของการจัดการขยะมูลฝอยในด้านต่างๆ เรียงตามลำดับ คือ (1) ด้านการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง (2) ด้านการลดปริมาณมูลฝอย (3) ด้านการร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ของชุมชนเพื่อร่วมกันกำจัดมูลฝอย (4) ด้านการสนับสนุนการนำมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ (5) ด้านการเสนอและเรียกร้องให้มีการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย และ (6) ด้านการกำจัดมูลฝอย โดยมีการจัดการขยะของครัวเรือน ในระดับปานกลาง ซึ่งพิจารณาจากด้านการจัดการขยะมูลฝอยที่เกี่ยวข้องมีทั้งหมด 4 ด้าน พบว่า ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเป็นบางครั้ง และส่วนน้อยมากที่จะปฏิบัติทุกครั้งและไม่ปฏิบัติเลย ส่วนระดับการปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย 5 ด้าน ที่มีระดับการปฏิบัติบางครั้ง คือ ด้านการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง ด้านการลดปริมาณมูลฝอยด้านการร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ของชุมชนเพื่อร่วมกันกำจัดมูลฝอย ด้านการสนับสนุนการนำมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ และด้านการกำจัดมูลฝอย ส่วนด้านการเสนอและเรียกร้องให้มีการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยมีการปฏิบัติในระดับไม่เคยมีการปฏิบัติ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านทราบข้อมูลข่าวสารการณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอยจากประชาชนชุมชน กรรมการชุมชน กลุ่มต่างๆ ในชุมชน เช่น อสม. ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการแปรสภาพขยะให้มีมูลค่า อีกทั้งยังขาดการประสานงาน ประชาสัมพันธ์ที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้ประชาชนยังรู้ข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภกร แสงราช ได้วิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเขตเทศบาลเมืองแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลมีบทบาทสำคัญในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยใน

เรื่องให้คำแนะนำ และเทศบาลมีการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของชุมชนในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการเก็บรวบรวมขยะในชุมชน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณรัตน์ หวังดี ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปากแรพก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญของการจัดการขยะมูลฝอยในด้านต่างๆ เรียงตามลำดับ คือ (1) ด้านการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง (2) ด้านการลดปริมาณมูลฝอย (3) ด้านการร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ของชุมชนเพื่อร่วมกันกำจัดมูลฝอย (4) ด้านการสนับสนุนการนำมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ (5) ด้านการเสนอและเรียกร้องให้มีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย และ (6) ด้านการกำจัดมูลฝอย โดยมีการจัดการขยะของครัวเรือน ในระดับปานกลาง ซึ่งพิจารณาจากด้านการจัดการขยะมูลฝอยที่เกี่ยวข้องมีทั้งหมด 4 ด้าน พบว่า ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเป็นบางครั้ง และส่วนน้อยมากที่จะปฏิบัติทุกครั้งและไม่ปฏิบัติเลย ส่วนระดับการปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย 5 ด้าน ที่มีระดับการปฏิบัติบางครั้ง คือ ด้านการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง ด้านการลดปริมาณมูลฝอยด้านการร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ของชุมชนเพื่อร่วมกันกำจัดมูลฝอย ด้านการสนับสนุนการนำมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ และด้านการกำจัดมูลฝอย ส่วนด้านการเสนอและเรียกร้องให้มีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยมีการปฏิบัติในระดับไม่เคยมีการปฏิบัติ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านคิดว่า โครงการผลิตน้ำป้อนชีวภาพที่เป็นเศษพืชทุกชนิด ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องส่งเข้าทำลายด้วยระบบฝังกลบลดลง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการแปรสภาพขยะให้มีมูลค่า อีกทั้งยังขาดการประสานงาน ประชาสัมพันธ์ที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้ประชาชนยังรู้ข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภกร แสงราช ได้วิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเขตเทศบาลเมืองแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลมีบทบาทสำคัญในการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยในเรื่องให้คำแนะนำ และเทศบาลมีการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของชุมชนในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการเก็บรวบรวมขยะในชุมชน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณรัตน์ หวังดี ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปากแรพก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญของการจัดการขยะมูลฝอยในด้านต่างๆ เรียงตามลำดับ คือ (1) ด้านการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง (2) ด้านการลดปริมาณมูลฝอย (3) ด้านการร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ของชุมชนเพื่อร่วมกันกำจัดมูลฝอย (4) ด้านการสนับสนุนการนำมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ (5) ด้านการเสนอและเรียกร้องให้มีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย และ (6) ด้านการกำจัดมูลฝอย โดยมีการจัดการขยะของครัวเรือน ในระดับปานกลาง ซึ่งพิจารณาจากด้านการจัดการขยะมูลฝอยที่เกี่ยวข้องมีทั้งหมด 4 ด้าน พบว่า ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมใน

การปฏิบัติเป็นบางครั้ง และส่วนน้อยมากที่จะปฏิบัติทุกครั้งและไม่ปฏิบัติเลย ส่วนระดับการปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย 5 ด้าน ที่มีระดับการปฏิบัติบางครั้ง คือ ด้านการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้ง ด้านการลดปริมาณมูลฝอยด้านการร่วมกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ของชุมชนเพื่อร่วมกันกำจัดมูลฝอย ด้านการสนับสนุนการนำมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ และด้านการกำจัดมูลฝอย ส่วนด้านการเสนอและเรียกร้องให้มีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยมีการปฏิบัติในระดับไม่เคยมีการปฏิบัติ

3) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 3 คือ ด้านการจัดการขยะมูลฝอย

พบว่า ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการคัดแยกขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย การเก็บขนขยะมูลฝอย และการกำจัดขยะมูลฝอย เป็นสิ่งที่ประชาชนคาดหวังให้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถสร้างมูลค่าให้กับขยะ ลดปริมาณ และบริหารจัดการได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสายสุณี ภิญโญหิรัญย์กุล ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของเทศบาลตำบลห้วยไคร้กับความคาดหวังของประชาชนในการจัดการขยะชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของเทศบาลตำบลห้วยไคร้กับความคาดหวังของประชาชนในการจัดการขยะชุมชน ในภาพรวมประชาชนมีความคาดหวังมาก แต่เทศบาลปฏิบัติได้ปานกลางในทุกด้าน คือ ขยะในมิติการบริหารจัดการขยะ ขยะในมิติการเพิ่มรายได้ชุมชน ขยะในมิติการให้การศึกษา และขยะในมิติการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ การปฏิบัติภารกิจของเทศบาลห้วยไคร้ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในการจัดการขยะชุมชนเป็นไปตามความคาดหวังของประชาชน นอกจากนี้ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่า บ่อขยะของเทศบาลตำบลห้วยไคร้ ไม่ได้รองรับขยะมูลฝอยจากเทศบาลแห่งเดียวเท่านั้น แต่ยังรองรับขยะมูลฝอยจากพื้นที่ใกล้เคียง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง ซึ่งได้สนับสนุนงบประมาณสำหรับบริหารจัดการขยะให้เทศบาลตำบลห้วยไคร้ ปีละ 100,000 บาท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา และขยะจากการท่องเที่ยวโครงการพัฒนาออยดุง (พื้นที่ทรงงานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี) ซึ่งไม่ได้สนับสนุนงบประมาณการบริหารจัดการขยะให้กับเทศบาลแต่อย่างใด

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้รับประโยชน์ จากการจัดการขยะมูลฝอย เช่น ได้ปุ๋ยหมัก เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพสามารถลดปริมาณ และรู้จักวิธีจัดการกับขยะมูลฝอย อีกทั้งยังได้รับประโยชน์จากการจัดการเช่น นำขยะที่มีมูลค่าไปขายแปรรูป และได้ปุ๋ยสำหรับบำรุงดิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภกนิษฐ์ สมศรี ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ด้วยเทคโนโลยีระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันมีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นอย่างน้อย 910 กิโลกรัมต่อวัน และในปี พ.ศ.2554 อาจจะมีมากถึง 5.1 ตันต่อวัน องค์ประกอบ ส่วนใหญ่ของขยะมูลฝอยมหาวิทยาลัยคือ เศษอาหารพลาสติกและกระดาษ

(ประมาณ 48,19 และ 15 % โดยน้ำหนักตามลำดับ) มีความชื้นประมาณ 59 % โดยน้ำหนักประกอบไปด้วย C,H,N ประมาณ 18,2.15,1.65 % โดยน้ำหนักและมี P 5.2 mg-ฟอสฟอรัสต่อกิโลกรัม ขยะมูลฝอยและมีค่าความร้อนในเตาเผาสูงกว่า 1,300 แคลอรีต่อกรัม ซึ่งการกำจัด ขยะมูลฝอยด้วยวิธีคัดแยกขยะมีมูลค่าไปขาย และนำเศษอาหารไปหมักทำปุ๋ย แล้วจึง นำขยะมูลฝอยส่วนที่เหลือไปทำการฝังกลบ เป็นการกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสมที่สุด โดยพื้นที่ว่างเปล่าทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ในมหาวิทยาลัยเป็นพื้นที่กำจัด ขยะมูลฝอยที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งการจัดการขยะมูลฝอยจากปัจจุบันถึงปี พ.ศ. 2554 ต้องใช้งบประมาณ 42.8 ล้านบาท แต่ก็สามารถสร้างรายได้ประมาณ 55.4 ล้านบาท กลับคืนสู่มหาวิทยาลัย การวิจัยนี้สามารถนำไปใช้กับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี ได้โดยตรง และยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการจัดการขยะมูลฝอย ในพื้นที่ ขนาดเล็กอื่นๆ ได้อีกด้วย

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบล มีแผนงาน สำหรับการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอยสามารถนำมาสร้างประโยชน์และมูลค่าได้จริง องค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องมีแผนงาน เพื่อให้ทราบงบประมาณในการดำเนินการ และวิธีปฏิบัติให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติพงษ์ ศรีสว่าง ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการนำกลับมาใช้ใหม่ของขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ผลการวิจัยพบว่า การจัดการ ขยะมูลฝอยในปัจจุบันไม่มีการคัดแยกองค์ประกอบ ทั้งรวมลงในถังที่ตั้งไว้เป็นจุดๆ มี รถเก็บขนขยะมูลฝอย 2 คัน วิ่งวันละ 2 รอบ การกำจัดในขั้นสุดท้ายใช้การฝังกลบ องค์ประกอบขยะมูลฝอยที่มีมาก 5 ลำดับแรกคือ เศษอาหาร ร้อยละ 56.29, พลาสติก ร้อยละ 16.09, กระดาษ ร้อยละ 10.93, แก้ว ร้อยละ 5.26, เศษไม้/ใบไม้ ร้อยละ 3.45 การวิเคราะห์ ประสิทธิภาพโครงการคัดแยกขยะมูลฝอย พบว่าในกลุ่มหอพักบุคลากรมีอัตราการนำกลับคืน สูงกว่ากลุ่มอื่นคือ ถังแยกกระดาษ ร้อยละ 5.31 - 21.24 ถังแยกแก้ว ร้อยละ 18.99 - 42.26 ถังแยกพลาสติก/โฟม ร้อยละ 5.91 - 13.56 นอกจากนี้ยังมีค่าประสิทธิภาพสูงสุดในกรณี ของกระดาษและพลาสติก/โฟม สำหรับค่าความบริสุทธิ์พบว่ากระดาษในกลุ่มหอพักบุคลากร มากที่สุด และพลาสติกกลุ่มหอพักนักศึกษาชายมากที่สุด ส่วนการวิเคราะห์ทางการเงินของ ขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ประมาณรายได้จากการขายขยะมูลฝอยที่นำกลับมา ใช้ใหม่ได้ในช่วงที่ดำเนินโครงการ คือ 858 บาท และผลการทดสอบแนวทางการวางถังแยก ขยะมูลฝอยพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในกรณีของการแยกพลาสติกในกลุ่มหอพัก บุคลากรเท่านั้น

5.2.2 การศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหมะ จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและระยะเวลาที่อยู่อาศัย

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหมะ จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกันได้ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหมะ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ปัจจัยเพศซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหมะ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญภัทร อินทรสอาด ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอูมหมะ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 21-30 ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ผู้ตอบแบบสอบถามของแต่ละชุมชนมีจำนวนใกล้เคียงกัน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาทสำหรับความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอูมหมะ จังหวัดเชียงใหม่ 3 ด้าน พบว่า ด้านความคิดเห็นทั่วไปของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ พบว่า เป็นไปตามสมมติฐานทั้งสองข้าง คือ ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงฝางมีส่วนร่วมงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลเวียงฝางอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝางระหว่างเพศชายกับเพศหญิงแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

2) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหมะ จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกันได้ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมหมะ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การ

บริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอุมแพ จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน ทั้งนี้จะเป็นเพราะปัจจัยอายุ ซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอุมแพ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญาภัทร อินทรสอาด ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 21-30 ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ผู้ตอบแบบสอบถามของแต่ละชุมชนมีจำนวนใกล้เคียงกัน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาทสำหรับความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอเวียงฝาง จังหวัดเชียงใหม่ 3 ด้าน พบว่าด้านความคิดเห็นทั่วไปของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ พบว่า เป็นไปตามสมมติฐานทั้งสองข้าง คือ ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงฝางมีส่วนร่วมงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลเวียงฝางอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝางระหว่างเพศชายกับเพศหญิงแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

3) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอุมแพ จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอุมแพ จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน ทั้งนี้จะเป็นเพราะปัจจัยระดับการศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอุมแพ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญาภัทร อินทรสอาด ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 21-30 ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ผู้ตอบแบบสอบถามของแต่ละชุมชนมีจำนวนใกล้เคียงกัน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาทสำหรับความคิดเห็น

และการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอเวียงฝาง จังหวัดเชียงใหม่ 3 ด้าน พบว่า ด้านความคิดเห็นทั่วไปของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ พบว่า เป็นไปตามสมมติฐานทั้งสองข้าง คือ ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงฝางมีส่วนร่วมงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลเวียงฝางอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝางระหว่างเพศชายกับเพศหญิงแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

4) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน ทั้งนี้จะเป็นเพราะปัจจัยอาชีพซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญาภัทร อินทรสอาด ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 21-30 ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ผู้ตอบแบบสอบถามของแต่ละชุมชนมีจำนวนใกล้เคียงกัน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาทสำหรับความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอเวียงฝาง จังหวัดเชียงใหม่ 3 ด้าน พบว่า ด้านความคิดเห็นทั่วไปของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ พบว่า เป็นไปตามสมมติฐานทั้งสองข้าง คือ ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงฝางมีส่วนร่วมงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลเวียงฝางอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วม

ดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝางระหว่างเพศชายกับเพศหญิงแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

5) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่นแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกัน ทั้งนี้จะเป็นเพราะปัจจัยระยะเวลาที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญาภัทร อินทรสอาด ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 21-30 ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ผู้ตอบแบบสอบถามของแต่ละชุมชนมีจำนวน ใกล้เคียงกัน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท สำหรับความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอเวียงฝาง จังหวัดเชียงใหม่ 3 ด้าน พบว่า ด้านความคิดเห็นทั่วไปของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ พบว่า เป็นไปตามสมมติฐานทั้งสองข้าง คือ ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงฝางมีส่วนร่วมงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลเวียงฝางอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝางระหว่างเพศชายกับเพศหญิงแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองพุ่ม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย

มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก จึงควรรักษา และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยองค์การบริหารส่วนตำบลจึงควรให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนัก ความร่วมมือร่วมใจ โดยมีโครงการที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้ความรู้กับชุมชนให้สามารถดำเนินการด้วยตนเองจากพื้นฐานครอบครัว ก่อนลงสู่ชุมชน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ท่านให้ความร่วมมือ สนับสนุน การลดปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก จึงควรรักษา และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยมีโครงการส่งเสริม และสนับสนุนการลดปริมาณขยะ และโครงการเกี่ยวกับคัดแยกขยะ และนำกลับมาใช้ใหม่

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ตัวแทนของชุมชนร่วมวางแผน การจัดการขยะมูลฝอย ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง จึงควรพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยมีนโยบายการมีส่วนร่วมระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชน และมีโครงการศึกษาดูงานจากหน่วยงานหรือชุมชนที่มีการบริหารจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้ข้อมูลนำมาวางแผนประจำปี

2) ด้านความคิดเห็นของประชาชน

พบว่า มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก จึงควรรักษา และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยแสดงให้เห็นว่าประชาชนให้ความสำคัญและมีความตระหนักในเบื้องต้น ดังนั้นหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบล ควรจะออกโครงการที่ส่งเสริมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อรองรับโครงการจัดการขยะมูลฝอย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ท่านทราบข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย จาก ประชาชนชุมชน กรรมการชุมชน กลุ่มต่างๆ ในชุมชน เช่น อสม. มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก จึงควรรักษา และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยมีนโยบายเชิงรุก โดยเฉพาะงานที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์และการประสานงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการลดปริมาณขยะให้กับกลุ่มต่างๆ ในชุมชน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ท่านคิดว่า โครงการผลิตน้ำปัสสาวะชีวภาพที่เป็นเศษพืชทุกชนิด ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องส่งเข้าทำลายด้วยระบบฝังกลบลดลง มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง จึงควรพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยจัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตน้ำปัสสาวะชีวภาพที่เป็นเศษพืชทุกชนิด ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องส่งเข้าทำลายด้วยระบบฝังกลบลดลง

3) ด้านการจัดการขยะมูลฝอย

พบว่า มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก จึงควรรักษา และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบล ควรจะมีนโยบายด้านวัตถุประสงค์ อุปกรณ์และการบริการเพื่อส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอย ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ท่านได้รับประโยชน์ จากการจัดการขยะมูลฝอย เช่น ใด้ปุ๋ยหมัก เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก จึงควรรักษาและพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยมีนโยบายเชิงรุก โดยเฉพาะงานที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์และการประสานงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการลดปริมาณขยะให้กับกลุ่มต่างๆ ในชุมชน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล มีแผนงาน สำหรับการณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก จึงควรรักษา และพัฒนาให้ถึงระดับมากที่สุด โดยจัดทำแผนงานสำหรับการณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย เป็นกิจกรรมที่ปฏิบัติประจำในแผนงานประจำปีในทุกๆ ปี

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

- 1) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การคัดแยกขยะมูลฝอย หรือการศึกษาการนำกลับมาใช้ใหม่ของขยะมูลฝอย
- 2) ควรศึกษาในประเด็นพฤติกรรมของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอย
- 3) ควรศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การทิ้งขยะลงถังของประชาชน

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

ไชศรี คนจริง. การจัดและดำเนินงานสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.

ธงชัย สันติวงษ์. รองศาสตราจารย์. หลักการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2541.

ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณเลิศ. เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา. นครปฐม : ภาควิชา พื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.

นิภา เมธธาวิชัย. วิทยาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2545.

พะยอม วงศ์สารศรี. ชุมชนวิชาการจัดการและการวางแผนธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2545.

พัฒน์ บุญรัตน์พันธ์. การสร้างพลังชุมชนโดยขบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

พันธุ์ ฤกษ์สำราญ. การอนามัยและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : กิ่งจันทร์การพิมพ์, 2529.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด. กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2543.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์. กลวิธีและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภการพิมพ์, 2527.

มัลลิกา ต้นสอน. การจัดการยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร : ชรรคมลการพิมพ์, 2545.

มิศรา สามารถ และ สาธิต ภิรมย์ไชย. รายงานผลการศึกษองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : เสมารธรรม, 2545.

มีชัย วรสายัณห์. มนุษย์และสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์, 2535.

เมธี สมภักดิ์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารรัฐกิจ. ขอนแก่น : มหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตอีสาน, 2548.

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี. หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : ไทยอนุเคราะห์ไทยการพิมพ์, 2526.

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2540.

วันชัย วัฒนศัพท์. คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า, 2544.

ศิริ ฮามสุโพธิ์. ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร : โอเอส พรินต์ติ้งเฮาส์, 2541.

สังศรี ชมภูวงศ์. การวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547.

สมชัย วงษ์นายะ, รศ.ดร.และรศ.ดร.ทวนทอง เขาวงกิตพิงศ์. เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์, 2551.

สุกาญจน์ รัตนเลิศสุธรรม. หลักการจัดการสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : สส.ท., 2546.

สุชาวัลย์ เสถียรไทย. แนวคิดเศรษฐศาสตร์นิเทศ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ตรีสวี, 2543.

สุนีย์ มัลลิกะมาลย์. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับขยะมูลฝอย. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงสาธารณสุข. ม.ป.ป..

สุรพล พรหมกุล. ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์. ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.

อดิน รพีพัฒน์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภการพิมพ์, 2536.

อดิน รพีพัฒน์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2547.

องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม. แผนพัฒนาสามปี พ.ศ.2553-2555. ขอนแก่น : องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม, 2553.

อุษณีย์ จิตตะปาโล และนุตประวีณ์ เลิศกาญจนวัตติ. หลักการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2543.

2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

กรรณิกา พุ่มมาก. “พฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ 2547.

กัญญาภัทร อินทรสอาด. “ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2551.

- คุณจันทร์ สิงห์สุ. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนการบำรุงรักษาสระเก็บน้ำอันเนื่องมาจากโครงการ กสช.”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.
- เกียรติพงษ์ ศรีสว่าง. “การศึกษาการนำกลับมาใช้ใหม่ของขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี”. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2545.
- เกียรติศักดิ์ เรืองทองดี. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนา : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลสหกรณ์นิคมอำเภอทองผาภูมิจังหวัดกาญจนบุรี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.
- ก้านขุ บุตรจันทร์. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทิ้งขยะลงถังของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลในจังหวัดชัยภูมิ”. วิทยานิพนธ์สาขารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์, 2549.
- นพพล มุขมา. “การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของชุมชนหมู่บ้านจัดสรรศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านกฤษฏานครและหมู่บ้านเลิศปิยะวรรณ”. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.
- บัญญัติ แก้วส่อง. “รูปแบบทางสังคมจิตวิทยาสำหรับการอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา”. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2547.
- มยุรี ศรีอุดร. “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำวัดพญาอำเภอบางเลนจังหวัดนครปฐม”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 2548.
- นิพนธ์เวช สืบแสง. “การอพยพแรงงานของชาวเขาเผ่าขมุสถานการณ์และผลกระทบต่อชุมชน”. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยชาวเขาเชียงใหม่, 2548.
- มานพ วงศ์ประเสริฐ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจนครบาลดอนเมือง”. วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนังคคมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.
- ศุภกร แสงราช. “แนวทางพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยของเขตเทศบาลเมืองแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2552.

- ศุภชัย ไชยลังกา. “การศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย”. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามุขัยกับสิ่งแวดล้อมมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- สมชาย สมณะ. “ศึกษาเปรียบเทียบความเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะชุมชนใน เขตเมือง กรณีศึกษา : ชุมชนสันป่ากือ ชุมชนเด่นห้า และชุมชนแควห้วย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2547.
- สายสุณี ภิญโญธีร์ณกุล. “ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของเทศบาลตำบลห้วยไคร้กับความคาดหวังของประชาชนในการจัดการขยะชุมชน”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2542.
- สุจินต์ ดาววีระกุล. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้านกรณีศึกษา เฉพาะหมู่บ้านชนะเลิศ การประกวดดีเด่นระดับจังหวัดประจำปี”. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.
- ธัญญาทิพย์ ไชยวรรณ. “แนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนอนุบาลเมืองเชียงราย สันทรายราษฎร์ครูมานุเคราะห์”. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏเชียงราย, 2546.
- สุภกิตต์ สมศรี. “การศึกษาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ด้วยเทคโนโลยีระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์”. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2544.
- โสภณ หมวดทอง. “การเฝ้าระวังมลพิษแหล่งน้ำของเกษตรกรในตำบลบางแม่นางอำเภอบางใหญ่จังหวัดนนทบุรี”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.
- อรุณรัตน์ หวังดี. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปากแรวก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช”. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.
- อัมพร นิमितภาคภูมิ. “การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย”. ปริญญาบริการธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2550.
- อาทิตย์ กันธิยะ. “การจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอินทนิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่”. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.

อารีย์ วงศ์เกษม. “การบริหารและการจัดการมูลฝอยโดยองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณี เทศบาลเมืองพล อำเภอลพบุรี จังหวัดขอนแก่น”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2542.

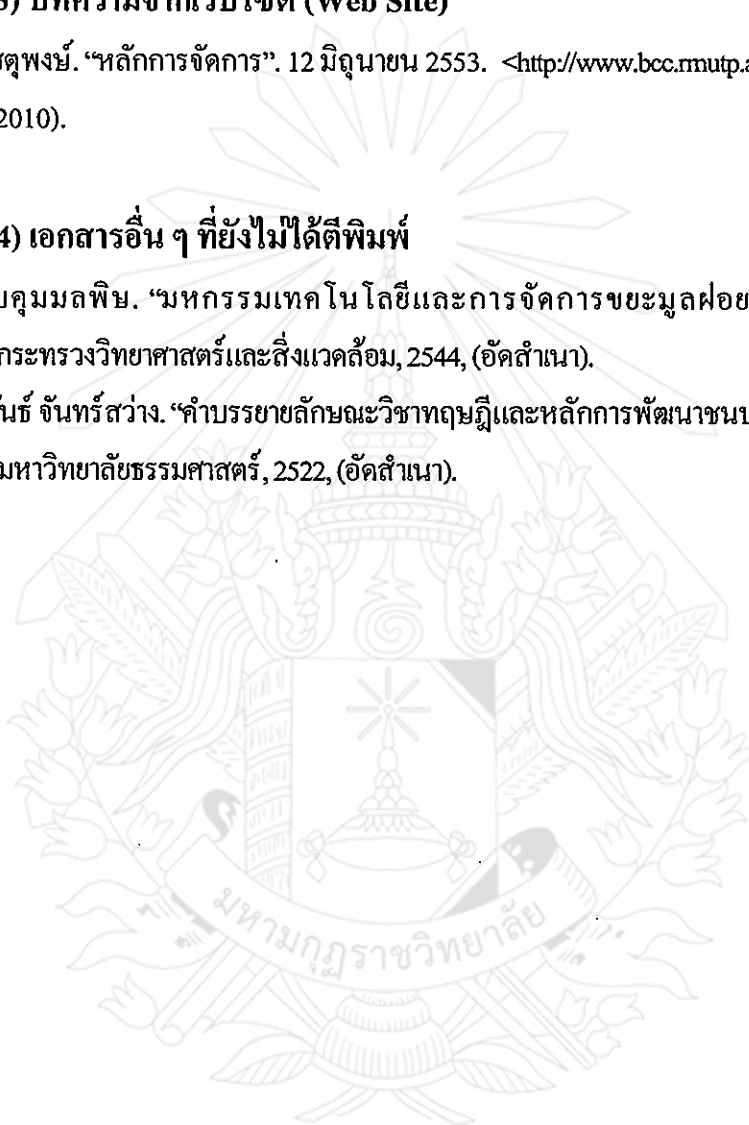
3) บทความจากเว็บไซต์ (Web Site)

ยุคลธร เขตพงษ์. “หลักการจัดการ”. 12 มิถุนายน 2553. <<http://www.bcc.mmutp.ac.th/teacher/>> (12 June 2010).

4) เอกสารอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้อัปเดต

กรมควบคุมมลพิษ. “นวัตกรรมการจัดการขยะมูลฝอย”. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2544. (อัครา).

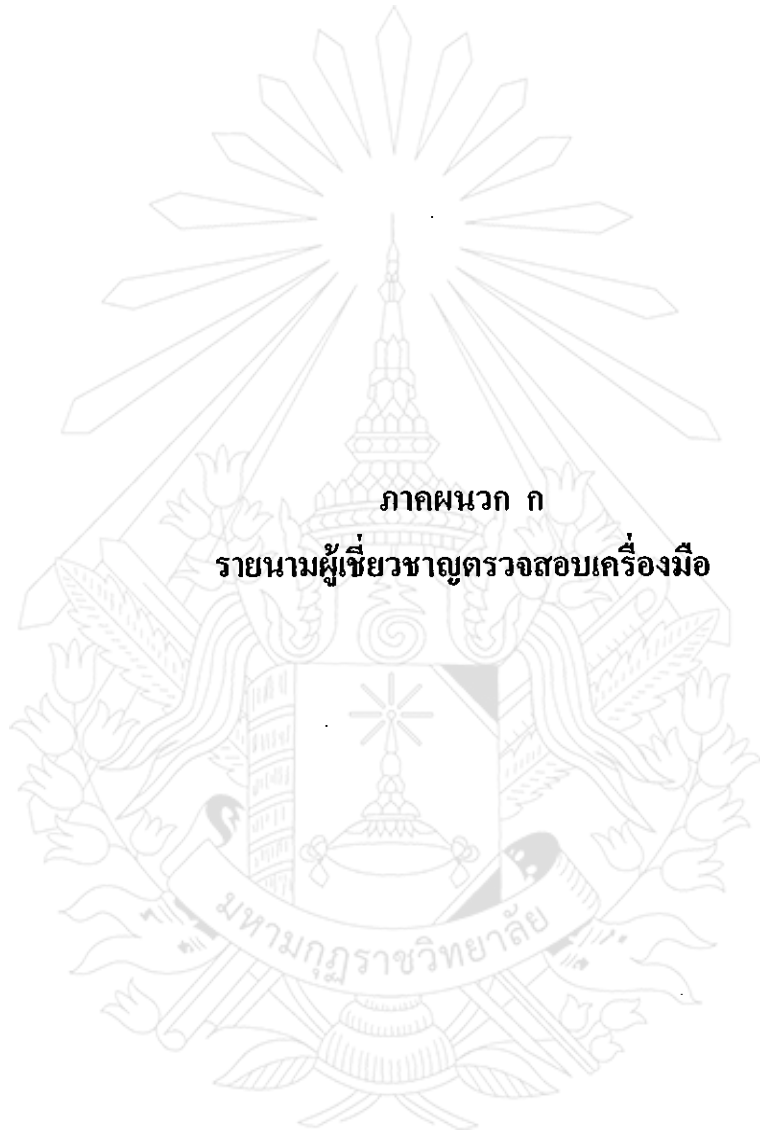
อารีย์ วงศ์เกษม. “การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและหลักการพัฒนาชนบท 2”. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522. (อัครา).

ภาคผนวก

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. นาย เรืองฤทธิ์ ทองศรี

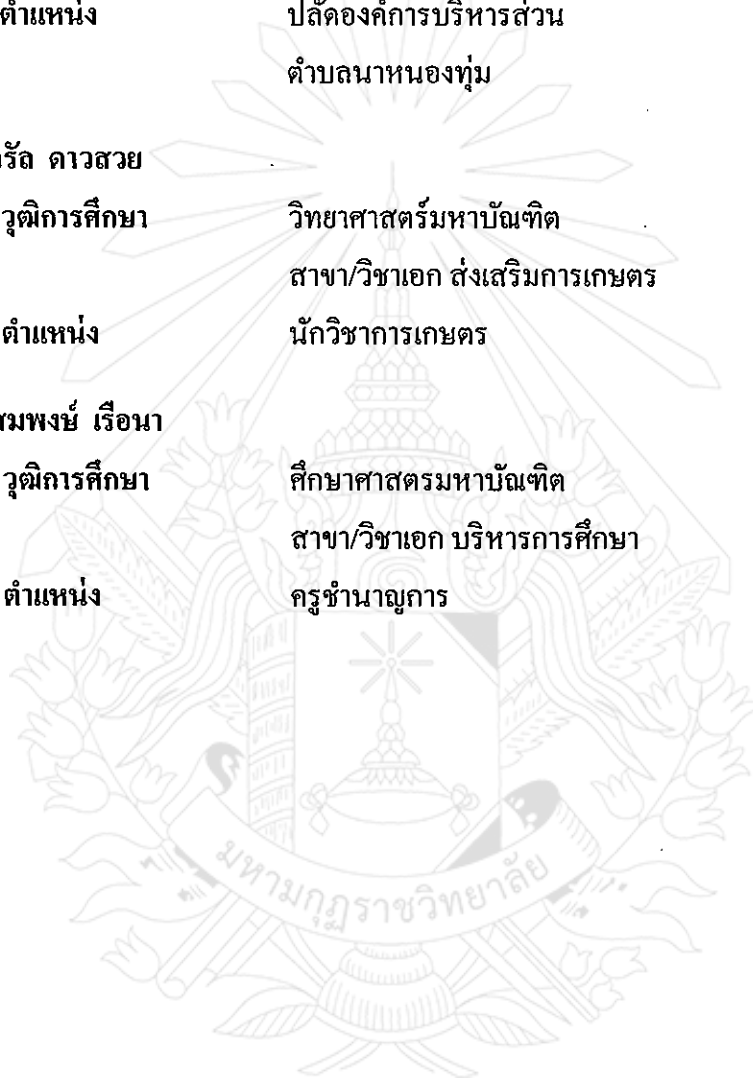
วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขา/วิชาเอก รัฐประศาสนศาสตร์
ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วน
ตำบลนาหนองทุ่ม

2. นาย จรัส ดาวสวย

วุฒิการศึกษา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขา/วิชาเอก ส่งเสริมการเกษตร
ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตร

3. นาย สมพงษ์ เรือนา

วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขา/วิชาเอก บริหารการศึกษา
ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ที่ ศธ 6016(2.2) / ว162

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถนนวิสุทธิเทพ
ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
โทร.(042)830434,813028 โทรสาร 830686

8 พฤศจิกายน 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เจริญพร นายเรืองฤทธิ์ ทองศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. แบบสอบถาม	จำนวน	1	ชุด
	2. โครงร่างสารนิพนธ์	จำนวน	1	ชุด
	3. ค่าความสอดคล้องแบบสอบถาม (IOC)	จำนวน	1	ชุด

ด้วยนางวาสนา บุญจวง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ 6/2552 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยมี ผศ.ดร.ภาสกร คอกจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และนายสมพงษ์ อุกประโดก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล มหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถามดังกล่าว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้
จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ

ขอเจริญพร

(พระครูกิตติสารสุนนท์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ที่ ศธ 6016(2.2) / ว162

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถนนวิสุทธิเทพ
ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
โทร.(042)830434,813028 โทรสาร 830686

8 พฤศจิกายน 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เจริญพร นายจรัล คาวสวย

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. แบบสอบถาม	จำนวน	1	ชุด
	2. โครงร่างสารนิพนธ์	จำนวน	1	ชุด
	3. ค่าความสอดคล้องแบบสอบถาม (IOC)	จำนวน	1	ชุด

ด้วยนางวาสนา บุญจวง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ 6/2552 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยมี ผศ.ดร.ภาสกร คอกจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และนายสมพ อกประโคก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล มหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถามดังกล่าว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้
จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ

ขอเจริญพร

(พระครูกิตติสารสุมนต์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

ที่ ศช 6016(2.2) / ว162

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถนนวิสุทธิเทพ
ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
โทร.(042)830434,813028 โทรสาร 830686

8 พฤศจิกายน 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถาม

เจริญพร นายสมพงษ์ เรือนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. แบบสอบถาม	จำนวน	1	ชุด
	2. โครงร่างสารนิพนธ์	จำนวน	1	ชุด
	3. ค่าความสอดคล้องแบบสอบถาม (IOC)	จำนวน	1	ชุด

ด้วยนางวาสนา บุญจวง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ 6/2552 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น โดยมี ผศ.ดร.ภาสกร คอกจันทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และนายสมพบุ อุกประโคก เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล มหาวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับสารนิพนธ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแบบสอบถามดังกล่าว

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้
จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ

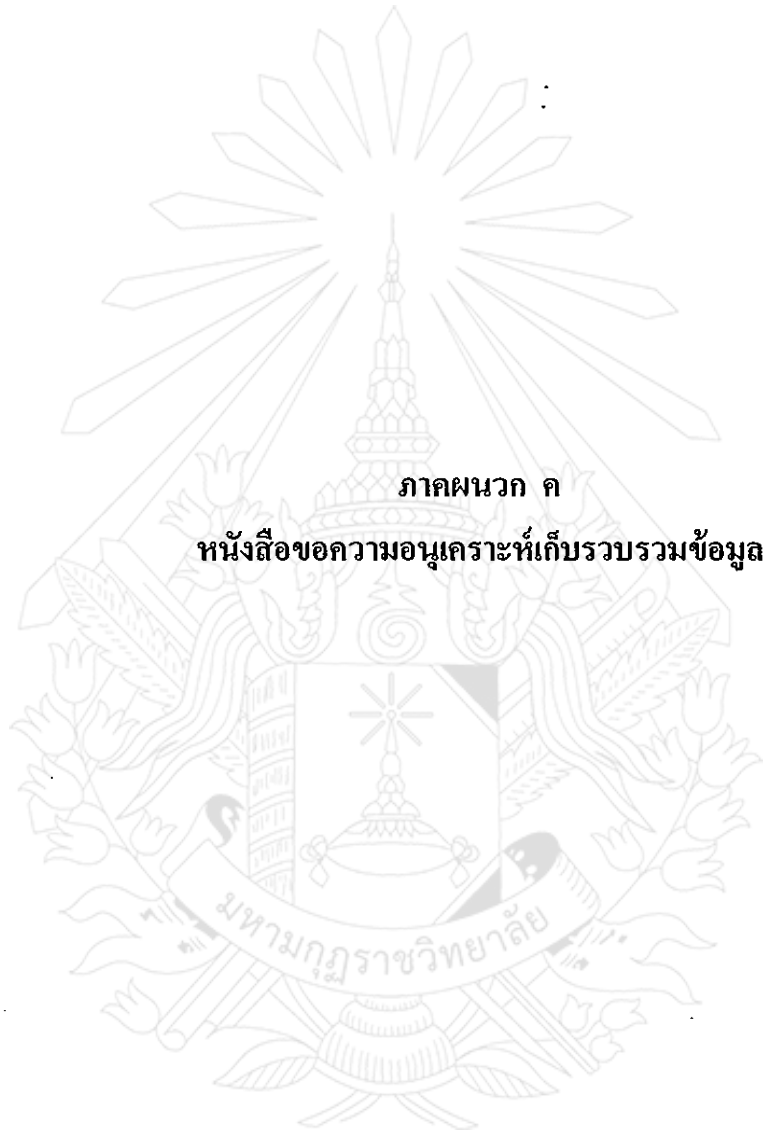
ขอเจริญพร

(พระครูกิตติสารสุนนท์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 6016(2.2) / ๑๐1๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถนนวิสุทธิเทพ
ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
โทร.(042) 814616 โทรสาร (042) 830686

31 มกราคม 2554

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล
นาหนองทุ่ม

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามการวิจัย 1 ชุด

ด้วย นางวาสนา บุญจวง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ 6/2552
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์เก็บ
รวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบในการทำสารนิพนธ์เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ
มูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งใน
การศึกษาตามหลักสูตร ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัย

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากท่านเพื่อใช้ในการจัดทำสารนิพนธ์ และ
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

ขอเจริญพร

(พระครูกิตติสารสุมนต์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ที่ ศธ 6016(2.2) / ๗๐๒๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถนนวิสุทธิเทพ
ตำบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย 42000
โทร.(042) 814616 โทรสาร (042) 830686

31 มกราคม 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร ผู้ใหญ่บ้านในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามการวิจัย 1 ชุด

ด้วย นางวาสนา บุญจวง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง รุ่นที่ 6/2552 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบในการทำสารนิพนธ์เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาตามหลักสูตร ศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัย

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากท่านเพื่อใช้ในการจัดทำสารนิพนธ์ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

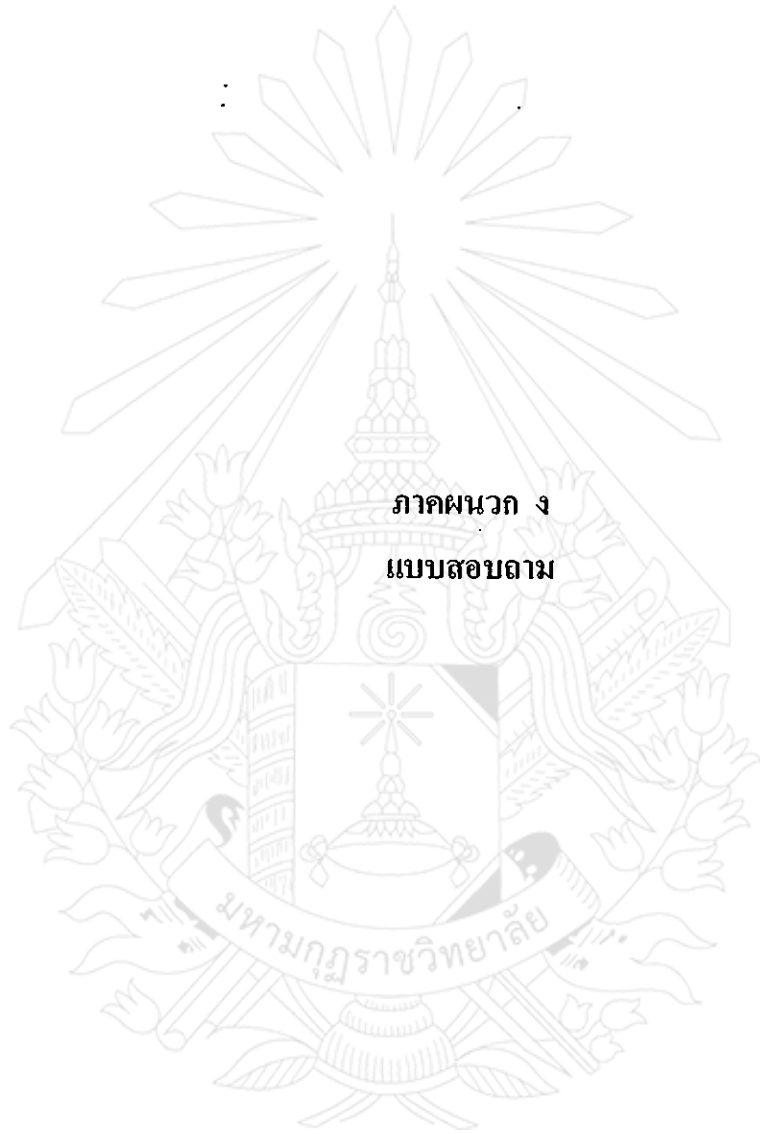
ขอเจริญพร

(พระครูกิตติสารสุมนต์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหาร
ส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ จังหวัดขอนแก่น

โปรดตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน เพราะข้อมูลที่ได้จากการศึกษา
ครั้งนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวม จึงไม่ส่งผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใดแต่กลับจะเป็น
ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอูมแพ
จังหวัดขอนแก่น ให้ดียิ่งๆ ขึ้นต่อไป

แบบสอบถามมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการ
ดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย

ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อทุกรายการ ตามความคิดเห็น
ที่เป็นจริงของท่าน ขอขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

วาสนา บุญจง

นักศึกษาปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์การปกครอง

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิทยาเขตศรีสัชนาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ.....ปี

() 20–29 ปี () 30–39 ปี () 40–49 ปี () 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

() ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้น () มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช ()
() อนุปริญญา/ปวส () ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

() รับจ้าง
() เกษตรกร
() รับราชการ/พนักงานของรัฐ
() ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
() พนักงานรัฐวิสาหกิจ

5. ระยะเวลาที่อยู่อาศัย

() 1-5 ปี
() 6-10 ปี
() 11-15 ปี
() 16-20 ปี
() มากกว่า 21 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ลำดับ ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการ ดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย						
1	ท่านรับรู้ เข้าใจ ข้อมูลข่าวสารการลดปริมาณขยะ มูลฝอย					
2	ท่านให้ความร่วมมือ สนับสนุน การลดปริมาณ ขยะมูลฝอยชุมชน					
3	ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูล เสนอปัญหา คิดพิจารณา หาแนวทางแก้ไขปัญหาจากขยะมูลฝอยในการ ประชุมร่วมกับอบต.					
4	ท่านมีส่วนร่วม วางแผนดำเนินงาน กิจกรรม โครงการ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบงบประมาณ เพื่อ การจัดการขยะมูลฝอยร่วมกับอบต.					
5	ท่านคัดแยกขยะจากครัวเรือน ก่อนนำไปทิ้ง					
6	ท่านทิ้งขยะมูลฝอยในถังขยะที่อบต.จัดไว้ให้					
7	ท่านคัดแยก วัสดุ ของใช้ที่ชำรุดเสียหายมา ซ่อมแซมเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่					
8	ท่านคัดแยกขยะรีไซเคิลเพื่อขายให้กับร้านรับซื้อ ของเก่า					
9	ท่านคัดแยก ขยะอินทรีย์เพื่อผลิตน้ำปุ๋ยชีวภาพจา เศษพืชทุกชนิด					
10	ท่านเป็น ตัวแทนรับซื้อขยะรีไซเคิล เพื่อขายให้กับ ร้านรับซื้อของเก่า					

ลำดับ ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการ ดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
11	ท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ตัวแทนของชุมชน ร่วมวางแผน การจัดการขยะมูลฝอย ร่วมกับอบต. อย่างต่อเนื่อง					
12	ท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนของชุมชน ร่วมติดตามประเมินผล การจัดการขยะมูลฝอย ร่วมกับอบต.อย่างต่อเนื่อง					
13	ท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ตัวแทนของชุมชน ร่วมให้ข้อคิด เสนอแนะ การจัดการขยะมูลฝอย					
14	ท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ตัวแทนของชุมชน ร่วมให้ข้อคิด เสนอแนะ การจัดการขยะมูลฝอย ร่วมกับอบต.อย่างต่อเนื่อง					
15	ท่านเป็นตัวแทนหมู่บ้านประสานงานกับอบต. ด้านการจัดการขยะมูลฝอย					

ลำดับ ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการ ดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านความคิดเห็นของประชาชน						
1	ท่านคิดว่าอบต.นาหนองทุ่ม เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย ไปในพื้นที่ อบต. อย่างทั่วถึง					
2	ท่านทราบข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ให้ลดปริมาณ ขยะมูลฝอย จากหอกระจายข่าวชุมชน เสียงตามสาย หมู่บ้าน วิทยุท้องถิ่น					
3	ท่านทราบข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ให้ลดปริมาณ ขยะมูลฝอย จากหนังสือราชการ และแผ่นพับ เผยแพร่ข่าวสารของ อบต.					
4	ท่านทราบข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ให้ลดปริมาณ ขยะมูลฝอย จาก คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาอบต. และพนักงานในอบต.					
5	ท่านทราบข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ให้ลดปริมาณ ขยะมูลฝอย จากประธานชุมชน กรรมการชุมชน กลุ่มต่างๆ ในชุมชน เช่น อสม.					
6	ท่านคิดว่า โครงการผลิตน้ำปฏูชีวภาพที่เป็นเศษพี ทุกชนิด ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องส่งเข้า ทำลายด้วยระบบฝังกลบลดลง					
7	ท่านคิดว่าอบต. จัดถังขยะรองรับขยะมูลฝอยอย่าง เพียงพอ และมีการจัดเก็บขนขยะมูลฝอย ส่งเข้า ทำลายด้วยระบบฝังกลบได้ดี ไม่มีขยะตกค้าง					
8	ท่านคิดว่า ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจรมี ระบบคัดแยกขยะ ระบบทำปุ๋ยหมัก ระบบบำบัดน้ำ เสีย ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องส่งเข้าทำลาย ด้วยระบบฝังกลบลดลง					

ลำดับ ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการ ดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
9	การดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนมีส่วนเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมและความสามัคคีในชุมชน					
10	การดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนมีส่วนเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสิ่งแวดล้อม					
11	คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาอบต. พนักงานอบต. มีอริยาศัยไมตรี มีมารยาทในการให้บริการ และอำนวยความสะดวกในการลดปริมาณขยะมูลฝอย					

ลำดับ ที่	การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการ ดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านการจัดการขยะมูลฝอย						
1	อบต. มีแผนงาน สำหรับการรณรงค์ให้ลดปริมาณ ขยะมูลฝอย					
2	อบต. มีงบประมาณ สำหรับการดำเนิน โครงการ ลดปริมาณขยะมูลฝอย					
3	อบต. มีโครงการ สำหรับการรณรงค์ให้ลดปริมาณ ขยะมูลฝอย					
4	อบต. จัดทำประกาศแผนการดำเนินงานด้านการ จัดการขยะมูลฝอย เป็นลายลักษณ์อักษรแสดง ข้อมูลอย่างเปิดเผย โปร่งใส ถูกต้องชัดเจน ตรวจสอบได้					
5	ท่านมีรายได้เสริม ด้วยการขายขยะรีไซเคิล จาก การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน					
6	ท่านได้รับประโยชน์ จากการจัดการขยะมูลฝอย เช่น ไม้ขี้หมัก เป็นต้น					
7	อบต. จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงาน ด้าน การจัดการขยะมูลฝอย เป็นลายลักษณ์อักษรแสดง ข้อมูลอย่างเปิดเผย โปร่งใส ถูกต้องชัดเจน ตรวจสอบได้					
8	ท่านได้ตรวจสอบ ติดตาม สํารวจ ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน ด้านการจัดการ ขยะมูล ฝอยชุมชนด้วยการสังเกต สอบถาม ตรวจสอบรายงาน กิจการให้เสนอแนะ คำแนะนำ ข้อคิดเห็น					
9	คณะผู้บริหาร สมาชิกอบต. พนักงานเจ้าหน้าที่ อบต. ตอบข้อซักถาม การดำเนินงานด้านการ จัดการขยะมูลฝอยถูกต้องและชัดเจน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะปัญหา อุปสรรค การมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้าน การจัดการขยะมูลฝอย

คำชี้แจง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้าน การจัดการขยะมูลฝอย อื่นๆ (โปรดระบุ)

1. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย

.....

.....

.....

.....

2. ด้านความคิดเห็นของประชาชน

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการจัดการขยะมูลฝอย

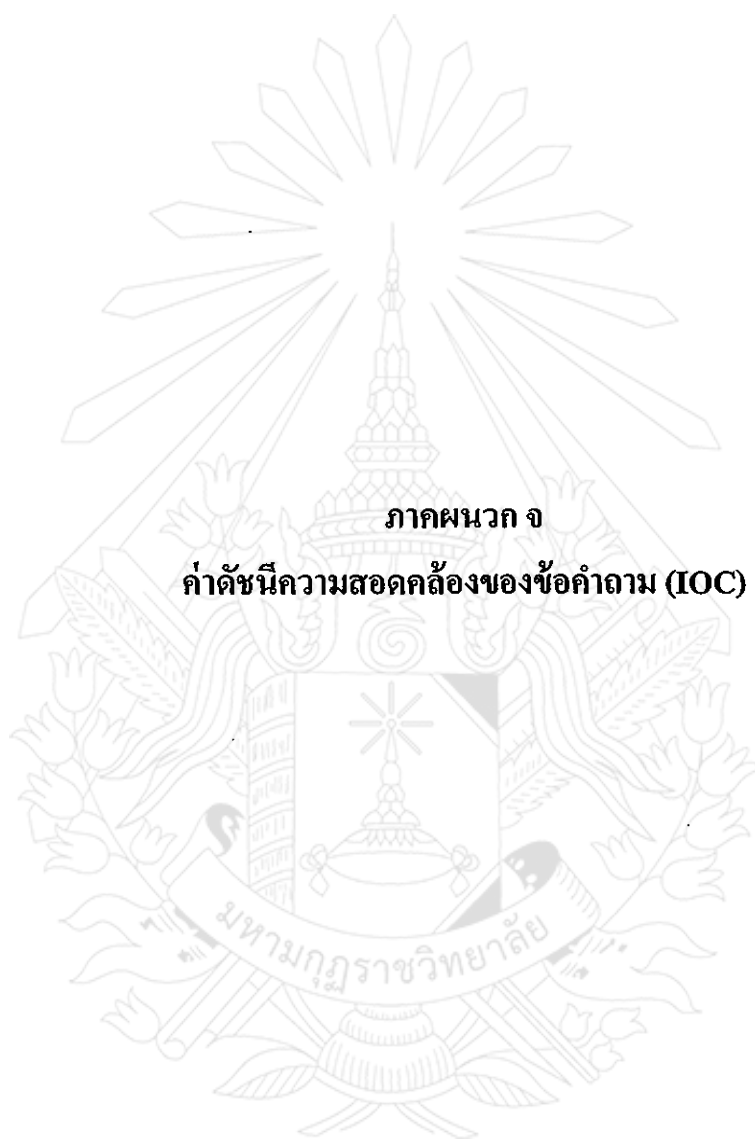
.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก จ

คำดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC)

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

.....

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย
 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

โปรดตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน เพราะข้อมูลที่ได้จากการศึกษา
 ครั้งนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวม จึงไม่ส่งผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใดแต่กลับจะเป็น
 ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ
 จังหวัดขอนแก่น ให้ดียิ่งๆ ขึ้นต่อไป

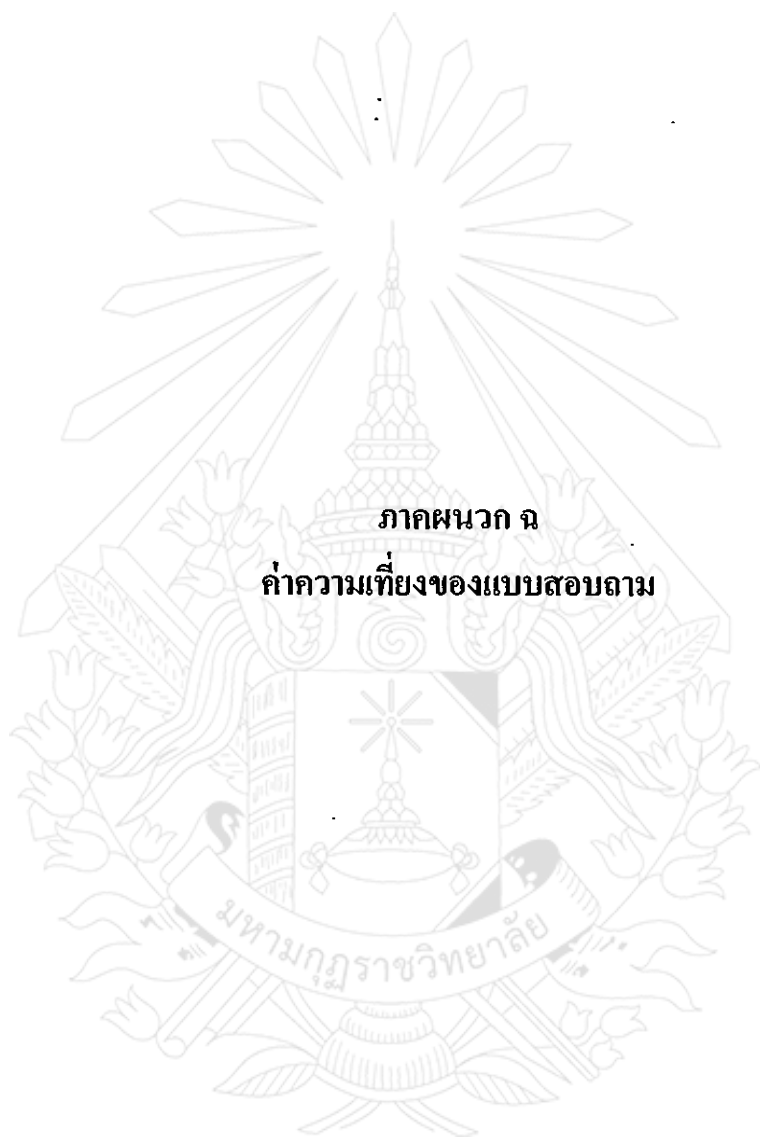
ข้อ	ข้อความ	คะแนนความเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3		
ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย						
1	ท่านรับรู้ เข้าใจ ข้อมูลข่าวสารการลด ปริมาณขยะมูลฝอย	+1	0	+1	0.66	ใช้ได้
2	ท่านให้ความร่วมมือ สนับสนุน การลด ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	ท่านมีส่วนร่วมให้ข้อมูล เสนอปัญหา คิด พิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาจากขยะ มูลฝอยในการประชุมร่วมกับอบต.	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	คะแนนความเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3		
4	ท่านมีส่วนร่วม วางแผนดำเนินงาน กิจกรรม โครงการ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบงบประมาณ เพื่อการจัดการขยะมูลฝอยร่วมกับอบต.	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	ท่านคัดแยกขยะจากครัวเรือนก่อนนำไปทิ้ง	+1	+1	0	0.66	ใช้ได้
6	ท่านทิ้งขยะมูลฝอยในถังขยะที่อบต. จัดไว้ให้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	ท่านคัดแยกวัสดุของใช้ที่ชำรุดเสียหายมา ซ่อมแซมเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	ท่านคัดแยกขยะรีไซเคิลเพื่อขายให้กับร้าน รับซื้อของเก่า	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	ท่านคัดแยกขยะอินทรีย์เพื่อผลิตน้ำปุ๋ย ชีวภาพจากเศษพืชทุกชนิด	+1	+1	0	0.66	ใช้ได้
10	ท่านเป็น ตัวแทนรับซื้อขยะรีไซเคิล เพื่อ ขายให้กับร้านรับซื้อของเก่า	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้
11	ท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ตัวแทนของ ชุมชนร่วมวางแผน การจัดการขยะมูลฝอย ร่วมกับอบต.อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	ท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนของ ชุมชนร่วมติดตามประเมินผลการจัดการ ขยะมูลฝอยร่วมกับอบต. อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	ท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ตัวแทนของ ชุมชนร่วมให้ข้อคิดเสนอแนะการจัดการ ขยะมูลฝอย	+1	+1	0	0.66	ใช้ได้
14	ท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนของ ชุมชนร่วมให้ข้อคิดเสนอแนะการจัดการ ขยะมูลฝอยร่วมกับอบต. อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	ท่านเป็นตัวแทนหมู่บ้านประสานงานกับ อบต. ด้านการจัดการขยะมูลฝอย	+1	0	+1	0.66	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	คะแนนความเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3		
ด้านความคิดเห็นของประชาชน						
1	ท่านคิดว่าอบต.นาหนองทุ่ม เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย ไปในพื้นที่อบต. อย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	ท่านทราบข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย จากหอกระจายข่าวชุมชน เสียตามสายหมู่บ้าน วิทยุท้องถิ่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	ท่านทราบข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย จากหนังสือราชการ และแผ่นพับเผยแพร่ข่าวสารของ อบต.	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	ท่านทราบข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย จาก คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาอบต. และพนักงานในอบต.	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	ท่านทราบข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย จาก ประธานชุมชน กรรมการชุมชน กลุ่มต่างๆ ในชุมชน เช่น อสม.	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้
6	ท่านคิดว่า โครงการผลิตน้ำป้อนชีวภาพที่เป็นเศษพืชทุกชนิด ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องส่งเข้าทำลายด้วยระบบ ฟังกลบลดลง	+1	+1	0	0.66	ใช้ได้
7	ท่านคิดว่าอบต. จัดตั้งขยะรองรับขยะ มูลฝอยอย่างเพียงพอ และมีการจัดเก็บขนขยะมูลฝอย ส่งเข้าทำลายด้วยระบบฟังกลบได้ดี ไม่มีขยะตกค้าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	คะแนนความเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3		
8	ท่านคิดว่า ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจรมีระบบคัดแยกขยะ ระบบทำปุ๋ยหมัก ระบบบำบัดน้ำเสีย ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องส่งเข้าทำลายด้วยระบบฝังกลบลดลง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	การดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนมีส่วนเสริมสร้างกระบวนการ มีส่วนร่วมและความสามัคคีในชุมชน	+1	0	+1	0.66	ใช้ได้
10	การดำเนินงานด้านการจัดการขยะ มูลฝอยชุมชน มีส่วนเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของตนเอง ครอบครัว คนรอบข้าง ชุมชน และสิ่งแวดล้อม	+1	0	+1	0.66	ใช้ได้
11	คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาอบต. พนักงานอบต. มีอริยาศัยไมตรี มีมารยาทในการให้บริการ และอำนวยความสะดวกในการลดปริมาณขยะ มูลฝอย	+1	+1	0	0.66	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	คะแนนความเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3		
ด้านการจัดการขยะมูลฝอย						
1	อบต. มีแผนงาน สำหรับการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	อบต. มีงบประมาณ สำหรับการดำเนินโครงการลดปริมาณขยะมูลฝอย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	อบต.มีโครงการ สำหรับการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะมูลฝอย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	อบต. จัดทำประกาศแผนการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย เป็นลายลักษณ์อักษรแสดงข้อมูลอย่างเปิดเผย โปร่งใส ถูกต้องชัดเจน ตรวจสอบได้	+1	+1	0	0.66	ใช้ได้
5	ท่านมีรายได้เสริม ด้วยการขายขยะรีไซเคิลจากการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	+1	0	+1	0.66	ใช้ได้
6	ท่านได้รับประโยชน์ จากการจัดการขยะมูลฝอย เช่น คุ้มภัยหมัก เป็นต้น	+1	0	+1	0.66	ใช้ได้
7	อบต. จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย เป็นลายลักษณ์อักษรแสดงข้อมูลอย่างเปิดเผย โปร่งใส ถูกต้องชัดเจน ตรวจสอบได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	ท่านได้ตรวจสอบ ติดตาม สํารวจ ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน ด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนด้วยการสังเกต สอบถาม ตรวจสอบรายงานกิจการให้เสนอแนะ คำแนะนำ ข้อคิดเห็น	+1	+1	0	0.66	ใช้ได้
9	คณะผู้บริหาร สมาชิกอบต. พนักงานเจ้าหน้าที่อบต. ตอบข้อซักถามการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยถูกต้องและชัดเจน	+1	+1	0	0.66	ใช้ได้

ภาคผนวก ฉ
ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

มหาจุฬาราชวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของแบบสอบถาม
เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

.....

ตาราง แสดงผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของแบบสอบถาม

ข้อ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1	129.50	161.02	0.27	0.91
2	129.07	172.55	0.35	0.91
3	129.07	158.13	0.41	0.90
4	129.20	155.41	0.60	0.90
5	129.23	151.98	0.56	0.90
6	128.43	161.63	0.21	0.91
7	129.13	151.15	0.74	0.90
8	128.47	159.71	0.39	0.90
9	129.07	152.82	0.59	0.90
10	129.13	152.74	0.56	0.90
11	128.90	164.51	0.09	0.91
12	129.13	152.67	0.66	0.90
13	129.00	158.62	0.49	0.90
14	128.97	154.24	0.44	0.90
15	129.27	162.06	0.17	0.91
16	128.47	155.84	0.54	0.90
17	128.03	157.14	0.73	0.90
18	129.67	148.92	0.57	0.90
19	128.00	161.17	0.36	0.90

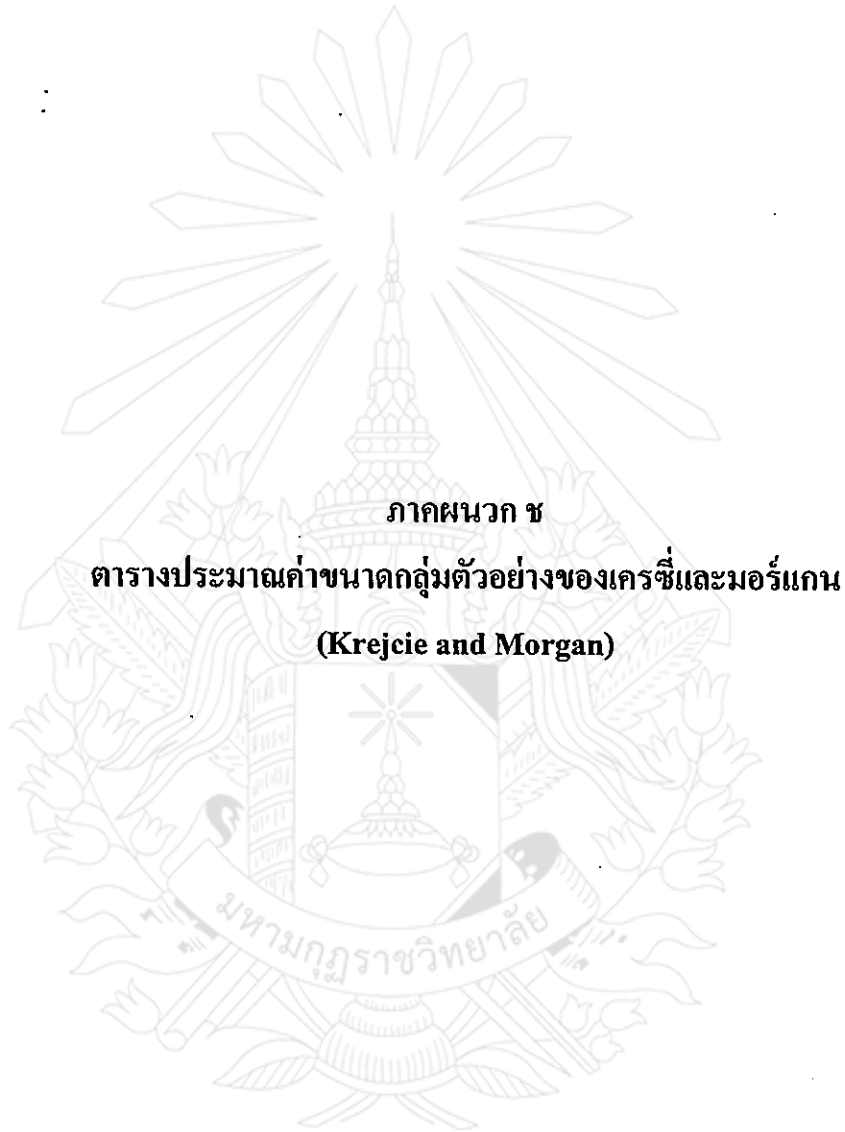
ข้อ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
20	128.60	155.14	0.73	0.90
21	128.80	152.99	0.61	0.90
22	128.77	156.67	0.57	0.90
23	128.43	161.01	0.42	0.90
24	129.00	160.97	0.26	0.91
25	128.27	159.44	0.41	0.90
26	128.67	158.09	0.37	0.90
27	128.20	160.92	0.44	0.90
28	127.93	158.48	0.56	0.90
29	128.57	154.81	0.66	0.90
30	129.17	164.21	0.12	0.91
31	128.47	156.33	0.66	0.90
32	128.47	163.57	0.29	0.91
33	128.30	155.32	0.59	0.90
34	129.27	155.72	0.52	0.90
35	128.63	154.03	0.58	0.90

Reliability Coefficients

N of Case = 30.0

N of Items = 35

Alpha = .91

ภาคผนวก ข

ตารางประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน
(Krejcie and Morgan)

**ตารางประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน
(Krejcie and Morgan)**

ตาราง แสดงการประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง
10	10	220	140	1,200	291
15	14	230	144	1,300	297
20	19	240	148	1,400	302
25	24	250	152	1,500	306
30	28	260	155	1,600	310
35	32	270	159	1,700	313
40	36	280	162	1,800	317
45	40	290	165	1,900	320
50	44	300	169	2,000	322
55	48	320	175	2,200	327
60	52	340	181	2,400	331
65	56	360	186	2,600	335
70	59	380	191	2,800	338
75	63	400	196	3,000	341
80	66	420	201	3,500	346
85	70	440	205	4,000	351
90	73	460	210	4,500	354
95	76	480	214	5,000	357
100	80	500	217	6,000	361
110	86	550	226	7,000	364
120	92	600	234	8,000	367
130	97	650	242	9,000	368

จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง
140	103	700	248	10,000	370
150	108	750	254	15,000	375
160	113	800	260	20,000	377
170	118	850	265	30,000	379
180	123	900	269	40,000	380
190	127	950	274	50,000	381
200	132	1,000	278	75,000	382
210	136	1,100	285	100,000	384

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล : นาง วาสนา บุญจวง
 วัน เดือน ปี เกิด : วันที่ 7 มิถุนายน 2513
 ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ 79 หมู่ 14 ตำบลหนองไผ่
 อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น 10130

การศึกษา

พ.ศ.2546 : บริหารธุรกิจการบัญชี
 สถาบันราชภัฏเลย

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ.2540-2541 : เจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี
 องค์การบริหารส่วนตำบลโนนเมือง
 อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู

พ.ศ.2542-2543 : เจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี
 องค์การบริหารส่วนตำบลปอแดง
 อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

พ.ศ.2544-2545 : เจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี
 องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุข
 อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

พ.ศ.2546-2547 : เจ้าหน้าที่บริหารงานการเงินและบัญชี
 องค์การบริหารส่วนตำบลโนนอุดม
 อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

พ.ศ.2548-2551 : นักบริหารงานคลังระดับ 6
 องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม
 อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

พ.ศ.2552-ปัจจุบัน : นักบริหารงานคลังระดับ 7
 องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม
 อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น